

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 29. 11. 2019

Število objav: 25

Internet: 20

Tisk: 5

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 2

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 23

Internet	Naslov	"Tak potres se bo tukaj prej ali slej zgodil"		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	24ur.com; 728.260, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Tadej Grešovnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...se bo tukaj slej kot prej zgodil. Ne bi bilo najboljšje, ne želim si ga,"zaskrbljeno pove Peter Fajfar, profesor potresnega inženirstva s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Ogrožene številne stavbe, tudi vrtci in šole Po nekaterih ocenah bi lahko ob močnejšem potresu brez domov pri nas ostalo več deset tisoč...			

Internet	Naslov	Kaj morate vedeti, da vas ob selitvi v novo hišo ne bo bolela glava #video		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Siol.net; 605.874, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	David Kos		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...morala stalno prebivališče na tem naslovu odjaviti, zdaj pa na svojem novem domovanju ne more prijaviti prebivališča, saj še nima hišne številke. Po novem gradbenem zakonu je namreč uporabno dovoljenje pogoj za pridobitev hišne številke. Nima niti možnosti prijave začasnega prebivališča na katerem drugem naslovu. Po zakonu...			

Internet	Naslov	Škofjeloški Filc v roke nemške multinacionalke Freudenberg		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Podjetje Filc, ki je bilo ustanovljeno leta 1937, je proizvajalec netkanih tekstilij in laminiranih materialov in se osredotoča na avtomobilski trg ter gradbeništvo . Podjetje, ki ima sedež v Škofji Loki, v Sloveniji pa upravlja še s proizvodnima enotama v Mengšu in Lendavi, zaposluje okoli 360 delavcev, z netkanimi...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje v območju z evrom in EU novembra rahlo navzgor		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Evropska unija; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potrošniki in v trgovini na drobno, medtem ko je razpoloženje ostalo bolj ali manj nespremenjeno v predelovalni industriji in storitvah. Razpoloženje v gradbeništvu se je medtem znatneje poslabšalo, je pokazala danes objavljena najnovejša raziskava Evropske komisije o gospodarskem razpoloženju. V celotni EU se je...			

Internet	Naslov	Napoved - Slovenija, 28. 11. (četrtek)		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...osrednji del mednarodnega srečanja o gradnji in vzdrževanju vozišč v Sloveniji, ki ga pripravlja Združenje asfalterjev Slovenije; ob 16.45 okrogla miza o gradbeništvu , med drugim bodo sodelovali namestnik v.d. direktorice Direkcije RS za infrastrukturo Damir Topolko, direktor projektov na Darsu Janez Kušnik, predsednik...			

Internet	Naslov	Napoved - Slovenija, 28. 11. (četrtek)		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...osrednji del mednarodnega srečanja o gradnji in vzdrževanju vozišč v Sloveniji, ki ga pripravlja Združenje asfalterjev Slovenije; ob 16.45 okrogla miza o gradbeništvu , med drugim bodo sodelovali namestnik v.d. direktorice Direkcije RS za infrastrukturo Damir Topolko, direktor projektov na Darsu Janez Kušnik, predsednik...			

Internet	Naslov	Kako sporna je kanalizacija, ki bo tekla čez ljubljanski vodonosnik?		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Rtvslo.si; 464.400, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Larisa Daugul		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	..."Slovenija je en sam vodonosnik podzemne vode. Kar polovica ozemlja ima celo značaj zelo produktivnih vodonosnikov," pojasni Lidija Globevnik s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. "Priporočam, da vsak Ljubljančan pogleda in se seznani z režimi in prostorskim obsegom vodovarstvenih območij, kjer naj bi veljala posebna...			

Internet	Naslov	Škofjeloški Filc kupila nemška multinacionalka Freudenberg		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Rtvslo.si; 464.400, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 33	Avtor	Al. Ma.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Podjetje Filc, ki je bilo ustanovljeno leta 1937, je proizvajalec netkanih tekstilij in laminiranih materialov in se osredotoča na avtomobilski trg ter gradbeništvo . Sedež ima v Škofji Loki, v Sloveniji pa upravlja še s proizvodnima enotama v Mengšu in Lendavi. Zaposluje okoli 360 delavcev, z netkanimi tekstilijami...			

Internet	Naslov	Še se bomo vozili po luknjah		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Delo.si; 463.050, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 39	Avtor	Nejc Gole		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...infrastrukturo. image Vlaganje v državne ceste. Foto Delo »To nas je presenetilo in nam ni razumljivo,« je zaskrbljen Jože Renar, direktor zbornice gradbeništva na Gospodarski zbornici Slovenije. Z zmanjšanjem sredstev se bo stanje na cestah znova poslabšalo, s tem pa se bodo povečali tudi stroški vzdrževanja,...			

Internet	Naslov	Poslovanje: Na vrhu kraljujeta Petrol in Krka		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 308.585, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 42	Avtor	Damir Simonovič, Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...200 delovnih mest manj kot v prejšnjem četrtletju. Več kot polovico prostih delovnih mest so razpisali delodajalci s področja predelovalnih dejavnosti, gradbeništva in trgovine. Potrebe po delovni sili pri večjih delodajalcih manjše Stopnja prostih delovnih mest je bila v tretjem četrtletju 2019 2,2-odstotna. Najvišja...			

Internet	Naslov	Dan inovativnosti v JUB-u		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Finance.si; 159.871, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 47	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sodelovanje s centri znanja za nas pomemben razvojni korak do kakovostnih inovacij in tržno zanimivih rešitev, ki bodo ustrezale najnovejšim zahtevam v gradbeništvu in jih nameravamo ponuditi našim uporabnikom," je poudaril izvršni direktor družbe mag. Željko Kovačević. "Kot podjetje želimo biti inovativni in se...			

Internet	Naslov	Kaj o problematiki poteka kanalizacije po vodovarstvenem območju pravijo strokovnjaki?		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Mladina.si; 106.214, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 11. 2019		
Stran v zbirki: 54	Avtor	Staš Zgonik		
	Teme	Gradbena parcela , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...nekoliko drugačne rešitve. »Želel sem si, da bi naredili hodnik, ki bi omogočal človeški nadzor, vendar zaradi omejenih terenskih pogojev, omejitve širine gradbene parcele , to ni bilo mogoče.« Takšna so bila tudi priporočila Geološkega zavoda Slovenije. Po besedah hidrogeologa Joerga Prestorja sta pri obratovanju takega...			

Internet	Naslov	Čas za pripombe na predlog stanovanjskega zakona se zaključuje		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 55	Avtor	G. C.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...republiški stanovanjski sklad in občinski skladi dobili več denarja, ki ga bodo lahko namenili za vzdrževanje in gradnjo novih stanovanj. Pospešitev graditve bi morala biti določena kar v posebnem zakonu, je za Radio Slovenija poudaril Franci Gerbec iz nepremičninskega združenja FIABCI. "Nam manjka stavbnih...			

Internet	Naslov	Kako sporna je kanalizacija, ki bo tekla čez ljubljanski vodonosnik?		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 60	Avtor	Larisa Daugul		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	..."Slovenija je en sam vodonosnik podzemne vode. Kar polovica ozemlja ima celo značaj zelo produktivnih vodonosnikov," pojasni Lidija Globevnik s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. "Priporočam, da vsak Ljubljančan pogleda in se seznani z režimi in prostorskim obsegom vodovarstvenih območij, kjer naj bi veljala posebna...			

Internet	Naslov	Poslovanje: Na vrhu kraljujeta Petrol in Krka		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 63	Avtor	Damir Simonović		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...200 delovnih mest manj kot v prejšnjem četrtletju. Več kot polovico prostih delovnih mest so razpisali delodajalci s področja predelovalnih dejavnosti, gradbeništva in trgovine....			

Tisk	Naslov	Vse več zaposlitev za nedoločen čas		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	Gorenjski glas; 39.000, Slovenija	Stran: 13	Površina: 281 cm ²
	Rubrika, Datum	Ekonomija; 29. 11. 2019		
Stran v zbirki: 64	Avtor	Cveto Zaplotnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ocenjevanih poklicnih skupin jih bo v naslednjem letu 110 v primanjkljaju, 54 v ravnovesju in 14 v presežku. Primanjkljaj bo med drugim pri poklicih s področja gradbeništva , pri delavcih v predelovalnih dejavnostih, inženirjih in tehnikih s področja strojništva, natakarijih, kuharjih, voznikih težkih tovornjakov in vlačilcev,...			

Tisk	Naslov	Magdalena: Visokofrekvenčni hrup iz bolnišnične smeri		
Zaporedna št. 17	Medij; Doseg	Večer - Štajerc; , Slovenija	Stran: 9	Površina: 107 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 65	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Magdalena: Visokofrekvenčni hrup iz bolnišnične smeri Na zboru samoorganiziranih Magdalenčanov pretekli torek niso odprli nobene nove teme, beseda pa je večinoma tekla o odseku Ljubljanske ulice za železnico. Udeleženi je poročal, da so se z MOM prebivalci Ljubljanske 15-19 dogovorili za odškodnino			

Internet	Naslov	Vitez, ki brani gradove		
Zaporedna št. 18	Medij; Doseg	Odkrito.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 76	Avtor	Marjana Vovk		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pa se poklicno ukvarja z raziskovanjem stavbne dediščine v Sloveniji, zlasti gradov in dvorcev, čeprav je sicer profesor mariborske Fakultete za gradbeništvo , prometno inženirstvo in arhitekturo. V svoji glavi hrani neverjetno število podatkov, zgodovinskih dejstev in zanimivih zgodbic - ne le o gradovih, ampak še o marsičem...			

Internet	Naslov	Pogodba o projektiranju in Pravilnik o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov		
Zaporedna št. 19	Medij; Doseg	Mojprihranek.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 78	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...NOVOSTI v zvezi z odgovornostjo, obveznostmi in pravicami projektanta in vodje projekta v skladu z gradbeno zakonodajo ter obveznosti pri pripravi projektne dokumentacije za objekte Po dogovoru z Inženirsko zbornico Slovenije (IZS) bodo pooblaščen in nadzorni inženirji za udeležbo na strokovnem seminarju pridobili 3 kreditne točke iz obveznih. ...			

Tisk	Naslov	Zdravice najboljšim podjetjem		
Zaporedna št. 20	Medij; Doseg	Vestnik Murska Sobota - Priloga; , Slovenija	Stran: 22	Površina: 1.386 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 84	Avtor	I. B.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...udeležili novinarki Vida Toš in Nataša Brulc Šiftar, družbo pa jima je delala direktorica Vestnika Adriana Gašpar. Med nominiranimi podjetji je bilo tudi gradbeništvo Dengrad. Na fotografiji direktor Denis Rajbar s partnerko Marino, ob njiju pa Stanko Prelec s soprogo Miro. Podjetnikom so prišli čestitat tudi Metod...			

Tisk	Naslov	Nov 240-metrski prispevek v razvoj Žič		
Zaporedna št. 21	Medij; Doseg	Novice - Slovenske Konjice; , Slovenija	Stran: 8	Površina: 320 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 85	Avtor	Jure Mernik		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...razvojnih korakov', ki čakajo to krajevno skupnost: »Tukaj se obetajo kar velike stvari, tako na področju cest, pa tudi na področju zagotavljanja 01. urejanja gradbenih parcel za še hitrejši razvoj kraja. Takšnih trenutkov, kot jc tokratni, bo torej v Žičah še veliko.« Novo pridobitev je ob koncu uradnega dela blagoslovil žiški...			

Tisk	Naslov	Gospodarsko razpoloženje pri nas slabše		
Zaporedna št. 22	Medij; Doseg	Delo - Svet kapitala; , Slovenija	Stran: 5	Površina: 119 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 11. 2019		
Stran v zbirki: 86	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...bilo razpoloženje nekaj boljše, so se znižali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, v trgovini na drobno in med potrošniki, kazalnik zaupanja v gradbeništvu pa tokrat na mesečno spremembo ni vplival. Gospodarsko razpoloženje se je precej poslabšalo tudi na letni ravni, in to na vseh področjih. V novembru 2019...			

Internet	Naslov	Dan inovativnosti v JUB-u		
Zaporedna št. 23	Medij; Doseg	Ekohisastil.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 89	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sodelovanje s centri znanja za nas pomemben razvojni korak do kakovostnih inovacij in tržno zanimivih rešitev, ki bodo ustrezale najnovejšim zahtevam v gradbeništvu in jih nameravamo ponuditi našim uporabnikom,"je poudaril izvršni direktor družbe mag. Željko Kovačević."Kot podjetje želimo biti inovativni in se v...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje v območju z evrom in EU novembra rahlo navzgor		
Zaporedna št. 24	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 90	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potrošniki in v trgovini na drobno, medtem ko je razpoloženje ostalo bolj ali manj nespremenjeno v predelovalni industriji in storitvah. Razpoloženje v gradbeništvu se je medtem znatneje poslabšalo, je pokazala danes objavljena najnovejša raziskava Evropske komisije o gospodarskem razpoloženju. V celotni EU se je...			

Internet	Naslov	Poslovanje: Na vrhu kraljčeta Petrol in Krka		
Zaporedna št. 25	Medij; Doseg	Aktualno24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 28. 11. 2019		
Stran v zbirki: 93	Avtor	Damir Simonovič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...200 delovnih mest manj kot v prejšnjem četrtletju. Več kot polovico prostih delovnih mest so razpisali delodajalci s področja predelovalnih dejavnosti, gradbeništva in trgovine....			

'Tak potres se bo tukaj prej ali slej zgodil'

Ljubljana, 28.11.2019, 20:16 | Posodobljeno pred dvema urama

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 2 min

AVTOR
Tadej Grešovnik

Po zadnjem nizu potresov na Balkanu se lahko upravičeno vprašamo, kako smo na morebitno tresenje tal pripravljeni pri nas? Odgovor je: slabo. Več deset tisoč ljudi živi v stavbah, ki niso potresno varne. Neustrezno grajeni so tudi nekatere šole in vrtci. Ne le, da nimamo načrta, kako izboljšati varnost teh objektov, tudi pravega interesa za to ni, opozarjajo strokovnjaki. Torej lahko samo čakamo na močan potres?

Zadnje dni smo priča grozljivim posnetkom uničujočega potresa v Albaniji, ki je doslej terjal že 46 življenj, številne pa še iščejo. V celoti so se porušile nekatere [stanovanjske](#) stavbe in hoteli. Ključno vprašanje pa je, ali bi v Sloveniji spremljali podobne prizore, če bi prišlo do tresenja tal?

"Tak potres se bo tukaj slej kot prej zgodil. Ne bi bilo najboljše, ne želim si ga," zaskrbljeno pove **Peter Fajfar**, profesor potresnega inženirstva s Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo.

"Tak potres se bo tukaj slej kot prej zgodil. Ne bi bilo najboljšje, ne želim si ga," opozarja Peter Fajfar. FOTO: POP TV

Ogrožene številne stavbe, tudi vrtci in šole

Po nekaterih ocenah bi lahko ob močnejšem potresu brez domov pri nas ostalo več deset tisoč ljudi, na tisoče objektov bi bilo ogroženih, med njimi tudi nekatere šole, vrtci in [stanovanjski](#) bloki: "Veliko jih je v Ljubljani, to so visoke stolpnice, zidane stolpnice. Ti objekti bi bili sigurno močno poškodovani, verjetno bi bile tudi človeške žrtve," na neustreznost protipotresne gradnje opozarja Fajfar.

Potres v Ljubljani že zahteval smrtne žrtve

Žrtve so bile tudi leta 1895, ko so se tresla tla v Ljubljani. "Potres se je zgodil nekaj po 11. uri ponoči in ljudje so drli na trge, na ulice v strahu, kaj se dogaja. Prvi sunek je trajal 23 sekund," pojasnjuje **Neja Blaj Hribar** z Inštituta za novejšo zgodovino.

Magnituda tega potresa je bila 6,1 po Richterjevi lestvici: "Pravijo, da se je potres čutil od Toskane pa do Skopja." Mesto je bilo v razsulu, najbolj črna statistika beleži tudi okoli 20 smrtnih žrtev. "Eno gospo je zadela kap v paniki,

nekoga je ubila padajoča opeka. Žrtev, ker bi se tako porušile zgradbe, da bi čisto zasulo, ni bilo."

Kljub temu so po uničujočem potresu začeli graditi trdnejše, bolj varne objekte, po drugi svetovni vojni pa so, predvsem zaradi varčevanja, na protipostresno gradnjo spet nekoliko pozabili. Najbolj ogrožene so tako predvsem opečnate stolpnice, grajene konec petdesetih let.

"Treba bi bilo izdelati nek program, da bi se to počasi in sistematično obnavljalo," za konec doda Fajfar.

Okoljsko ministrstvo program sicer pripravlja, žal pa se pri teh projektih, opozarja Fajfar, na koncu, zaradi zaradi visokih stroškov sanacije, pogosto vse konča zgolj pri načrtih.

Glasujte za 24ur.com | FOTO: 24ur.com

Kaj morate vedeti, da vas ob selitvi v novo hišo ne bo bolela glava #video

0,04

Avtor: **David Kos**

Foto: Getty Images

Posameznik mora po zakonu spremembo bivališča upravni enoti sporočiti v osmih dneh,

sicer tvega plačilo globe od 200 do 600 evrov. Kaj mora narediti, če se seli v novozgrajeno hišo, ki še nima pridobljene hišne številke?

Na uredništvo se je obrnila bralka, ki ima probleme s prijavo prebivališča na svojem novem domu. Marica letos je namreč kupila novozgrajeno hišo v okolici Ljubljane, ki še ni imela uporabnega dovoljenja, in se kmalu po tem vselila vanjo.

Uporabno dovoljenje pogoj za pridobitev hišne številke

Pred tem je živela v najemniškem stanovanju, kjer je imela prijavljeno stalno prebivališče. Ob izselitvi je morala stalno prebivališče na tem naslovu odjaviti, zdaj pa na svojem novem domovanju ne more prijaviti prebivališča, saj še nima hišne številke.

Po novem **gradbenem zakonu** je namreč uporabno dovoljenje pogoj za pridobitev hišne številke. Nima niti možnosti prijave začasnega prebivališča na katerem drugem naslovu.

POSEL DANES

Napovedi o številu novozgrajenih stanovanj v Ljubljani se ne bodo

Po **zakonu o prijavi prebivališča** je posameznik stalno prebivališče dolžan prijaviti v osmih dneh od dneva naselitve na naslov, kjer stalno prebiva. Bralka je torej že več kot pol leta v prekršku, za kar tvega plačilo globe v višini od 200 do 600 evrov.

Pridobitev hišne številke ni enostavna, kaj šele hitra

Bralka je na Upravno enoto Ljubljana septembra letos oddala projekt izvedenih del (PID), v katerem se ugotavljajo morebitna odstopanja od gradbenega dovoljenja. Ko je izdano uporabno dovoljenje za stavbo in je stavba evidentirana v nepremičninskih evidencah, pa je za izdajo hišne številke pristojna geodetska uprava (Gurs). Ta zatrjuje, da za to potrebuje največ teden dni.

Posamezniki imajo za prijavo novega prebivališča na upravni enoti osem dni časa, sicer so v prekršku. Globa znaša od 200 do 600 evrov. Foto: STA

Na pristojni upravni enoti (UE) so ji sprva dejali, da bo vloga za pridobitev uporabnega dovoljenja rešena v dveh mesecih. A po zadnjih informacijah bo zaradi gneče to verjetno pridobila kasneje.

Rešitev v prijavi začasnega prebivališča

A obstaja tudi druga rešitev. Z ministrstva za notranje zadeve so nam sporočili, da če stavba v registru prostorskih enot nima določene hišne

številke, na katero se posameznik prijavlja, mora ta ob prijavi, poleg naslova stavbe (občina, naselje oziroma ulica), navesti tudi številko stavbe iz katastra stavb.

POSEL DANES

Na trg bo prišlo 250 luksuznih stanovanj, povpraševanje je veliko

"UE bo v skladu z zakonom uvedla postopek preverjanja resničnosti prijave stalnega prebivališča. Posamezniku, čigar stavba nima določene hišne številke, pa bo za čas preverjanja podatkov oziroma dokazil prijavi začasno prebivališče v naselju oziroma ulici, ki jo je navedel ob prijavi," pojasnjujejo.

Dodajajo še, da če bo UE v postopku ugotovila, da posameznik res stalno prebiva v stavbi brez hišne številke, bo na podlagi zakona Gurs obvestila o naslovu in številki stavbe iz katastra stavb. Gurs bo na podlagi obvestila UE in izpolnjenih pogojev za določitev hišne številke, skladno s predpisi, ki urejajo določanje hišnih števil, stavbi določila hišno številko, jo evidentirala v registru prostorskih enot in o tem obvestila UE.

Škofjeloški Filc v roke nemške multinacionalke Freudenberg

Globalno tehnološko podjetje Freudenberg je podpisalo pogodbo o prevzemu 100-odstotnega lastniškega deleža v škofjeloškem podjetju Filc. Kot so danes sporočili iz Filca, so prepričani, da jim vključenost v globalno podjetje ponuja možnost za regionalno in globalno širitev posla, za hitrejšo rast in razvoj.

Podjetje Filc, ki je bilo ustanovljeno leta 1937, je proizvajalec netkanih tekstilij in laminiranih materialov in se osredotoča na avtomobilski trg ter **gradbeništvo**. Podjetje, ki ima sedež v Škofji Loki, v Sloveniji pa upravlja še s proizvodnima enotama v Mengšu in Lendavi, zaposluje okoli 360 delavcev, z netkanimi tekstilijami pa posluje od leta 1963.

"Vključenost v globalno podjetje ponuja možnost za regionalno in globalno širitev našega posla. Poleg tega bo izmenjava tehnologije odločilna za še hitrejšo rast in razvoj," je tuji prevzem podjetja, ki je bil doslej v zasebni slovenski lasti, komentiral izvršni direktor Filca Anže Manfreda. Prepričan je, da je Freudenberg, ki je globalno prisoten že desetletja in ima najširšo tehnološko platformo v industriji netkanih tekstilij, idealen partner za Filc.

"Kot podjetje v zasebni lasti ima Filc podobne vrednote in smernice kot Freudenberg. Obe podjetji dajeta velik pomen usmerjenosti h kupcem in inovacijam, kot tudi zaposlenim, ki predstavljajo osnovo za iskanje pravih rešitev," so v sporočilu za javnost poudarili v obeh družbah.

Izvršni direktor skupine Freudenberg Mohsen Sohi je izpostavil, da želijo s prevzemom okrepiti posel z visoko zmogljivimi materiali. "**S** Filcem bomo nadgradili naš portfelj in razširili naš tehnološki odtis v Evropi", je poudaril.

"Filc razpolaga z obsežnim strokovnim znanjem in izkušnjami na področju netkanih tekstilij, kar nam bo prineslo prednosti zlasti pri kompozitih. Izjemne zmogljivosti podjetja Filc pri površinski obdelavi in laminiranju nam bodo omogočile, da bomo lahko ponudili rešitve kupcem v sosednjih tržnih segmentih v panogi **gradbeništva**," je prepričan izvršni direktor Freudenberg Performance Materials Frank Heislitz.

O razlogih za prevzem škofjeloškega Filca je Heislitz pojasnil, da bodo na ta način razširili tudi svoje tehnično znanje pri rešitvah s področja akustike, tako v **gradbeništvu** kot v avtomobilski industriji. Kupcem pa bodo ponudili širok tehnološki portfelj z laminiranjem, tiskom in površinsko obdelavo.

Freudenberg Performance Materials je globalen ponudnik inovativnih tehničnih tekstilij za različna področja uporabe, kot so avtomobili, **gradbeništvo**, oblačila, energija, filtrirni mediji, zdravstvo, higiena, notranja oprema, obutev in usnjeni izdelki. Podjetje je lani ustvarilo več kot 920 milijonov evrov prometa. Imelo je 23 proizvodnih lokacij v 13 državah po vsem svetu in je zaposlovalo več kot 3600 delavcev.

Celotna skupina Freudenberg razvija proizvode in storitve za okoli 40 tržnih segmentov in za številna področja uporabe, kot so tesnila, komponente za nadzor vibracij, netkane tekstilije, filtri, specializirane kemikalije, medicinsko-tehnični izdelki in čistila. V letu 2018 je skupina Freudenberg zaposlovala več kot 49.000 ljudi v približno 60 državah po vsem svetu in ustvarila več kot 9,4 milijarde evrov prometa.

Gospodarsko razpoloženje v območju z evrom in EU novembra rahlo navzgor

Gospodarsko razpoloženje v območju evra in **EU**, ki se zadnje leto dni večinoma poslabšuje, se je novembra rahlo izboljšalo. Kazalnik gospodarskega razpoloženja (**ESI**) se je v območju z evrom na mesečni ravni zvišal za 0,5 točke na 101,3 točke, v celotni **EU** pa za 0,9 točke na 100 točk. V Sloveniji se je vrednost **ESI** spet občutneje znižala.

V območju z evrom je bila rahla novembrska rast posledica blagega izboljšanja razpoloženja med potrošniki in v trgovini na drobno, medtem ko je razpoloženje ostalo bolj ali manj nespremenjeno v predelovalni industriji in storitvah.

Razpoloženje v **gradbeništvu** se je medtem znatneje poslabšalo, je pokazala danes objavljena najnovejša raziskava Evropske komisije o gospodarskem razpoloženju.

V celotni **EU** se je medtem vrednost kazalnika občutneje izboljšala v trgovini na drobno in storitvah, rahlo je šla navzgor med potrošniki in v predelovalni industriji, blago pa je upadla v **gradbeništvu**.

Med večjimi gospodarstvi območja z evrom je **ESI** narasel v Španiji (za 0,7 točke), Nemčiji in Franciji (za 0,4 točke), skoraj nespremenjen je ostal v Italiji, na Nizozemskem pa se je poslabšal za eno točko. Med večjimi gospodarstvi zunaj evrskega območja se je kazalnik v Veliki Britaniji zvišal za 1,1 točke, na Poljskem pa za 0,7 točke.

V Nemčiji in Italiji je kazalnik nekoliko pod dolgoletnim povprečjem od 1990 naprej, v Veliki Britaniji pa za njim zaostaja za devet točk. V drugih pomembnejših gospodarstvih vztraja še nad dolgoletnim povprečjem.

Kazalnik gospodarskega razpoloženja v Sloveniji se je novembra vnovič občutneje znižal. Po upadu za 2,9 točke v oktobru je tokrat nazadoval za 1,7 točke na 101 točko in bil tako le še malo nad dolgoletnim povprečjem. Glede na začetek leta je bila novembra njegova vrednost nižja za skoraj devet točk.

Evropska komisija meri tudi kazalnik poslovnega okolja (**BCI**). Ta se je v območju evra novembra znižal za 0,03 točke na -0,23 točke.

Napoved - Slovenija, 28. 11. (četrtek)

Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v četrtek, 28. novembra.

POLITIKA

9.00 seja komisije **DZ** za narodni skupnosti, na kateri bodo med drugim obravnavali poročilo o izvedbi načrta ukrepov vlade za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015-2018 za leto 2018; **DZ**, soba 212, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

10.00 redna tedenska seja vlade; vlada, Gregorčičeva 25, **LJUBLJANA**

12.00 seja odbora **DZ** za delo, družino, socialne zadeve in invalide, na kateri bodo obravnavali predlog dopolnitve zakona o delovnih razmerjih; **DZ**, velika dvorana na Tomšičevi, vhod s Šubičeve 4, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 seja odbora **DZ** za finance, na kateri bodo med drugim obravnavali novelo zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ter predlog zakona o poročstvu **RS** za obveznosti družbe **2TDK** za financiranje izgradnje drugega tira; **DZ**, veliki salon, Šubičeva 4, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 izredna seja komisije **DS** za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, na kateri bodo obravnavali predlog odločilnega veta na zakon o izvrševanju proračunov **RS** za leti 2020 in 2021; **OZS**, mala sejna dvorana, Celovška cesta 71, **LJUBLJANA**

13.00 izredna seja **DS**, na kateri bodo obravnavali predlog odločilnega veta na zakon o izvrševanju proračunov **RS** za leti 2020 in 2021; **OZS**, velika sejna dvorana, Celovška cesta 71, **LJUBLJANA (STA)**

ZAGREB - Neformalno srečanje državnih in generalnih sekretarjev **EU**, udeležil se ga bo državni sekretar na zunanjem ministrstvu Dobran Božič. (še 29.)

GOSPODARSTVO

BRUSELJ - Evropska komisija bo objavila izsledke novembrske raziskave o gospodarskem razpoloženju v **EU**.

BRUSELJ - Zasedanje Sveta **EU** za konkurenčnost (notranji trg in industrija), ki se ga bo udeležila namestnica stalnega predstavnika Slovenije pri **EU** Tamara Weingerl Požar, na katerem bodo odločali o kompromisnem predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov.

9.00 delavnica o poti v krožno gospodarstvo in spodbujanju uvajanja **EMAS** - Sistem **EU** za okoljevarstveno vodenje organizacij, ki jo organizira **ZRS** Bistra Ptuj v sodelovanju z ministrstvom za okolje in prostor ter Agencijo **RS** za okolje (Arso), uvodne nagovore bodo imeli okoljski minister Simon Zajc, v.d. direktorice Arsa Lilijana Kozlovič in direktor **ZRS** Bistra Ptuj Štefan Čelan; ob 12.15 izjave za medije; Arso, Vojkova 1 b, **LJUBLJANA**

9.00 odprtje znanstvenega srečanja z naslovom Gozd in podnebne spremembe, ki ga pripravlja Gozdarski inštitut Slovenije ter Slovenska akademija znanosti in umetnosti; **SAZU**, velika dvorana, Novi trg 3, **LJUBLJANA**

9.30 odprtje mednarodne konference o svobodni plovbi in prostih pristaniščih na Jadranu, ki jo organizirajo Fakulteta za humanistične študije univerze na Primorskem, **ZRC SAZU** in milanska univerza Bicocca (še 29.); fakulteta za humanistične študije, Titov trg 5, **KOPER**

10.00 okrogla miza o strateški nujnosti krepitve internacionalizacije, ki jo pripravljajo Francosko-slovenski poslovni klub, **GZS**, Spirit in francosko veleposlaništvo, med drugim bodo sodelovali direktor Steklarne Hrastnik Peter Čas, direktor Renault Nissan Slovenija Francois Delion in direktor Ljubljanskih mlekarn Tomaž Žnidarič, sklepni govor bo imela francoska veleposlanica Florence Ferrari; **GZS**, poslovna oaza, Dimičeva 13, **LJUBLJANA (STA)**

10.00 odprtje slovensko-hrvaške konference o plastiki v organizaciji Združenja kemijske industrije; Kongresni center Brdo, Predoslje 39, **BRDO PRI KRANJU**

10.00 odprtje Kariernega sejma v organizaciji zaposlitvenega portala MojeDelo.com; ob 16.30 predavanje kliničnega psihologa Aleksandra Zabela o usklajevanju kariere in zasebnega življenja; Gledališče Koper, Verdijeva ulica 3, **KOPER**

14.00 osrednji del mednarodnega srečanja o gradnji in vzdrževanju vozišč v Sloveniji, ki ga pripravlja Združenje asfalterjev Slovenije; ob 16.45 okrogla miza o **gradbeništvu**, med drugim bodo sodelovali namestnik v.d. direktorice Direkcije **RS** za infrastrukturo Damir Topolko, direktor projektov na Darsu Janez Kušnik, predsednik uprave **CGP** Martin Gosenc ter glavni ekonomist pri **GZS** Bojan Ivanc (še 29.); Rikli Balance hotel, Cankarjeva cesta 4, **BLLED**

15.30 novinarska konferenca Direkcije **RS** za vode in Hrvatskih voda ob koncu obnove pregrade Vonarje, udeležence bodo med drugim nagovorili direktor Direkcije **RS** za vode Tomaž Prohinar, direktor Hrvatskih vod Zoran Đuroković, državna sekretarka v službi vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Nevenka Ribič ter okoljski minister Simon Zajc; Terme Olimia, kongresni center, Zdraviliška cesta 24, **PODČETRTEK**

16.00 okrogla miza o prihodnosti slovenskega kmetijstva, ki jo organizira Občina Ljutomer, udeležila se je bo tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec; Zadružni dom Cven, **LJUTOMER**

18.00 prireditev ob 50-letnici Območne obrtno-podjetniške zbornice Novo mesto, uvodni nagovor bo imel državni sekretar za malo gospodarstvo Franc Vesel; **KC** Janeza Trdine, Novi trg 5, **NOVO MESTO**

19.00 prireditel Ambasadorki Hočmo cesto! v organizaciji Mladinske iniciative za 3. razvojno os, na kateri bodo podelili nazive ambasadorjem, ki so se s svojim dosedanjim delom posebej izkazali v prizadevanjih za koroško hitro cesto, slavnostni govornik bo predsednik vlade Marjan Šarec, udeležila se je bosta tudi minister za finance Andrej Bertoncelj in predsednik uprave Darsa Tomaž Vidic; Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, razstavišče, Na gradu 1, **RAVNE NA KOROŠKEM**

LJUBLJANA - Na okrožnem sodišču obravnava v tožbi družbe Big Bang zoper nekdanjega predsednika uprave Merkurja Bineta Kordeža ter Romano in Tamaro Knuplež, vdovo in hčer nekdanjega direktorja Big Banga Bojana Knupleža, zaradi domnevnega oškodovanja družbe v višini 2,2 milijona evrov (ob 10. uri).

LJUBLJANA - Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva za mladino in starše, ki ga pripravlja **GZS** v sodelovanju z Zavodom **RS** za zaposlovanje in Zavodom **RS** za šolstvo, v okviru katerega bodo podjetja po vsej Sloveniji predstavila delovne procese in pogoje dela (od 16.30 dalje).

DRUŽBA

LJUBLJANA - Na povabilo ministra za izobraževanje, znanost in šport Jerneja Pikala bo Slovenijo obiskal predsednik Evropskega raziskovalnega sveta (**ERC**) Jean-Pierre Bourguignon. Ob 10. uri se bo na ljubljanski Fakulteti za strojništvo srečal z raziskovalci in raziskovalkami, popoldne pa bo obiskal še Institut Jožef Stefan in Kemijski inštitut. Ob 12.30 bo v prostorih fakultete na Aškerčevi 6 novinarska konferenca, na kateri bodo sodelovali Bourguignon, Pikalo ter prodekan za pedagoško dejavnost 2. in 3. stopnje Andrej Kitanovski.

LJUBLJANA - Začetek mednarodne konference o pogojih za kakovostno novinarstvo in uporabi umetne inteligence v medijih, ki jo organizirata Svet Evrope in ministrstvo za kulturo, na kateri bo sodelovalo 130 udeležencev iz Slovenije in drugih evropskih držav. (še 29.) (program v nadaljevanju) (**STA**)

9.00 nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni 2020-2030 v organizaciji ministrstva za zdravje, uvodne nagovore bodo imeli državna sekretarka na ministrstvu za zdravje Simona Repar Bornšek, vodja urada Svetovne zdravstvene organizacije v Sloveniji Aiga Rurane in direktor **ZZKS** Marjan Sušelj; **GH** Union, bela dvorana, Miklošičeva 1,

LJUBLJANA (STA)

9.00 srečanje medijev z županom Mestne občine Kranj Matjažem Rakovcem po sredini seji mestnega sveta in ob koncu leta; Kovačnica, 1. nadstropje, Župančičeva 22, **KRANJ**

9.00 odprtje konference medijskih trendov Sempl z udeležbo marketinških, medijskih in komunikacijskih strokovnjakov iz Srednje in Jugovzhodne Evrope (še 29.); ob 20.30 podelitev nagrad sempler; **GH** Bernardin, Obala 2, **PORTOROŽ**

9.30 novinarska konferenca, na kateri bodo novogoriški župan Klemen Miklavič, župan Občine Šempeter-Vrtojba Milan Turk, predsednik družbe Intra Lighting Marino Furlan ter predsednik uprave družbe Hit Tomaž Repinc predstavili skupna prizadevanja za ohranitev Hit Šport centra; steklena dvorana Mestne občine Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, **NOVA GORICA**

9.30 seminar o skupnih občinskih upravah na Bavarskem in v Sloveniji, ki ga pripravlja ministrstvo za javno upravo izvedlo seminar o skupnih občinskih upravah na Bavarskem in Sloveniji; ministrstvo, Langusova 4, **LJUBLJANA**

9.30 novinarska konferenca v okviru konference o informacijski varnosti Infosek 2019; Hotel Perla, Kidričeva ulica 7, **NOVA GORICA**

10.00 predsednik **DZ** Dejan Židan se bo vpisal v žalno knjigo v spomin žrtvam potresa v Albaniji (fototermin);

Veleposlaništvo Albanije, Tavčarjeva ulica 10, **LJUBLJANA**

10.00 novinarska konferenca Mestne občine Velenje ob predaji oskrbovanih stanovanj, na kateri bodo predstavili investicijo pred vselitvijo novih stanovalcev; Jenkova 18, **VELENJE**

11.00 odprtje razstave Invalidi nekoč in danes v počastitev mednarodnega dne invalidov (3. 12.); Mestna občina Kranj, avla, Slovenski trg 1, **KRANJ**

11.00 odprtje Festivala računalništva in sodobnih komunikacij (**FRISK**) v organizaciji Informacijske točke Evrope Direct Pomurje, posvečenega tehnologiji **5G**, uvodna nagovora bosta imela vodja **PEK** v Sloveniji Zoran Stančič in Marjan Turk z direktorata za informacijsko družbo in informatiko na ministrstvu za javno upravo; paviljon Expanso, Bakovska ulica 41,

MURSKA SOBOTA

11.45 posvet Sindikata policistov Slovenije na temo zavedanja o zdravju ter pomena skrbi in ukrepov za vzdrževanje zdravja; ob 12. uri izjava za medije (zbor za predstavnike medijev ob 11.30 uri na recepciji policijske akademije);

Policijska akademija v Tacnu, Rocenska 56, **LJUBLJANA**

11.55 novinarska konferenca Občine Lukovica, na kateri bosta županja Olga Vrankar in direktor občine Iztok Obreza predstavila zaključene projekte in aktivnosti v prvem letu županovanja, povzetek poročila o redni reviziji poslovanja občine ter izvedene ukrepe za konsolidacijo finančno likvidnostnega stanja občine v letu 2019; občina, sejna soba, Stari trg 1,

LUKOVICA

12.00 novinarska konferenca Generalne policijske uprave, na kateri bodo predstavili podatke o delu na področju korupcije in kriminalistične preiskave, v kateri so kriminalisti 26. novembra letos pričeli z izvajanjem več hišnih in osebnih preiskav v zvezi s sumom korupcijskih kaznivih dejanj pri tehničnih pregledih vozil na območju Ljubljane; medijski center Generalne policijske uprave, Litostrojska 54, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 predstavitev in ogled Ledene dežele za predstavnike medijev pred petkovim uradnim odprtjem, prisotna bosta župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković in avtor Ledene dežele Miro Rismondo; Kongresni trg, **LJUBLJANA**

12.00 ponovno odprtje trgovine Kupujem odgovorno Zelena jarka; Mala tržnica, Dominkuševe 5, **MARIBOR**

14.00 odprtje nacionalne konference o varnosti v lokalnih skupnostih, ki jo organizira Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru v sodelovanju s policijo in Mestno občino Nova Gorica, udeležence bosta nagovorila tudi minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar in generalna direktorica policije Tatjana Bobnar; v okviru konference se bo novogoriški župan Klemen Miklavič sestel z ministrom za notranje zadeve in generalno direktorico policije, po sestanku bo predvidoma ob 15.40 izjava za medije; Mestna občina Nova Gorica, velika dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, **NOVA GORICA**

16.00 slavnostna akademija Zveze za tehnično kulturo, Regionalnega centra Murska Sobota v okviru festivala Izum 2019; Center Maximus, dvorana 2 Cineplexx, Ulica Štefana Kovača 43, **MURSKA SOBOTA**

17.00 slovesnost ob 50-letnici delovanja Gerontološkega društva Slovenije; Mestna hiša, velika sejna dvorana, Mestni trg 1, **LJUBLJANA**

17.00 zahvalni Thanksgiving dan v organizaciji AmCham Slovenija, na katerem bodo zbirali darila, ki jih bodo ob prihajajočih prazničnih dneh podarili otrokom iz socialno ogroženih družin; Vivo Catering, Dunajska cesta 125, **LJUBLJANA**

17.00 dobrodelna prireditev v organizaciji Centra za socialno delo Koroška, enota Ravne na Koroškem, na kateri bodo spregovorili o življenju v rejniški družini, pozdravna nagovora bosta imela direktor Centra za socialno delo Koroška Tadej Poberžnik in župan Občine Ravne na Koroškem Tomaž Rožen; Kulturni center Ravne na Koroškem, Gledališka pot 1, **RAVNE NA KOROŠKEM**

17.30 okrogla miza v organizaciji Odvetniške akademije Odvetniške zbornice Slovenije o neodvisnosti in nepristranskosti sodstva v Sloveniji, sodelovali bodo vrhovna sodnica Nina Betetto, vrhovni sodnik Jan Zobec, vrhovni državni tožilec Hinko Jenull ter odvetniki Igor Karlovšek, Blaž Kovačič Mlinar in Emil Zakonjšek; Hotel Slon, Slovenska cesta 34, **LJUBLJANA**

19.00 akademija ob 100-letnici Teološke fakultete Univerze v Ljubljani, slavnostni govornik bo upokojeni nadškof Anton Stres, ki bo spregovoril o pomenu teologije, govorniki bodo tudi predsednik republike Borut Pahor, rektor ljubljanske univerze Igor Papič, ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore, prefekt kongregacije za katoliško vzgojo kardinal Giuseppe Versaldi ter dekan fakultete Robert Petkovšek; Slovenska filharmonija, dvorana Marjana Kozine, Kongresni trg 10, **LJUBLJANA**

19.00 slovesnost ob 220-letnici **UKC** Maribor, slavnostni govornik bo predsednik **DZ** Dejan Židan; **SNG** Maribor, velika dvorana, Slovenska ulica 27, **MARIBOR**

NOVA GORICA - Na okrožnem sodišču predobravnavni narok za Amarja Yassin Al Hamdanija, ki ga tožilstvo zaradi napada na taksista in policista bremeni poskusa uboja (ob 9. uri).

PROGRAM KONFERENCE SVETA EVROPE IN MINISTRSTVA ZA KULTURO O ZAGOTAVLJANJU POGOJEV ZA KAKOVOSTNO NOVINARSTVO

9.30 odprtje konference, nagovora bosta imela minister za kulturo Zoran Poznič in vodja oddelka za informacijsko družbo pri Svetu Evrope Patrick Penninckx; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma Ljubljana, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

10.00 panel o kakovostnem novinarstvu, ki ga bo povezoval novinar Mladine Borut Mekina, sodelovali pa bodo svetovalka na področju (trans)kulturnih medijev Nadia Bellardi, direktor za pravne zadeve in politike Evropske radiodifuzne zveze Richard Bournley, izvršni uredniški direktor francoskega dnevnika Liberation Christophe Israel, urednica Radia France Estelle Cognacq in direktorica Evropske zveze novinarjev Renate Schroeder; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

11.40 panel z naslovom Omogočanje kakovosti - skupna odgovornost, ki ga bo povezovala državna sekretarka na ministrstvu za kulturo Tanja Kerševan Smokvina, sodelovali pa bodo pooblaščenec za politike in pravne zadeve pri Evropski komisiji David Friggieri, svetovalec za politike v združenju časopisnih založnikov News Media Europe Iacob Gammeltoft in namestnica direktorja Agencije za elektronske medije Črna Gora Jadranka Vojvodić; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

14.30 panel z naslovom Kako povrniti zaupanje javnosti?, ki ga bo povezoval predavatelj komunikologije in medijskih študij na Univerzi Loughborough iz Velike Britanije Vaclav Šetka, sodelovali pa bodo vodja projektov v Unescu Adeline Hulin, profesorica digitalnega novinarstva na Univerzi Bundeswehr v Muenchnu Annika Sehl, direktor projektov Journalism Trust Initiative Olaf Steenfadt in direktorica portala Pod črto Taja Topolovec; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

16.20 panel z naslovom Iskanje kakovosti - skozi uporabo orodij umetne inteligence, ki ga bo povezovala soustanoviteljica in urednica neodvisne medijske mreže Metina lista Nataša Briški, sodelovali pa bodo generalni direktor podjetja Velebit **AI** Davor Aničić, vodja Facebookovih javnih politik za Srednjo in Vzhodno Evropo Gabriella Cseh, izredni profesor katedre za novinarstvo na **FDV** Marko Milosavljević in vodja laboratorija za novinarstvo v Deželni agenciji za medije v Severnem Porenju-Vestfalija Simone Jost-Westendorf; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**
 19.30 večerni sprejem, pozdravna nagovora bosta imela predsednica odbora **DZ** za kulturo Violeta Tomić (Levica) ter generalni poročevalec o svobodi medijev in varnosti novinarjev v parlamentarni skupščini Sveta Evrope Lord George Foulkes; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

KULTURA

12.00 srečanje medijev s francosko pisateljico Veronique Olmi, avtorico romana Bakhita; knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, **LJUBLJANA**

18.00 premiera predstave Alica v čudežni deželi v režiji in koreografiji Magdalene Reiter; Anton Podbevšek Teater, Prešernov trg 3, **NOVO MESTO**

19.00 odprtje razstave Jiržija Bezlaja z naslovom Kamen; Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, **LJUBLJANA**

19.30 četrti koncert Modrega abonmaja orkestra Slovenske filharmonije ter violinistke Eldbjorg Hemsing pod vodstvom dirigenta Olarija Eltsa (še 29.); Cankarjev dom, Gallusova dvorana, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.30 premiera predstave cirkuške skupine Cirque Eloize z naslovom Hotel; Cankarjev dom, Gallusova dvorana, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

20.00 premiera drame Kar vem, da je res avstralskega dramatika Andrewa Bovella, ki jo je režiral Luka Martin Škof; **MGL**, veliki oder, Čopova ulica 14, **LJUBLJANA**

20.00 odprtje razstave Dimitryja Orlača z naslovom Spomin/prisotnost; Muzej sodobne umetnosti Metelkova, **LJUBLJANA**

20.00 premiera družinskega muzikala Božična pesem v režiji Ivane Djilas; **SNG** Nova Gorica, veliki oder, Trg Edvarda Kardelja 5, **NOVA GORICA**

21.00 koncert **ABBA** tribute skupine iz Velike Britanije; Cvetličarna, Kranjčeva ulica 20, **LJUBLJANA**

LJUBLJANA - Na redni kino spored prihaja novi film režiserja Metoda Pevca z naslovom Jaz sem Frenk.

BOHINJSKA BISTRICA - Začenja se festival Winter Days of Metal 2019. (do 30.)

IZBRANI DOGODKI V OKVIRU SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA SEJMA

10.00 pogovor z naslovom Ali se zgodovina res spreminja in ali jo pišejo le zmagovalci?, ki ga pripravlja Festfest, povezovala pa ga bo novinarka, umetnostna zgodovinarica in nekdanja ministrica za kulturo Majda Širca Ravnihar; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

10.30 sejem si bo ogledal predsednik **DZ** Dejan Židan (fototermin); Cankarjev dom, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

11.00 predavanje z naslovom Nielsen Bookscan: kaj vse se lahko naučimo iz prodajnih podatkih o knjigah, sodelovala bo predstavnica omenjenega podjetja Jaclyn Swope; Cankarjev dom, dvorana Lili Novy, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

11.00 pogovor z večernico nagrajenim pisateljem Andrejem **E.** Skubicem in ilustratorko Tanjo Komadina; Cankarjev dom, pisateljski oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

12.00 pogovor z grško pisateljico in scenaristko Kallio Papadaki ob njenem romanu Dendriti, ki ga pripravlja Založba Goga; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 lirično srečanje z Branetom Senegačnikom ob začetku izdajanja nove pesniške zbirke Mozaiki pri Slovenski matici; Cankarjev dom, Forum oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

13.00 pogovor v okviru cikla Pridobljeno s prevodom z naslovom Pogled na prevajalsko mizo, ki ga pripravlja Društvo slovenskih književnih prevajalcev, sodelovali bodo Iztok Ilc, Nataša Detič, Vlasta Vičič in Barbara Pregelj; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

13.00 predstavitev zbirke poezije Esada Babačiča Every Child Is Beautiful When Born. Selected Poems (Vsak otrok je lep, ko se rodi. Izbrane pesmi), ki bo v angleškem prevodu Andreja Pleterskega izšla pri ameriški založbi Dalkey Archive Press, dogodek pripravlja Društvo slovenskih pisateljev; Cankarjev dom, pisateljski oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

14.00 pogovor z naslovom Slovenija - častna gostja v Bologni 2021; Cankarjev dom, Forum oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

14.05 Arsov forum z naslovom Ali Slovenci izdamo preveč knjig?, ki ga pripravlja Radio Slovenija, Tretji program - program Ars v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev, sodelovali bodo Nataša Detič, Andrej Blatnik, Miha Kovač in Samo Rugelj; Cankarjev dom, pisateljski oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA (STA)**

16.00 okrogla miza o diplomaciji v knjigah, na kateri bodo sodelovali avtor knjig Spomini in spoznanja in Zunanja politika Ernest Petrič, avtorica knjige Mehka moč in voditeljstvo Anja Fabiani in glavni urednik Zbirke Mednarodno pravo Andraž Zidar; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

16.00 pogovor z norveškim piscem in založnikom Erlingom Kaggejem, avtorjem mednarodne uspešnice Tišina; Cankarjev dom, dvorana Lili Novy, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

17.00 v okviru sklopa Evropa v fokusu pogovor s pisateljico Ano Marwan iz Avstrije, ki ga prireja Avstrijski kulturni forum; Cankarjev dom, klub, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.00 pogovor z naslovom Domače knjižnice, zavetje med knjigami?, ki bo potekal pod okriljem projekta Ljubljana, Unescovo mesto literature, sodelovali bodo Tanja Radež, Marijan Rupert in Tina Mahkota; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.30 pogovor z naslovom Kdo bo nam in našim zanamcem omogočil zeleno in demokratično prihodnost?, ki ga pripravljata Inštitut Časopis za kritiko znanosti ter Inštitut za ekologijo, sodelovali bodo Andrej Lukšič, Dušan Plut in Luka Omladič; Cankarjev dom, Forum oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

telefon (sprejemanje servisa): 01/ 24 10 152

telefaks: 01/ 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu **STA**: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Peter Avsenik, popoldne Alenka Potočnik

tel. št.: 01/ 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Martina Gojkošek, popoldne Matej Luzar

tel. št.: 01/ 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:

dopoldne Sara Kovač, popoldne Maja Lazar Jančič

tel. št.: 01/ 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Alenka Vesenjaj

tel. št.: 01/ 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerna dežurna urednica (od 17. do 23. ure): Maja Oprešnik

spremljate nas lahko tudi na:

Facebook: <https://www.facebook.com/STA.Novice>

Twitter: https://twitter.com/STA_novice

Napoved - Slovenija, 28. 11. (četrtek)

Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v četrtek, 28. novembra.

POLITIKA

9.00 seja komisije **DZ** za narodni skupnosti, na kateri bodo med drugim obravnavali poročilo o izvedbi načrta ukrepov vlade za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015-2018 za leto 2018; **DZ**, soba 212, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

10.00 redna tedenska seja vlade; vlada, Gregorčičeva 25, **LJUBLJANA**

12.00 seja odbora **DZ** za delo, družino, socialne zadeve in invalide, na kateri bodo obravnavali predlog dopolnitve zakona o delovnih razmerjih; **DZ**, velika dvorana na Tomšičevi, vhod s Šubičeve 4, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 seja odbora **DZ** za finance, na kateri bodo med drugim obravnavali novelo zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ter predlog zakona o poročstvu **RS** za obveznosti družbe **2TDK** za financiranje izgradnje drugega tira; **DZ**, veliki salon, Šubičeva 4, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 izredna seja komisije **DS** za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, na kateri bodo obravnavali predlog odločilnega veta na zakon o izvrševanju proračunov **RS** za leti 2020 in 2021; **OZS**, mala sejna dvorana, Celovška cesta 71, **LJUBLJANA**

13.00 izredna seja **DS**, na kateri bodo obravnavali predlog odločilnega veta na zakon o izvrševanju proračunov **RS** za leti 2020 in 2021; **OZS**, velika sejna dvorana, Celovška cesta 71, **LJUBLJANA (STA)**

ZAGREB - Neformalno srečanje državnih in generalnih sekretarjev **EU**, udeležil se ga bo državni sekretar na zunanjem ministrstvu Dobran Božič. (še 29.)

GOSPODARSTVO

BRUSELJ - Evropska komisija bo objavila izsledke novembrske raziskave o gospodarskem razpoloženju v **EU**.

BRUSELJ - Zasedanje Sveta **EU** za konkurenčnost (notranji trg in industrija), ki se ga bo udeležila namestnica stalnega predstavnika Slovenije pri **EU** Tamara Weingerl Požar, na katerem bodo odločali o kompromisnem predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov.

9.00 delavnica o poti v krožno gospodarstvo in spodbujanju uvajanja **EMAS** - Sistem **EU** za okoljevarstveno vodenje organizacij, ki jo organizira **ZRS** Bistra Ptuj v sodelovanju z ministrstvom za okolje in prostor ter Agencijo **RS** za okolje (Arso), uvodne nagovore bodo imeli okoljski minister Simon Zajc, v.d. direktorice Arsa Lilijana Kozlovič in direktor **ZRS** Bistra Ptuj Štefan Čelan; ob 12.15 izjave za medije; Arso, Vojkova 1 b, **LJUBLJANA**

9.00 odprtje znanstvenega srečanja z naslovom Gozd in podnebne spremembe, ki ga pripravlja Gozdarski inštitut Slovenije ter Slovenska akademija znanosti in umetnosti; **SAZU**, velika dvorana, Novi trg 3, **LJUBLJANA**

9.30 odprtje mednarodne konference o svobodni plovbi in prostih pristaniščih na Jadranu, ki jo organizirajo Fakulteta za humanistične študije univerze na Primorskem, **ZRC SAZU** in milanska univerza Bicocca (še 29.); fakulteta za humanistične študije, Titov trg 5, **KOPER**

10.00 okrogla miza o strateški nujnosti krepitve internacionalizacije, ki jo pripravljajo Francosko-slovenski poslovni klub, **GZS**, Spirit in francosko veleposlaništvo, med drugim bodo sodelovali direktor Steklarne Hrastnik Peter Čas, direktor Renault Nissan Slovenija Francois Delion in direktor Ljubljanskih mlekarn Tomaž Žnidarič, sklepni govor bo imela francoska veleposlanica Florence Ferrari; **GZS**, poslovna oaza, Dimičeva 13, **LJUBLJANA (STA)**

10.00 odprtje slovensko-hrvaške konference o plastiki v organizaciji Združenja kemijske industrije; Kongresni center Brdo, Predoslje 39, **BRDO PRI KRANJU**

10.00 odprtje Kariernega sejma v organizaciji zaposlitvenega portala MojeDelo.com; ob 16.30 predavanje kliničnega psihologa Aleksandra Zabela o usklajevanju kariere in zasebnega življenja; Gledališče Koper, Verdijeva ulica 3, **KOPER**

14.00 osrednji del mednarodnega srečanja o gradnji in vzdrževanju vozišč v Sloveniji, ki ga pripravlja Združenje asfalterjev Slovenije; ob 16.45 okrogla miza o **gradbeništvu**, med drugim bodo sodelovali namestnik v.d. direktorice Direkcije **RS** za infrastrukturo Damir Topolko, direktor projektov na Darsu Janez Kušnik, predsednik uprave **CGP** Martin Gosenca ter glavni ekonomist pri **GZS** Bojan Ivanc (še 29.); Rikli Balance hotel, Cankarjeva cesta 4, **BLLED**

15.30 novinarska konferenca Direkcije **RS** za vode in Hrvatskih voda ob koncu obnove pregrade Vonarje, udeležence bodo med drugim nagovorili direktor Direkcije **RS** za vode Tomaž Prohinar, direktor Hrvatskih vod Zoran Đuroković, državna sekretarka v službi vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Nevenka Ribič ter okoljski minister Simon Zajc; Terme Olimia, kongresni center, Zdraviliška cesta 24, **PODČETRTEK**

16.00 okrogla miza o prihodnosti slovenskega kmetijstva, ki jo organizira Občina Ljutomer, udeležila se je bo tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec; Zadružni dom Cven, **LJUTOMER**

18.00 prireditev ob 50-letnici Območne obrtno-podjetniške zbornice Novo mesto, uvodni nagovor bo imel državni sekretar za malo gospodarstvo Franc Vesel; **KC** Janeza Trdine, Novi trg 5, **NOVO MESTO**

19.00 prireditev Ambasadorji Hočmo cesto! v organizaciji Mladinske iniciative za 3. razvojno os, na kateri bodo podelili nazive ambasadorjem, ki so se s svojim dosedanjim delom posebej izkazali v prizadevanjih za koroško hitro cesto, slavnostni govornik bo predsednik vlade Marjan Šarec, udeležila se je bosta tudi minister za finance Andrej Bertoncelj in predsednik uprave Darsa Tomaž Vidic; Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, razstavišče, Na gradu 1, **RAVNE NA KOROŠKEM**

LJUBLJANA - Na okrožnem sodišču obravnava v tožbi družbe Big Bang zoper nekdanjega predsednika uprave Merkurja Bineta Kordeža ter Romano in Tamaro Knuplež, vdovo in hčer nekdanjega direktorja Big Banga Bojana Knupleža, zaradi domnevnega oškodovanja družbe v višini 2,2 milijona evrov (ob 10. uri).

LJUBLJANA - Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva za mladino in starše, ki ga pripravlja **GZS** v sodelovanju z Zavodom **RS** za zaposlovanje in Zavodom **RS** za šolstvo, v okviru katerega bodo podjetja po vsej Sloveniji predstavila delovne procese in pogoje dela (od 16.30 dalje).

DRUŽBA

LJUBLJANA - Na povabilo ministra za izobraževanje, znanost in šport Jerneja Pikala bo Slovenijo obiskal predsednik Evropskega raziskovalnega sveta (**ERC**) Jean-Pierre Bourguignon. Ob 10. uri se bo na ljubljanski Fakulteti za strojništvo srečal z raziskovalci in raziskovalkami, popoldne pa bo obiskal še Institut Jožef Stefan in Kemijski inštitut. Ob 12.30 bo v prostorih fakultete na Aškerčevi 6 novinarska konferenca, na kateri bodo sodelovali Bourguignon, Pikalo ter prodekan za pedagoško dejavnost 2. in 3. stopnje Andrej Kitanovski.

LJUBLJANA - Začetek mednarodne konference o pogojih za kakovostno novinarstvo in uporabi umetne inteligence v medijih, ki jo organizirata Svet Evrope in ministrstvo za kulturo, na kateri bo sodelovalo 130 udeležencev iz Slovenije in drugih evropskih držav. (še 29.) (program v nadaljevanju) (**STA**)

9.00 nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni 2020-2030 v organizaciji ministrstva za zdravje, uvodne nagovore bodo imeli državna sekretarka na ministrstvu za zdravje Simona Repar Bornšek, vodja urada Svetovne zdravstvene organizacije v Sloveniji Aiga Rurane in direktor **ZZZS** Marjan Sušelj; **GH** Union, bela dvorana, Miklošičeva 1,

LJUBLJANA (STA)

9.00 srečanje medijev z županom Mestne občine Kranj Matjažem Rakovcem po sredini seji mestnega sveta in ob koncu leta; Kovačnica, 1. nadstropje, Župančičeva 22, **KRANJ**

9.00 odprtje konference medijskih trendov Sempl z udeležbo marketinških, medijskih in komunikacijskih strokovnjakov iz Srednje in Jugovzhodne Evrope (še 29.); ob 20.30 podelitev nagrad sempler; **GH** Bernardin, Obala 2, **PORTOROŽ**

9.30 novinarska konferenca, na kateri bodo novogoriški župan Klemen Miklavič, župan Občine Šempeter-Vrtojba Milan Turk, predsednik družbe Intra Lighting Marino Furlan ter predsednik uprave družbe Hit Tomaž Repinc predstavili skupna prizadevanja za ohranitev Hit Šport centra; steklena dvorana Mestne občine Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, **NOVA GORICA**

9.30 seminar o skupnih občinskih upravah na Bavarskem in v Sloveniji, ki ga pripravlja ministrstvo za javno upravo izvedlo seminar o skupnih občinskih upravah na Bavarskem in Sloveniji; ministrstvo, Langusova 4, **LJUBLJANA**

9.30 novinarska konferenca v okviru konference o informacijski varnosti Infosek 2019; Hotel Perla, Kidričeva ulica 7, **NOVA GORICA**

10.00 predsednik **DZ** Dejan Židan se bo vpisal v žalno knjigo v spomin žrtvam potresa v Albaniji (fototermin);

Veleposlaništvo Albanije, Tavčarjeva ulica 10, **LJUBLJANA**

10.00 novinarska konferenca Mestne občine Velenje ob predaji oskrbovanih stanovanj, na kateri bodo predstavili investicijo pred vselitvijo novih stanovalcev; Jenkova 18, **VELENJE**

11.00 odprtje razstave Invalidi nekoč in danes v počastitev mednarodnega dne invalidov (3. 12.); Mestna občina Kranj, avla, Slovenski trg 1, **KRANJ**

11.00 odprtje Festivala računalništva in sodobnih komunikacij (**FRISK**) v organizaciji Informacijske točke Evrope Direct Pomurje, posvečenega tehnologiji **5G**, uvodna nagovora bosta imela vodja **PEK** v Sloveniji Zoran Stančič in Marjan Turk z direktorata za informacijsko družbo in informatiko na ministrstvu za javno upravo; paviljon Expanso, Bakovska ulica 41,

MURSKA SOBOTA

11.45 posvet Sindikata policistov Slovenije na temo zavedanja o zdravju ter pomena skrbi in ukrepov za vzdrževanje zdravja; ob 12. uri izjava za medije (zbor za predstavnike medijev ob 11.30 uri na recepciji policijske akademije);

Policijska akademija v Tacnu, Rocenska 56, **LJUBLJANA**

11.55 novinarska konferenca Občine Lukovica, na kateri bosta županja Olga Vrankar in direktor občine Iztok Obreza predstavila zaključene projekte in aktivnosti v prvem letu županovanja, povzetek poročila o redni reviziji poslovanja občine ter izvedene ukrepe za konsolidacijo finančno likvidnostnega stanja občine v letu 2019; občina, sejna soba, Stari trg 1,

LUKOVICA

12.00 novinarska konferenca Generalne policijske uprave, na kateri bodo predstavili podatke o delu na področju korupcije in kriminalistične preiskave, v kateri so kriminalisti 26. novembra letos pričeli z izvajanjem več hišnih in osebnih preiskav v zvezi s sumom korupcijskih kaznivih dejanj pri tehničnih pregledih vozil na območju Ljubljane; medijski center Generalne policijske uprave, Litostrojska 54, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 predstavitev in ogled Ledene dežele za predstavnike medijev pred petkovim uradnim odprtjem, prisotna bosta župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković in avtor Ledene dežele Miro Rismondo; Kongresni trg, **LJUBLJANA**

12.00 ponovno odprtje trgovine Kupujem odgovorno Zelena jarka; Mala tržnica, Dominkuševe 5, **MARIBOR**

14.00 odprtje nacionalne konference o varnosti v lokalnih skupnostih, ki jo organizira Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru v sodelovanju s policijo in Mestno občino Nova Gorica, udeležence bosta nagovorila tudi minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar in generalna direktorica policije Tatjana Bobnar; v okviru konference se bo novogoriški župan Klemen Miklavič sestel z ministrom za notranje zadeve in generalno direktorico policije, po sestanku bo predvidoma ob 15.40 izjava za medije; Mestna občina Nova Gorica, velika dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, **NOVA GORICA**

16.00 slavnostna akademija Zveze za tehnično kulturo, Regionalnega centra Murska Sobota v okviru festivala Izum 2019; Center Maximus, dvorana 2 Cineplexx, Ulica Štefana Kovača 43, **MURSKA SOBOTA**

17.00 slovesnost ob 50-letnici delovanja Gerontološkega društva Slovenije; Mestna hiša, velika sejna dvorana, Mestni trg 1, **LJUBLJANA**

17.00 zahvalni Thanksgiving dan v organizaciji AmCham Slovenija, na katerem bodo zbirali darila, ki jih bodo ob prihajajočih prazničnih dneh podarili otrokom iz socialno ogroženih družin; Vivo Catering, Dunajska cesta 125, **LJUBLJANA**

17.00 dobrodelna prireditev v organizaciji Centra za socialno delo Koroška, enota Ravne na Koroškem, na kateri bodo spregovorili o življenju v rejniški družini, pozdravna nagovora bosta imela direktor Centra za socialno delo Koroška Tadej Poberžnik in župan Občine Ravne na Koroškem Tomaž Rožen; Kulturni center Ravne na Koroškem, Gledališka pot 1, **RAVNE NA KOROŠKEM**

17.30 okrogla miza v organizaciji Odvetniške akademije Odvetniške zbornice Slovenije o neodvisnosti in nepristranskosti sodstva v Sloveniji, sodelovali bodo vrhovna sodnica Nina Betetto, vrhovni sodnik Jan Zobec, vrhovni državni tožilec Hinko Jenull ter odvetniki Igor Karlovšek, Blaž Kovačič Mlinar in Emil Zakonjšek; Hotel Slon, Slovenska cesta 34, **LJUBLJANA**

19.00 akademija ob 100-letnici Teološke fakultete Univerze v Ljubljani, slavnostni govornik bo upokojeni nadškof Anton Stres, ki bo spregovoril o pomenu teologije, govorniki bodo tudi predsednik republike Borut Pahor, rektor ljubljanske univerze Igor Papič, ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore, prefekt kongregacije za katoliško vzgojo kardinal Giuseppe Versaldi ter dekan fakultete Robert Petkovšek; Slovenska filharmonija, dvorana Marjana Kozine, Kongresni trg 10, **LJUBLJANA**

19.00 slovesnost ob 220-letnici **UKC** Maribor, slavnostni govornik bo predsednik **DZ** Dejan Židan; **SNG** Maribor, velika dvorana, Slovenska ulica 27, **MARIBOR**

NOVA GORICA - Na okrožnem sodišču predobravnavni narok za Amarja Yassin Al Hamdanija, ki ga tožilstvo zaradi napada na taksista in policista bremeni poskusa uboja (ob 9. uri).

PROGRAM KONFERENCE SVETA EVROPE IN MINISTRSTVA ZA KULTURO O ZAGOTAVLJANJU POGOJEV ZA KAKOVOSTNO NOVINARSTVO

9.30 odprtje konference, nagovora bosta imela minister za kulturo Zoran Poznič in vodja oddelka za informacijsko družbo pri Svetu Evrope Patrick Penninckx; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma Ljubljana, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

10.00 panel o kakovostnem novinarstvu, ki ga bo povezoval novinar Mladine Borut Mekina, sodelovali pa bodo svetovalka na področju (trans)kulturnih medijev Nadia Bellardi, direktor za pravne zadeve in politike Evropske radiodifuzne zveze Richard Bournley, izvršni uredniški direktor francoskega dnevnika Liberation Christophe Israel, urednica Radia France Estelle Cognacq in direktorica Evropske zveze novinarjev Renate Schroeder; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

11.40 panel z naslovom Omogočanje kakovosti - skupna odgovornost, ki ga bo povezovala državna sekretarka na ministrstvu za kulturo Tanja Kerševan Smokvina, sodelovali pa bodo pooblaščenec za politike in pravne zadeve pri Evropski komisiji David Friggieri, svetovalec za politike v združenju časopisnih založnikov News Media Europe Iacob Gammeltoft in namestnica direktorja Agencije za elektronske medije Črna Gora Jadranka Vojvodić; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

14.30 panel z naslovom Kako povrniti zaupanje javnosti?, ki ga bo povezoval predavatelj komunikologije in medijskih študij na Univerzi Loughborough iz Velike Britanije Vaclav Šetka, sodelovali pa bodo vodja projektov v Unescu Adeline Hulin, profesorica digitalnega novinarstva na Univerzi Bundeswehr v Muenchnu Annika Sehl, direktor projektov Journalism Trust Initiative Olaf Steenfadt in direktorica portala Pod črto Taja Topolovec; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

16.20 panel z naslovom Iskanje kakovosti - skozi uporabo orodij umetne inteligence, ki ga bo povezovala soustanoviteljica in urednica neodvisne medijske mreže Metina lista Nataša Briški, sodelovali pa bodo generalni direktor podjetja Velebit **AI** Davor Aničić, vodja Facebookovih javnih politik za Srednjo in Vzhodno Evropo Gabriella Cseh, izredni profesor katedre za novinarstvo na **FDV** Marko Milosavljević in vodja laboratorija za novinarstvo v Deželni agenciji za medije v Severnem Porenju-Vestfalija Simone Jost-Westendorf; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**
 19.30 večerni sprejem, pozdravna nagovora bosta imela predsednica odbora **DZ** za kulturo Violeta Tomić (Levica) ter generalni poročevalec o svobodi medijev in varnosti novinarjev v parlamentarni skupščini Sveta Evrope Lord George Foulkes; Narodna galerija, vhod iz Narodnega doma, Cankarjeva 20, **LJUBLJANA**

KULTURA

12.00 srečanje medijev s francosko pisateljico Veronique Olmi, avtorico romana Bakhita; knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, **LJUBLJANA**

18.00 premiera predstave Alica v čudežni deželi v režiji in koreografiji Magdalene Reiter; Anton Podbevšek Teater, Prešernov trg 3, **NOVO MESTO**

19.00 odprtje razstave Jiržija Bezlaja z naslovom Kamen; Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, **LJUBLJANA**

19.30 četrti koncert Modrega abonmaja orkestra Slovenske filharmonije ter violinistke Eldbjorg Hemsing pod vodstvom dirigenta Olarija Eltsa (še 29.); Cankarjev dom, Gallusova dvorana, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.30 premiera predstave cirkuške skupine Cirque Eloize z naslovom Hotel; Cankarjev dom, Gallusova dvorana, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

20.00 premiera drame Kar vem, da je res avstralskega dramatika Andrewa Bovella, ki jo je režiral Luka Martin Škof; **MGL**, veliki oder, Čopova ulica 14, **LJUBLJANA**

20.00 odprtje razstave Dimitryja Orlača z naslovom Spomin/prisotnost; Muzej sodobne umetnosti Metelkova, **LJUBLJANA**

20.00 premiera družinskega muzikala Božična pesem v režiji Ivane Djilas; **SNG** Nova Gorica, veliki oder, Trg Edvarda Kardelja 5, **NOVA GORICA**

21.00 koncert **ABBA** tribute skupine iz Velike Britanije; Cvetličarna, Kranjčeva ulica 20, **LJUBLJANA**

LJUBLJANA - Na redni kino spored prihaja novi film režiserja Metoda Pevca z naslovom Jaz sem Frenk.

BOHINJSKA BISTRICA - Začenja se festival Winter Days of Metal 2019. (do 30.)

IZBRANI DOGODKI V OKVIRU SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA SEJMA

10.00 pogovor z naslovom Ali se zgodovina res spreminja in ali jo pišejo le zmagovalci?, ki ga pripravlja Festfest, povezovala pa ga bo novinarka, umetnostna zgodovinarica in nekdanja ministrica za kulturo Majda Širca Ravnar; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

10.30 sejem si bo ogledal predsednik **DZ** Dejan Židan (fototermin); Cankarjev dom, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

11.00 predavanje z naslovom Nielsen Bookscan: kaj vse se lahko naučimo iz prodajnih podatkih o knjigah, sodelovala bo predstavnica omenjenega podjetja Jaclyn Swope; Cankarjev dom, dvorana Lili Novy, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

11.00 pogovor z večernico nagrajenim pisateljem Andrejem **E.** Skubicem in ilustratorko Tanjo Komadina; Cankarjev dom, pisateljski oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

12.00 pogovor z grško pisateljico in scenaristko Kallio Papadaki ob njenem romanu Dendriti, ki ga pripravlja Založba Goga; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA (STA)**

12.00 lirčno srečanje z Branetom Senegačnikom ob začetku izdajanja nove pesniške zbirke Mozaiki pri Slovenski matici; Cankarjev dom, Forum oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

13.00 pogovor v okviru cikla Pridobljeno s prevodom z naslovom Pogled na prevajalsko mizo, ki ga pripravlja Društvo slovenskih književnih prevajalcev, sodelovali bodo Iztok Ilc, Nataša Detič, Vlasta Vičič in Barbara Pregelj; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

13.00 predstavitev zbirke poezije Esada Babačića Every Child Is Beautiful When Born. Selected Poems (Vsak otrok je lep, ko se rodi. Izbrane pesmi), ki bo v angleškem prevodu Andreja Pleterskega izšla pri ameriški založbi Dalkey Archive Press, dogodek pripravlja Društvo slovenskih pisateljev; Cankarjev dom, pisateljski oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

14.00 pogovor z naslovom Slovenija - častna gostja v Bologni 2021; Cankarjev dom, Forum oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

14.05 Arsov forum z naslovom Ali Slovenci izdamo preveč knjig?, ki ga pripravlja Radio Slovenija, Tretji program - program Ars v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev, sodelovali bodo Nataša Detič, Andrej Blatnik, Miha Kovač in Samo Rugelj; Cankarjev dom, pisateljski oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA (STA)**

16.00 okrogla miza o diplomaciji v knjigah, na kateri bodo sodelovali avtor knjig Spomini in spoznanja in Zunanja politika Ernest Petrič, avtorica knjige Mehka moč in voditeljstvo Anja Fabiani in glavni urednik Zbirke Mednarodno pravo Andraž Zidar; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

16.00 pogovor z norveškim piscem in založnikom Erlingom Kaggejem, avtorjem mednarodne uspešnice Tišina; Cankarjev dom, dvorana Lili Novy, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

17.00 v okviru sklopa Evropa v fokusu pogovor s pisateljico Ano Marwan iz Avstrije, ki ga prireja Avstrijski kulturni forum; Cankarjev dom, klub, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.00 pogovor z naslovom Domače knjižnice, zavetje med knjigami?, ki bo potekal pod okriljem projekta Ljubljana, Unescovo mesto literature, sodelovali bodo Tanja Radež, Marijan Rupert in Tina Mahkota; Cankarjev dom, debatna kavarna, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.30 pogovor z naslovom Kdo bo nam in našim zanamcem omogočil zeleno in demokratično prihodnost?, ki ga pripravljata Inštitut Časopis za kritiko znanosti ter Inštitut za ekologijo, sodelovali bodo Andrej Lukšič, Dušan Plut in Luka Omladič; Cankarjev dom, Forum oder, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

telefon (sprejemanje servisa): 01/ 24 10 152

telefaks: 01/ 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu **STA**: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Peter Avsenik, popoldne Alenka Potočnik

tel. št.: 01/ 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Martina Gojkošek, popoldne Matej Luzar

tel. št.: 01/ 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:

dopoldne Sara Kovač, popoldne Maja Lazar Jančič

tel. št.: 01/ 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Alenka Vesenjaj

tel. št.: 01/ 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerna dežurna urednica (od 17. do 23. ure): Maja Oprešnik

spremljate nas lahko tudi na:

Facebook: <https://www.facebook.com/STA.Novice>

Twitter: https://twitter.com/STA_novice

Kako sporna je kanalizacija, ki bo tekla čez ljubljanski vodonosnik?

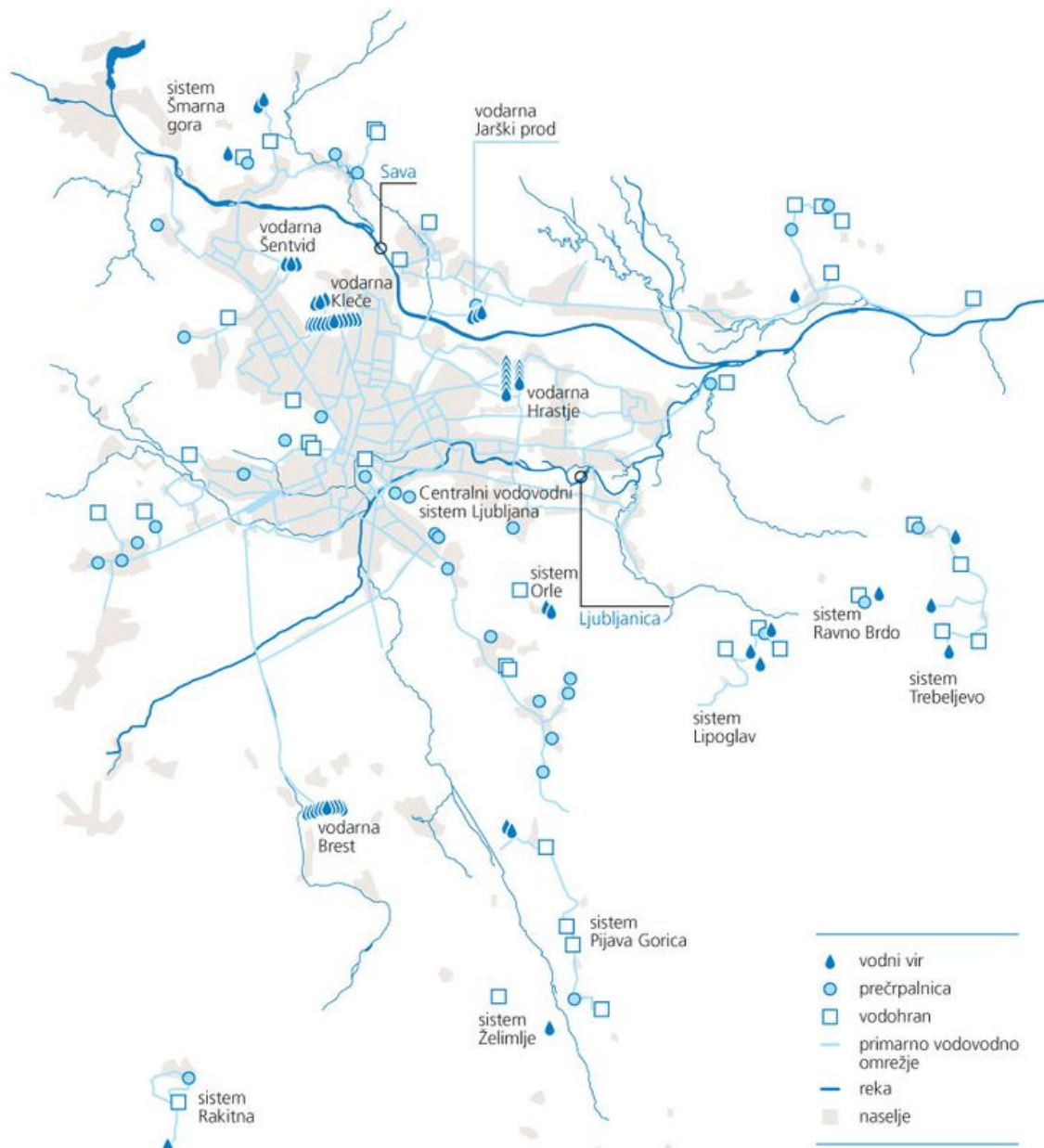
Največje tveganje predstavlja močan potres

Larisa Daugul | 28. november 2019 ob 18:45
Ljubljana - MMC RTV SLO

Začetki izkopavanja kanalizacijskega kanala C0 pri Vodicah. Foto: BoBo

Kanalizacijski kanal C0, ki bo speljan čez vodovarstveno območje v Ljubljani, razburja javnost in politiko, a še zdaleč ni edini tak primer v Sloveniji. Kljub temu se je križanjem vode in kanalizacije iz previdnosti bolje izogniti.

Že več kot leto dni javnost in politiko razburja 4,5 kilometra kanalizacije, ki jo Mestna občina Ljubljana gradi čez vodovarstveno območje v Klečah. Nasprotniki zloglasnega kanalizacijskega kanala C0 opozarjajo, da bi bilo v primeru potresa in izteka kanalizacije nemudoma ogroženih 300.000 Ljubljančanov, ki bi ostali brez pitne vode.

Vodovodni sistemi v Ljubljani in okolici v upravljanju JP VOKA SNAGA. Foto: VOKA Snaga

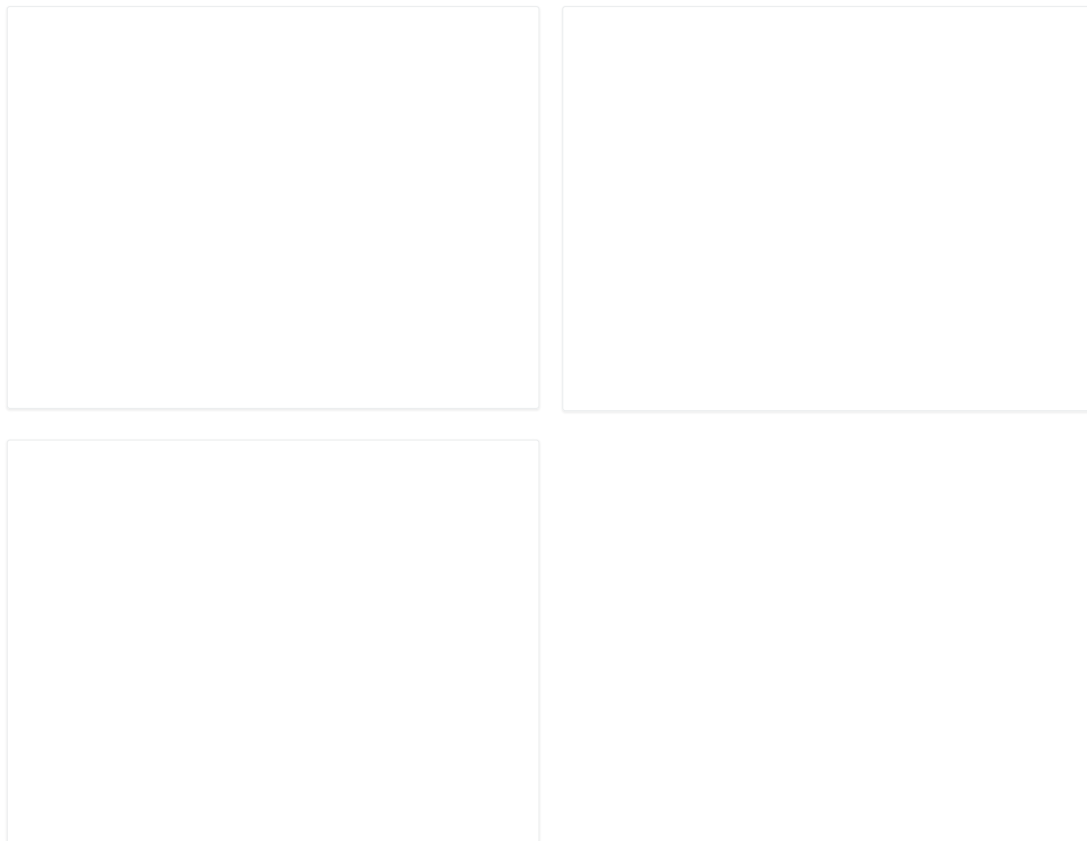
Na eni strani torej čista pitna voda, pravico do katere smo si zapisali v ustavo, in na drugi strani kanalizacija, po kateri se pretakajo fekalije in širi smrad. Mešanje teh dveh predstav vzbuja močan odpor, zato do problematike ni težko zavzeti stališča, prerasla pa je tudi v politični spor med stranko **SDS** in ljubljanskim županom **Zoranom Jankovičem**.

4,5 kilometra od Broda do Ježice

C0 je 12 kilometrov dolg kanalizacijski vod, ki bo odpadno vodo iz Medvod in Vodice pripeljal do centralne čistilne naprave v Zalogu. Problematičnega je 4,5 kilometra del trase, in sicer od Broda do Ježice. Ta del poteka po vodovarstvenem območju druge kategorije, približa pa se tudi prvi zaščitni coni.

Vodovarstvena območja po Sloveniji so razdeljena na tri kategorije. Najobčutljivejše je VVO prve kategorije. "Slovenija je en sam vodonosnik podzemne vode. Kar polovica ozemlja ima celo značaj zelo produktivnih vodonosnikov," pojasni **Lidija Globevnik** s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo.

"Priporočam, da vsak Ljubljčan pogleda in se seznani z režimi in prostorskim obsegom vodovarstvenih območij, kjer naj bi veljala posebna previdnost, saj gre za varovanje virov pitne vode Ljubljane. To so viri Kleče, Hrastje, Jarški Brod in Brest," poziva Globevnikova in doda [povezavo do Atlasa voda](#). "Tam izberite mapo VODE in poiščite VVO Državi nivo." Prikaže se spodnji zemljevid, na katerem so označena vodovarstvena območja v Sloveniji, zraven je še povečava Ljubljane, na kateri je razvidno, kje je VVO prve kategorije, ki ga označuje oranžna barva.

"Potres se lahko zgodi jutri ali pa čez mnogo let"

Na vprašanje, ali je umestitev kanala C0 med Brodom in Ježico res tvegana, **Joerg Prestor**, strokovnjak za vode z Geološkega zavoda Slovenije odgovori pritrdilno. "Največji riziko predstavljajo drastične poškodbe kanala, ki jih lahko povzroči res močan potres. Obstaja tveganje, da bi prišlo do prekinitve cevi, do rež, kjer bi vsebina točkovno iztekala. To je dejansko največja nevarnost in je treba biti nanjo pripravljenj," pojasni Prestor.

Arso bo ugotavljal, ali je za objekt potrebno okoljevarstveno dovoljenje

Agencija za okolje je začela ugotavljati, ali je za projekt izgradnje kanalizacijskega kanala med Brodom in Ježico vendarle potrebna presoja vplivov na okolje oziroma izdaja okoljevarstvenega soglasja. V času pridobivanja dovoljenj so sicer menili, da ta ni potrebna. Od Upravnih enot Ljubljana Arso po novem zahteva podatke, koliko gradbenih dovoljenj je bilo izdanih za kanal in ali so vključevala tudi izvedbo betonskega ovoja kot dodatne zaščite okoli cevi. Na delu trase, za katerega so bila izdana gradbena dovoljenja, namreč že gradijo, inšpektorji pa so agencijo za okolje obvestili, da vgrajujejo tudi betonski ovoj, ki pa ga predhodni postopki ne predvidevajo. Direktor javnega podjetja VOKA Snaga Krištof Mlakar je sicer javno povedal, da so vlogo za dodatno zaščito umaknili, ker bi Arso v tem primeru zahteval presojo vplivov na okolje, je poročal Radio Slovenija.

Da bi bilo območje, kjer bo potekal kanal C0 posebej potresno ogroženo, sicer ne drži. Tu velja potresna nevarnost, ki velja za večji del Ljubljane, toda potres se lahko zgodi *"jutri ali pa čez mnogo let"*. Na vprašanje, ali lahko betonske kanalete, v katere bodo vložene kanalizacijske cevi, kar koli preprečijo v primeru potresa, Prestor pojasni, da v primeru potresov *"običajno računamo s tem, da nič ne pomaga"*.

Načina gradnje Prestor sicer ni želel komentirati, saj je za izbor materialov, cevi in način izvedbe pristojna gradbena stroka. *"Teoretično je mogoče vse narediti zelo varno, a se zmeraj pojavijo določene napake. Zato je na papirju lahko vse 100-odstotno vodotesno, zagotavlja to v realnosti pa je težje."*

Kjer se cevovod približa Savi, je voda v višini kanala

Na terenu, kjer bo potekal kanal C0, so sicer sodelovali tudi strokovnjaki geološkega zavoda. *"Posredovali smo veliko podatkov o hidrogeoloških pogojih. Na primer, kje je gladina vode, ki se giblje zelo različno vzdolž cele trase kanala. Kanal je ponekod zelo blizu, drugje pod gladino vode ... Te podatke smo priskrbeli praktično za celotno traso. Informacije o tem, kje je voda, potrebuje projektant, ki mora vedeti, ali trasa teče pod vodo ali nad vodo, kako hitri so dvigi gladine vode, torej v kakšnem razponu voda niha, ali je to dva, tri metre,"* razloži Prestor in doda: *"Neposredno za Klečami je cevovod bistveno nad gladino vode, tam kjer se približa Savi, pa je voda mestoma na višini kanala."* In prav tam je tveganje največje.

Na Ljubljanskem polju številni viri onesnaženja

"Če se kaj pojavi v vodnjakih, je treba ugotoviti, od kod je to dejansko prišlo. Po celotnem Ljubljanskem polju imamo ogromno mogočih virov onesnaženja, zato včasih ni enostavno ugotoviti, kje je vzrok. Zagotavljanje varnosti in kontrole je zato problematično," še doda Prestor.

Še konkretnjša je Globevnikova: *"Kakovost vode v vodonosniku Ljubljanskega polja ogrožajo pravzaprav vse človekove dejavnosti."* Med nenehnimi pritiski na podzemne vode so izpusti goriv in drugi vplivi prometa, izcejanje vod iz odlagališč odpadkov, parkirišč, obrtnih ali servisnih delavnic. *"Tveganja so velika tudi zaradi intenzivne, neprimerne ali nevestne uporabe zaščitnih in pospeševalnih sredstev pri kmetovanju ter gnojenja ali celo polivanja gnojevke. Veliko od naštetega je na Ljubljanskem polju, predvsem pa vzdolž Celovške ceste in severne obvoznice, veliko. Že zdaj imamo preplet množice kritičnih dejavnikov, ki pomenijo velika tveganja za pitno vodo Ljubljane!"* opozarja Globevnikova.

Vsak prebivalec v Ljubljani in okolici porabi na dan 115–150 litrov pitne vode, ob upoštevanju industrijske in druge rabe pa je poraba na prebivalca okrog 200 litrov. Centralni vodovodni sistem in osem lokalnih vodovodnih sistemov obsega poleg petih vodarn s 44 vodnjaki še deset manjših lokalnih črpališč in 1.100 kilometrov vodovodnega omrežja, iz katerega se po 42.000 priključkih preskrbuje 330.000 uporabnikov.
Javno podjetje VOKA Snaga

Je nevarnejša greznica ali kanalizacija?

Na Mestni občini Ljubljana in na Vodovodu in kanalizaciji Snaga poudarjajo, da je namen izgradnje kanala C0 tudi v odstranjevanju kar 4.500 greznic, ki trenutno dejansko ogrožajo podtalnico. A kot pojasni Globevnikova, greznice same po sebi niso težava. *"Greznice, ki so ustrezno narejene po okoljskih in gradbenih standardih oziroma predpisih, ne predstavljajo tveganja za okolje."*

Toda to pomeni, da morajo biti na vodovarstvenih območjih povsem vodotesne in v tla nikakor ne smejo prepuščati nobenih odpadnih voda. *"Pričakovala bi torej, da so greznice na Ljubljanskem polju vodotesne. Če niso, pa imamo seveda težavo. In vsi vemo, da niso, kljub predpisom."* Toda kot poudarja Globevnikova, je to težava celotne Slovenije, ne le Ljubljane, pred njo pa si ves čas zatiskamo oči.

Na vprašanje, ali so za vodno zajetje nevarnejše greznice ali kanalizacijski kanal, odgovarja, da je po njenem mnenju velikost kanala C0 za ureditev problematike neprimernih greznic na Ljubljanskem polju večja od dejanskih potreb. *"Greznice, ki so neprimerne in predstavljajo tveganja za kakovost podzemne in površinske vode, je seveda treba sanirati oziroma razmere celovito urediti na celotnih območjih. Treba jih je prazniti in vsebino odpeljati na čistilno napravo. Toda ali ni že čas, da začnemo razmišljati moderno in v duhu 21. stoletja? Napredne tehnologije, krožno gospodarstvo, blažitev posledic globalnega ogrevanja – to so novi koncepti. Kanal C0 je konceptualno star nekaj deset let."*

Kanal C0 ni sicer edini primer, kjer se kanalizacija približa virom pitne vode. *"Pred kratkim je bil aktualen vodni vir Rižane, tam je kras in se kanalizacije ne da speljati nikjer drugje kot mimo izvira. Tudi tam se je naredilo dvojno zaščito, cevi se je ovilo s folijo ... Marsikje se pač ne da drugače, posebej na mestih, kjer že stojijo naselja,"* pojasni Prestor, a doda, da je primer kanala C0 poseben tudi zato, ker gre za precej velik cevovod in je zato tehnološko zahtevnejši. *"Če so cevi manjše, če imajo premer 20 centimetrov, je veliko lažje priskrbeti dvojno cev, dvojno zaščito itn. kot pa pri tako ogromnih ceveh."* Premer kanalizacijskih cevi v kanalu C0 pa je kar 1,2 metra.

Foto: BoBo

Marjetka Levstek, predsednica Društva za zaščito voda, je pri obsodbi kanalizacijskega kanala C0 nekoliko previdnejša. "Seveda spremljamo, kaj se dogaja, predvsem prek medijev, in smo zaskrbljeni, a stališča še nimamo dodelanega. In sicer zato, ker kot nevladna organizacija ne želimo vedno izpostavljati le negativnih stvari, ampak tudi predlagati, kaj se da narediti. Zato bomo najverjetneje največ poudarka dali na to, da pozovemo VOKO Snago, če se bo kanal zgradil, da bo resno nadzorovala gradnjo in bomo dobili kanalizacijo, ki bo vodotesna, predvsem pa, da bodo odgovorni obratovanje tega omrežja skrbno nadzorovali. Ne dvomim o strokovnjakih, vem, da imajo dober kader, bolj se bojim, da bodo težko dobili sredstva za tak nadzor. Tovrstna senzorika za stalno spremljanje je namreč zelo draga."

Celoten projekt dograditve javne kanalizacije v Ljubljani predvideva izgradnjo 88 kilometrov kanalizacije in je eden največjih infrastrukturnih projektov v Sloveniji. Vreden je 111 milijonov evrov, od tega skoraj dve tretjini financira Evropska unija. Pri izgradnji kanala C0 pa se pojavlja tudi vprašanje, ali je smiselno kanalizacijo vleči tako daleč, od Medvod do Centralne čistilne naprave Ljubljana in ali ne bi bilo bolj smiselno investirati v manjše, lokalne čistilne naprave.

Levstkova, pojasni, da je v takih pomislekih v ospredju običajno ekonomska računica. "Pogleda se, kaj je pametneje storiti. Ena možnost je pokanalizirati in speljati vse na veliko čistilno napravo, ki je bolj in lažje obvladovana, ker ima enakomernejši obtok in zaposlenih več ljudi." Individualne čistilne naprave so po njenih besedah veliko slabše nadzorovane kot veliki sistemi.

"A v omenjenem primeru je bilo verjetno mišljeno, da bi odpadne vode, ki so na drugi strani Save, torej iz Medvod in Vodic, prepeljali na manjšo, a še vedno "večjo" čistilno napravo," pojasnjuje Levstkova. A tak sistem mora imeti tako visoke standarde kot ljubljanska čistilna naprava, potrebuje svoje osebje, mora biti vzdrževan in nadzorovan, kar pa verjetno predstavlja precej večji strošek. Levstkova je predsednica društva za zaščito voda v prostem času, zaposlena pa je na Čistilni napravi Domžale, ki je četrta največja v Sloveniji. K njim se steka tudi kanalizacija iz Cerkelj na Gorenjskem, ki so od Domžal primerljivo oddaljene kot Medvode od Ljubljane.

Kot še doda, je v Sloveniji poselitev tako razpršena, da več kot tretjina prebivalcev nima kanalizacije, greznice pa, kot omenjeno, večinoma niso zgrajene po predpisanih standardih. "Večinoma so to naluknjane betonske cevi, iz katerih vsebina prosto odteka v podzemlje, če je to kraški svet, gre direktno v vodo ... Niso pomembni le veliki vodni viri, kot je ta v Klečah, vsak vodni vir je pomemben in ga je treba obvarovati."

Škofjeloški Filc kupila nemška multinacionalka Freudenberg

Freudenberg ima 50.000 zaposlenih v 60 državah

Al. Ma. | 28. november 2019 ob 21:33
Škofja Loka - MMC RTV SLO, STA

Škofja Loka. Foto: BoBo/Žiga Živulović ml.

Globalno tehnološko podjetje Freudenberg je podpisalo pogodbo o prevzemu 100-odstotnega lastniškega deleža v škofjeloškem podjetju Filc.

Podjetje **Filc**, ki je bilo ustanovljeno leta 1937, je proizvajalec netkanih tekstilij in laminiranih materialov ter se osredotoča na avtomobilski trg in gradbeništvo. Sedež ima v Škofji Loki, v Sloveniji pa upravlja še proizvodni enoti v Mengšu in Lendavi. Zaposluje okoli 360 delavcev, z netkanimi tekstilijami pa posluje od leta 1963.

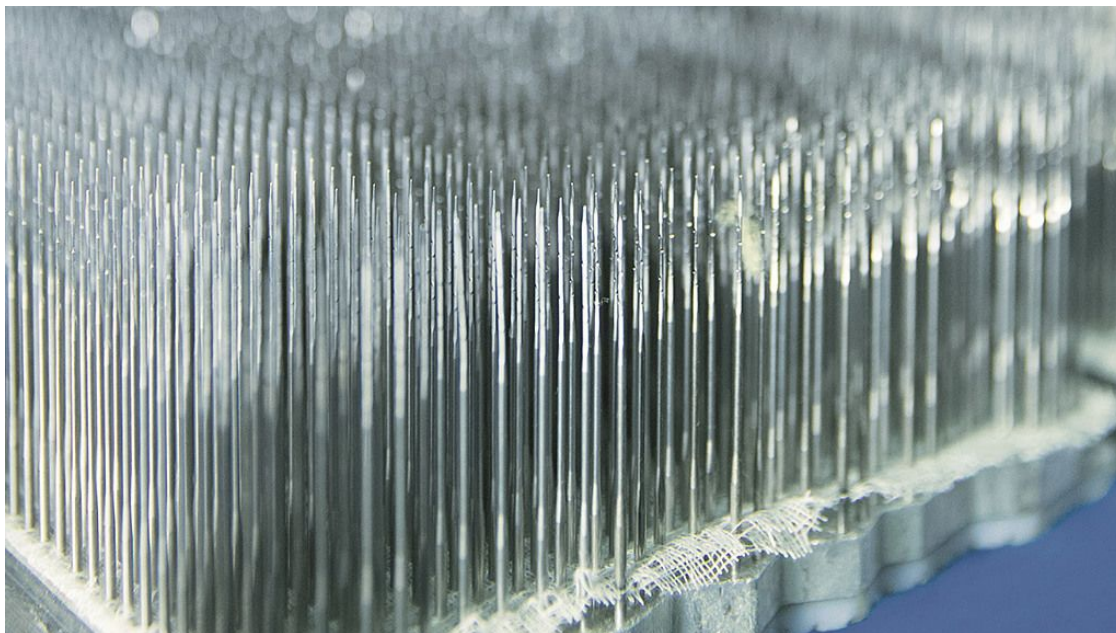
"Vključenost v globalno podjetje ponuja možnost za regionalno in globalno širitev našega posla. Poleg tega bo izmenjava tehnologije odločilna za še hitrejša rast in razvoj," je tuji prevzem podjetja, ki je bilo do zdaj v zasebni slovenski lasti, komentiral izvršni direktor Filca **Anže Manfreda**. Prepričan je, da je **Freudenberg**, ki je globalno prisoten že desetletja in ima najširšo tehnološko platformo v industriji netkanih tekstilij, idealen partner za Filc.

"Kot podjetje v zasebni lasti ima Filc podobne vrednote in smernice kot Freudenberg. Obe podjetji dajeta velik pomen tako usmerjenosti h kupcem in inovacijam kot tudi zaposlenim, ki predstavljajo osnovo za iskanje pravih rešitev," so v sporočilu za javnost poudarili v obeh družbah.

Izvršni direktor skupine Freudenberg **Mohsen Sohi** je [poudaril](#), da želijo s prevzemom okrepiti posel z visoko zmogljivimi materiali. "S Filcem bomo nadgradili naš portfelj in razširili naš tehnološki odtis v Evropi," je poudaril.

"Filc razpolaga z obsežnim strokovnim znanjem in izkušnjami na področju netkanih tekstilij, kar nam bo prineslo prednosti zlasti pri kompozitih. Izjemne zmogljivosti podjetja Filc pri površinski obdelavi in laminiranju nam bodo omogočile, da bomo lahko ponudili rešitve kupcem v sosednjih tržnih segmentih v panogi gradbeništva," je prepričan izvršni direktor Freudenberg Performance Materials **Frank Heislitz**.

Iskanje sinergij in širjenje tehničnega znanja

Orodje za proizvodnjo netkanih tekstilij. Foto: Freudenberg

O razlogih za prevzem škofjeloškega Filca je Heislitz pojasnil, da bodo tako razširili tudi svoje tehnično znanje pri rešitvah s področja akustike, tako v gradbeništvu kot v avtomobilski industriji. Kupcem pa bodo ponudili širok tehnološki portfelj z laminiranjem, tiskom in površinsko obdelavo.

Freudenberg Performance Materials je globalen ponudnik inovativnih tehničnih tekstilij za različna področja uporabe, kot so avtomobili, gradbeništvo, oblačila, energija, filtrirni mediji, zdravstvo, higiena, notranja oprema, obutev in usnjeni izdelki. Podjetje je lani ustvarilo več kot 920 milijonov evrov prometa. Imelo je 23 proizvodnih lokacij v 13 državah po vsem svetu in je zaposlovalo več kot 3.600 delavcev.

Multinacionalka s skoraj 50.000 zaposlenimi

Celotna skupina Freudenberg razvija proizvode in storitve za okoli 40 tržnih segmentov in za številna področja uporabe, kot so tesnila, komponente za nadzor vibracij, netkane tekstilije, filtri, specializirane kemikalije, medicinsko-tehnični izdelki in čistila. V letu 2018 je skupina Freudenberg zaposlovala več kot 49.000 ljudi v približno 60 državah po vsem svetu in ustvarila več kot 9,4 milijarde evrov prometa.

Še se bomo vozili po luknjah

Cestno omrežje potrebuje od 250 do 300 milijonov evrov na leto, v prihodnjih dveh letih zanj namenjenih le 200 milijonov evrov.

Objavljeno
28. november 2019 06:00

Posodobljeno
28. november 2019 06:00

Odpri galerijo

Zaradi neustreznih in poškodovanih cest se lahko hitro zgodi, da se konfliktna situacija neprimerno rešujejo, kar lahko privede do prometnih nesreč, prav tako se zmanjša možnost za preprečevanje najhujših poškodb udeležencev v prometu, pravi Jure Kostanjšek, generalni sekretar Avto-moto zveze Slovenije (AMZS). FOTO: Leon Vidic/Delo

[Nejc Gole](#)

Sredstva za investicije v državne ceste se v [proračunu za prihodnji dve leti](#) glede na predvideno letošnjo realizacijo znižujejo za 40 odstotkov oziroma za okoli 70 milijonov evrov. Država opušta tempo obnove slabih državnih cest. Manj bo preplastitev, nekateri projekti se bodo zamaknili, težje bo najti denar za večje projekte, torej nove ceste. Zaskrbljeni so tudi

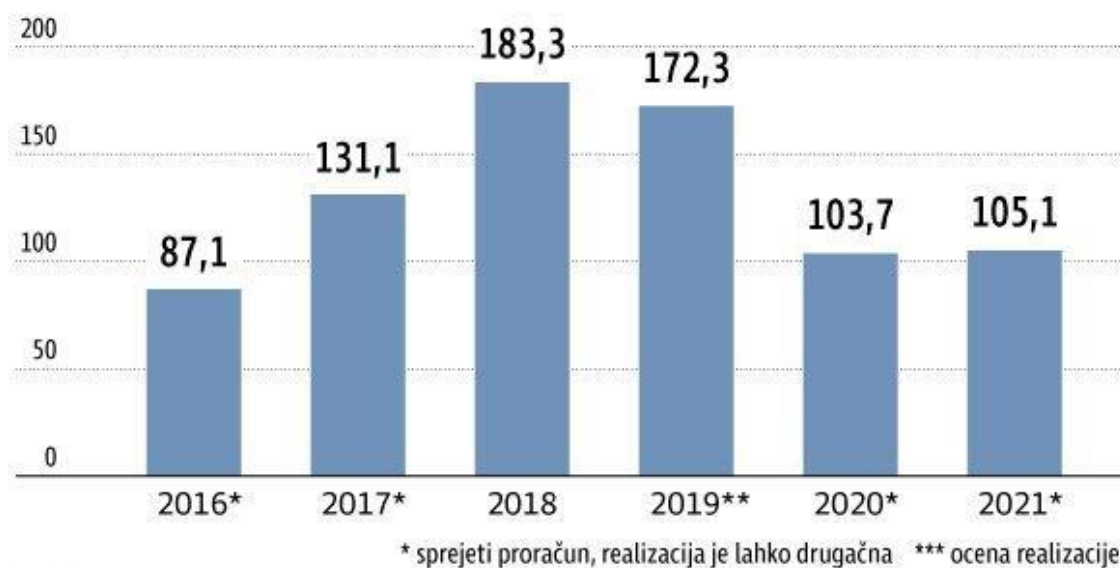
gradbinci.

Preberite še:

[Proračuna na koncu le potrjena, a že diši po vetu](#)

Proračuna za leti 2020 in 2021, ki so ju poslanci prejšnji teden potrdili, direkciji za infrastrukturo za investicijsko vzdrževanje in gradnjo državnih cest namenjata 103,7 milijona evrov oziroma 105 milijonov evrov. To je precej manj kot v preteklih letih. Za letos je ocenjena realizacija investicijskih vlaganj v ceste – torej brez tekočega vzdrževanja – 172,3 milijona evrov, lani pa je bila 183,3 milijona evrov.

Sredstva za investicijsko vzdrževanje in obnovo državnih cest, v milijonih evrov

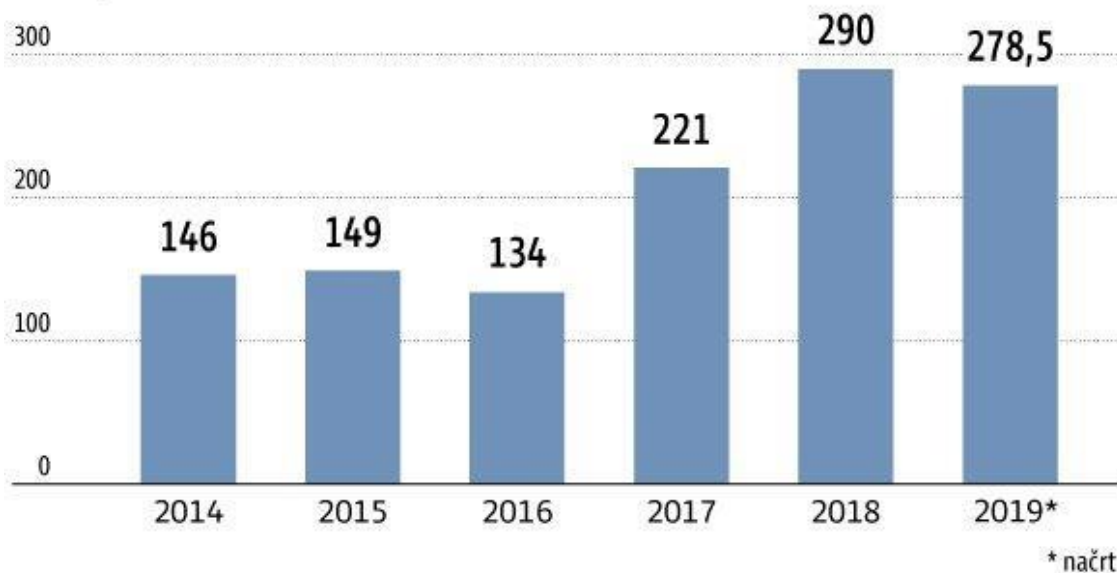
DELO Vir: Proračuni

Vlaganje v državne ceste. Foto Delo

Poglejmo podrobneje: država je za ceste leta 2018 namenila 285 milijonov evrov, letos je ocenjena realizacija več kot 270 milijonov evrov, lani je bila pri 290 milijonih evrov. Proračun za prihodnje leto pa direkciji namenja 207 milijonov evrov, leta 2021 pa 208 milijonov evrov. V ta znesek se štejejo tako tekoče vzdrževanje državnih cest kot investicijsko vzdrževanje in gradnja novih cest. Zmanjšanje v prihodnjih dveh letih gre na račun zadnjih dveh, torej večjih obnov in gradenj novih cest, medtem ko sredstva za tekoče vzdrževanje ostajajo pri dobrih 100 milijonih evrov.

Potem ko je država v krizi zmanjšala vlaganja v ceste, se ta v zadnjih treh letih povečujejo (glej graf). S tem je izboljšala stanje cestnega omrežja, a je še vedno polovica cest v slabem stanju. Po mnenju poznavalcev bi morala država zanje vsako leto nameniti od 250 do 300 milijonov evrov, s čimer bi sanirali dotrajane ceste in po drugi strani gradili nove, kot so južna blejska obvoznica, zahodna mariborska obvoznica, nova cesta Hrastnik–Zidani Most. Z zmanjšanjem sredstev se v prihodnost tako pomikajo manjši projekti, kot so preplastitve, povečuje se tudi negotovost za nove ceste.

Vlaganja v državne ceste, v milijonih evrov

DELO Vir: DRSI

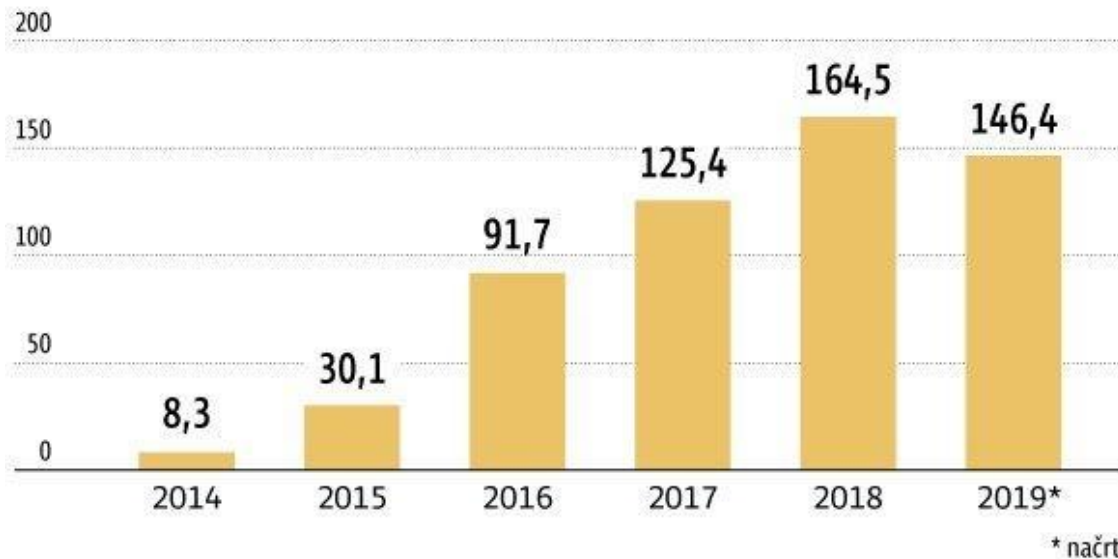
Vlaganje v državne ceste. Foto Delo

Stroški se bodo dolgoročno povečali

Z ministrstva za infrastrukturo včeraj nismo dobili odgovorov na vprašanja, kako bo zmanjšanje sredstev vplivalo na dinamiko obnov državnih cest in kako na njihovo kakovost.

Ministrica Alenka Bratušek je na parlamentarnem odboru za infrastrukturo, ki je obravnaval proračunske dokumente, povedala, da bo iz letošnjega v prihodnje leto prenesenih nekaj namenskih sredstev, torej bo realizacija višja od sprejetega proračuna. Poslancem je še povedala, da bodo tudi v prihodnjem letu in v 2021 nadaljevali obnove, saj je cilj zagotoviti dostopno, zmoGLjivo, kakovostno in predvsem varno infrastrukturo.

Preplastitve in obnove voziščnih konstrukcij in modernizacije cest, v kilometrih

DELO Vir: DRSI

Vlaganje v državne ceste. Foto Delo

»To nas je presenetilo in nam ni razumljivo,« je zaskrbljen Jože Renar, direktor zbornice **gradbeništva** na Gospodarski zbornici Slovenije.

Z zmanjšanjem sredstev se bo stanje na cestah znova poslabšalo, s tem pa se bodo povečali tudi stroški vzdrževanja, opozarja Renar. Za primer je navedel, da manjše vzdrževanje stane okoli deset evrov na kvadratni meter. Če se cesta ne obnavlja dlje časa in razpadajo sloji asfalta, lahko obnova nanese 80 evrov na kvadratni meter. »Če zamudimo z obnovo, delamo gospodarsko škodo in povečujemo stroške za davkoplačevalce,« dodaja Renar.

Jure Kostanjšek, generalni sekretar Avto moto zveze Slovenije Foto AMZS

Slaba cesta je nevarna cesta

Zaradi neustreznih in poškodovanih cest se lahko hitro zgodi, da se konfliktna situacija neprimerno rešuje, kar lahko privede do prometnih nesreč, prav tako se zmanjša možnost za preprečevanje najhujših poškodb udeležencev v prometu, pravi Jure Kostanjšek, generalni sekretar Avto-moto zveze Slovenije (AMZS): »Analiza EuroRAP dokazuje, da je razmerje koristi in stroškov vzdrževanja cest najmanj 7 : 1. Z vidika vrednosti človeškega življenja pa je vsakršno zniževanje standardov vzdrževanja cest iz finančnih razlogov nesprejemljivo. V končni fazi parlament oziroma poslanci nikakor ne bi smeli potrditi znižanja predmetne proračunske postavke, saj bi s tem nosili oziroma prevzeli pomemben del odgovornosti za prometno varnost.« Kostanjšek dodaja, da se je v zadnjih 20 letih večkrat pokazalo, da varčevanje pri cestah ter občestni in prometnovarnostni opremlitvi nikakor ni upravičeno: »AMZS in tudi mednarodna avtomobilistična zveza FIA dokazujeta, da lastniki vozil že zdaj prispevamo v državno blagajno bistveno več sredstev, kot jih država nameni za gradnjo in vzdrževanje cest. Hkrati se zaradi časovnih zamikov rekonstrukcij poškodovanih vozišč njihovo stanje eksponentno slabša, kar pomeni, da bodo posegi čez več let še bistveno obsežnejši in dražji.«

Gradbinci so zaskrbljeni

Gradbena podjetja že opažajo zastoje pri delih na državnih cestah. Upad javnih naročil je občuten. Imamo manj dela, lažje je dobiti podizvajalce in zasedenost podjetij ni več tako optimalna, kot je bila pred enim letom, nam je dejal gradbenik, ki ni želel biti imenovan.

Gradbena podjetja že opažajo zastoje pri delih na državnih cestah. Upad javnih naročil je občuten, pravi vir iz gradbenštva. Foto Voranc Vogel

Gradbeništvo se ohlaja, kar kažejo tudi statistični podatki o obsegu opravljenih gradbenih del, ki se od poletja na letni ravni zmanjšuje. Jože Renar je poudaril, da bi država morala z vlaganjem v investicijsko vzdrževanje zagotavljati stabilno in predvidljivo raven dela za gradbena podjetja. Ta bi tako lahko načrtovala kadrovske in tehnološke kapacitete. Z nihanjem projektov pa imajo podjetja stroške, zanje se povečuje negotovost.

Kako je na avtocestah

Obnovitvena dela na avtocestah in hitrih cestah

2019

2020

DELO Vir: Dars

Vlaganje v državne ceste. Foto Delo

Družba za avtoceste (Dars) bo letos namenila okoli 75 milijonov evrov, prihodnje leto pa načrtuje okoli 60 milijonov evrov za obnovitvena dela na avtocestah in hitrih cestah, pravijo v Darsu. Njihov investicijski plan za prihodnje leto še ni potrjen. Ko bo, bodo lahko več povedali o načrtovanih obnovah.

Dnevnik.si

Pozdravljeni, **Matjaž****Zdravo spati, zdravo živeti!****Naravne postelje
za zdrav dom!****-22%! BREZ DDV!****50 NAJVEČJIH POSLOVNIH
SKUPIN****Damir Simonović**

28. november 2019

28. november 2019 18:00

Predviden čas branja: 4 min

Poslovanje: Na vrhu kraljujeta Petrol in Krka

Poslovna skupina Petrol ostaja na vrhu lestvice največjih poslovnih skupin po ustvarjenih prihodkih. Lani je namreč po podatkih bonitetne hiše Bisnode prihodke povečala za dobro petino, znašali so 5,5 milijarde evrov.

NAJNOVEJŠE

7 min	Novi generalni sekretar SMC Miha Rebolj, vodja programskega odbora Aleš Vidmar
27 min	Vojmir Urlep zapušča kabinet predsednika vlade
42 min	Arso začel postopek zaradi kanala C0
57 min	Za pravilno pripravo prazničnega purana v ZDA tudi vroča linija
1 ura	Rusija preizkusila medcelinsko raketo topol

Vse objave

Največji trg za Krikne izdelke je vzhodna Evropa z 31-odstotnim tržnim deležem. (Foto: arhiv Krke)

Prvih pet mest na lestvici največjih poslovnih skupin je tako rezerviranih za skupine Petrol, Gen-I, Gen, Mercator in HSE. Gen-I in Gen sta v letu 2018 poslovala podobno kot leto prej, prvi je imel 2,379 milijarde, drugi pa 2,377 milijarde evrov prihodkov. Mercator je za dober odstotek zvišal svoje prihodke, na 2,211 milijarde evrov. HSE je imel za sedem odstotkov manj prihodkov kot leta 2017. Na šestem mestu je Krka lani zamenjal Lek, tako da je Krka pristala na sedmem mestu.

Večina poslovnih skupin je povečala dobiček

Po dobičku je najboljša poslovna skupina Krka s 174 milijoni evrov, povečala ga je za 14 odstotkov v primerjavi z letom 2017. Za njo je še eno farmacevtsko podjetje, to je Lek, ki je posloval izredno uspešno, saj je bilo dobička za kar 44 odstotkov več kot leto prej in je znašal skoraj 129 milijonov evrov. Sledi Petrol na tretjem mestu s približno 92 milijoni evrov dobička. Za njim je Luka Koper, ki je ustvarila skoraj 60 milijonov evrov dobička.

Tudi letos večina 50 največjih poslovnih skupin posluje uspešno, tako da so nekatera od njih lahko vesela letošnjih končnih podatkov o prihodkih in dobičku. Vendar bo težko premagati poslovanje v letu 2018, saj je bilo to leto presežkov, tako po prihodkih kot po dobičkih.

Največji delodajalec je Mercator

Največ zaposlenih v letu 2018 je imel Mercator, in sicer 18.847, kar je en odstotek več kot leta 2017. Krka je imela 2,83 odstotka več zaposlenih, kar pomeni, da je v tem podjetju imelo delo 11.129 ljudi. Gorenje je s 7490 zaposlenimi na tretjem mestu, sledijo pa Slovenske železnice, Pošta Slovenije in Petrol.

Vendar imajo zaposlovalci letos manjše težave pri zaposlovanju. V tretjem četrtletju letošnjega leta je bilo razpisanih okoli 17.700 prostih delovnih mest, torej je stanje enako, kot je bilo lani v enakem obdobju. Bojan Ivanc, glavni ekonomist pri Analitiki GZS, je zapisal, da se je povpraševanje po novi delovni sili najbolj zmanjšalo v drugih raznovrstnih dejavnostih, saj je bilo v tem segmentu razpisanih 200 delovnih mest manj kot v prejšnjem četrtletju. Več kot polovico prostih delovnih mest so razpisali delodajalci s področja predelovalnih dejavnosti, **gradbeništva** in trgovine.

Potrebe po delovni sili pri večjih delodajalcih manjše

Stopnja prostih delovnih mest je bila v tretjem četrletju 2019 2,2-odstotna. Najvišja je bila v **gradbeništvu**, 6-odstotna, najnižja pa v dejavnosti javne uprave in obrambe ter dejavnosti oskrbe z električno energijo. Stopnja v obeh dejavnostih je bila 0,5-odstotna. Med 17 evropskimi državami, za katere so bili podatki na voljo za drugo letošnje četrletje, sta najvišjo stopnjo prostih delovnih mest dosegli Češka, kjer je bila ta 6,4-odstotna, in Nizozemska, kjer je ta stopnja znašala 3,3 odstotka. Na zadnjem mestu je Bolgarija, ki je imela najnižjo stopnjo prostih delovnih mest, saj je bila ta le 0,9-odstotna. Slovenija se je med sedemnajstimi državami uvrstila na sedmo mesto, je ugotovil glavni ekonomist pri Analitiki GZS.

Septembrska rast plač spet višja

Medletna bruto rast plač se je septembra pričakovano dvignila na 4,9 odstotka. Povečanje neto plače je bilo 4,1-odstotno. Septembrska plača se je najbolj zvišala v sektorju javne uprave, za 163 evrov, sledi dejavnost finance, kjer so bile plače višje za 155 evrov, v panogi IKT so se povišale za 141 evrov. Zvišale so se predvsem plače, ki jih določa država.

Dan inovativnosti v JUB-u

6 ur

Strokovnjaki raziskovalci predstavili 12 projektov, v JUB-u nagradili dva

V JUB-u skladno s sprejeto strateško politiko podjetja uresničujejo zaveze, ki so jih na področju razvoja potrdili v svojih poslovnih načrtih. Ti vključujejo tudi širitev in poglobljeno sodelovanje z raziskovalci z različnih strokovnih področij, ki delujejo v naših javnih raziskovalnih organizacijah (JRO). Tak inovativen pristop na področju razvoja že koristijo nekatera napredna in v prihodnost usmerjena podjetja, k temu pa jih s svojimi zahtevami spodbujajo kupci, ki si želijo še boljših uporabniških izkušenj in nenehnih izboljšav gradbenih materialov. Strokovnjake, ki na svojih znanstvenih področjih delujejo v okviru JRO-jev, je podjetje preko razvojnega izziva *Gradimo prihodnost z JUB-om* k sodelovanju povabilo že v letošnjem maju, prve rezultate pa že prinaša konferenca *Pot do tržne inovacije*, ki je 21. novembra potekala v prostorih Jubovega razvojnega oddelka v Dolu pri Ljubljani in na kateri je svoje rešitve JUB-u predstavilo kar 12 slovenskih strokovnjakov.

"V JUB-u se zavedamo, da je razvoj gonilo napredka, in da je trajnejše in bolj poglobljeno sodelovanje s centri znanja za nas pomemben razvojni korak do kakovostnih inovacij in tržno zanimivih rešitev, ki bodo ustrezale najnovejšim zahtevam v **gradbeništvu** in jih nameravamo ponuditi našim uporabnikom," je poudaril **izvršni direktor družbe mag. Željko Kovačević**. "Kot podjetje želimo biti inovativni in se v zahtevnem konkurenčnem okolju poskušamo razlikovati od drugih ponudnikov. Pri razvoju novih izdelkov nameravamo ideje in rešitve prenesti v našo proizvodnjo, zato vrata za sodelovanje na široko odpiramo prav raziskovalcem ali ekipam visoko usposobljenih strokovnjakov, ki delujejo na različnih znanstvenih področjih."

Da se **gradbeništvo** kot panoga nahaja na prelomni točki in da se v prihodnosti obetajo večje spremembe, zlasti v smeri digitalizacije, je udeležence uvodoma opozorila **mag. Vojka Kos, direktorica strateškega trženja v Skupini JUB**. K digitalizaciji je po letu 2016 veliko pripomogla prav uporaba BIM tehnologij, ki služijo kot odlično digitalno orodje pri zasnovi in projektiranju objektov ter njihovi umestitvi v prostor, pa tudi pri oblikovanju, gradnji in vzdrževanju objekta skozi njihov življenjski cikel. "Javne raziskovalne organizacije so lahko vir zelo dobrih inovativnih, znanstvenih in tehnoloških idej, ki pa jih je treba smiselno pretvarjati v produkte, ki rešujejo težave našim potrošnikom," je poudarila in dodala: "Z dizajn raziskavami poskušamo v JUB-u prepoznati neizrečene potrebe kupcev, na te pa najti odgovor tudi med znanstvenimi in tehnološkimi inovacijami."

"V **gradbeništvu** bo velik porast uporabe pametnih materialov z velikim poudarkom na trajnostnosti in ugodju bivanja," meni **direktorica razvoja v JUB-u dr. Asja Grafy**. "Prihodnost bo usmerjena v pametne, trajnostno usmerjene in energijsko učinkovite zgradbe, ki bodo za svoje delovanje uporabljale obnovljive vire. Eksplozija kreativnosti in individualizacije se bo zato v tej dejavnosti v prihodnje nedvomno kazala v visoki stopnji inoviranja in rasti podjetij. V JUB-u razvijamo nove, pametne materiale, s katerimi bomo končnim in profesionalnim uporabnikom stavb poenostavili gradnjo ter izboljšali ugodje bivanja. Dejstvo je, da preživimo v notranjih prostorih kar 90 odstotkov našega časa, zato želimo trgu ponuditi pametne premaze, ki bodo bistveno doprinesli h kakovosti bivanja. Njihova več-funkcionalnost se bo izražala tudi na fasadnih sistemih. Za izbiro izdelkov, ki jih želimo razvijati, so naši kriteriji jasni – raven tehnološke razvitosti (TRL), umestitev v našo strategijo, tržna zanimivost, funkcionalnost, varnost izdelka, enostavnost uporabe, hitrost izvedbe, trajnostnost, tehnološka izvedljivost, poraba energije in pa seveda donosnost."

Na JUB-ovem **Dnevu inovativnosti 2019** so s svojimi rešitvami sodelovali predstavniki raziskovalnih institucij, kot sta **Zavod za gradbeništvo Slovenije (ZAG)** in **Institut Jožef Stefan (IJS)**, pa tudi raziskovalci iz **Biotehniške fakultete, Fakultete za strojništvo** ter **Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani**. S svojima zanimivima predstavitevama sta dogodek

sooblikovala še ugledna predavatelja iz Ekonomske fakultete in Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani.

Po predstavitvi dvanajstih projektov so v JUB-u izbrali dva zmagovalna. Prvi, ki ga je za izboljševanje mikroklima v prostoru pripravil **dr. Peter Nadrah iz Zavoda za gradbeništvo Slovenije (ZAG)**, nosi naslov *Razvoj indikatorjev za bivalne prostore*, za svoj prispevek *Pametni premazi - od laboratorija do komercialne uporabe* (Smart coatings- from lab to commercial application) pa je enakovredno nagrado dobil **dr. Peter Rodič iz Instituta Jožef Stefan**.

dr. Peter Nadrah, ZAG (na levi), in mag. Željko Kovačević, direktor družbe JUB

dr. Peter Rodič, IJS, v družbi z direktorico razvoja dr. Asjo Grafy (na levi) in mag. Vojko Kos, direktorico strateškega trženja v družbi JUB

Koristi za podjetje in za raziskovalce so večplastne. Podjetje od sodelovanja pridobi znanje, nove in sveže ideje, kar seveda zahteva veliko prilagodljivosti, obenem pa ustvarja in razvija mrežo

*raziskovalcev, kar družbi lahko prinaša vedno nove sinergije in rešitve. Raziskovalci, ki delajo za potrebe industrije in jim to prinaša tudi finančne koristi, uresničujejo realne projekte ter si z referencami povečujejo ugled in prepoznavnost. Da nove inovativne ideje veljajo ne le za posamezne izdelke ali rešitve, pač pa tudi za poslovne modele, je na konferenci poudaril **doc. dr. Blaž Zupan** z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, ki obenem ugotavlja, da tak pristop zahteva dolgoročne povezave podjetij s centri znanja.*

Foto: arhiv JUB

Kaj o problematiki poteka kanalizacije po vodovarstvenem območju pravijo strokovnjaki?

Interpelacija kanalizacije

Ljubljana je sredi projekta nadgradnje sistema ravnanja z odpadno vodo, ki sega tudi zunaj meja mestne občine. Dodanih naj bi bilo 130 kilometrov novih kanalizacijskih vodov. Načrtujejo, da bodo na Centralno čistilno napravo Ljubljana v Zalogu priključili večino gospodinjstev, ki imajo bodisi greznice bodisi so odvisna od čistilne naprave na Brodu, ki je zaradi rasti poselitve v severozahodnem delu Ljubljane že danes premajhna za vse potrebe. Prav tako naj bi odpadna voda v Zalog pritekala tudi iz sosednjih občin Medvode in Vodice. Čistilna naprava na Brodu bo v sklopu tega projekta ukinjena in spremenjena v zadrževalni bazen za odpadno vodo, tega pa naj bi z dolgim cevovodom povezali z Zalogom. Ta cevovod, zloglasni kanal C0, bo med Brodom in Ježico prečkal strogo varovano vodovarstveno območje, pod katerim podzemni tok reke Save napaja največjo ljubljansko vodarno v Klečah. To pa v zadnjih mesecih sproža vse več negotovanja in opozoril o grozeči ekološki katastrofi. Morebitno puščanje kanala zaradi nepredvidenih mehanskih poškodb bi namreč lahko ogrozilo enega najboljših vodnih virov v Evropi, kjer lahko neoporečna voda do pip še vedno priteče brez kakršnekoli predhodne obdelave.

Okoljska presoja

Prejšnji teden smo bili v državnem zboru priča redki enotnosti – poslanci so s 67 glasovi za in niti enim proti ministrstvu za okolje priporočili, naj zadrži gradnjo kanala C0. Najpomembnejši argument v prid previdnosti je dejstvo, da Agencija za okolje za projekt ni odredila izvedbe presoje vplivov na okolje.

Okoljski minister Simon Zajc je ta teden za Val 202 pritrdil skrbi poslancev. »Domnevamo, da je bilo v postopkih storjenih kar nekaj nepravilnosti, recimo ta, da ni prišlo do presoje vpliva na okolje. Ta možnost še obstaja in do te presoje vplivov na okolje bomo prišli.«

Na Agenciji za okolje pojasnjujejo, da so se pri odločitvi, da presoja vplivov na okolje ni potrebna, opirali na izdana soglasja različnih strokovnih institucij, med drugim tudi Direkcije za vode, ki so predhodno izvedle presoje vplivov. »Glede na izdana soglasja oziroma že izvedene presoje v teh postopkih niso bili prepoznani tako pomembni vplivi, da izdaja posameznih soglasij ne bi bila možna. Tako je bila sprejeta odločitev, da presoja vplivov na okolje ni potrebna.«

»Ni nujno, da bo kanal Co pomenil problem za okolje, če bo ustrezno narejen in vzdrževan.« – Dr. Lidija Globevnik, predsednica Društva vodarjev

Zdaj se ji verjetno ne bodo mogli izogniti. Projekt je dvignil preveč prahu. Jasno pa je, da bo presoja vplivov na okolje projekt, ki ga je glede na množično zaskrbljenost mogoče označiti vsaj za kontroverznega, močno zavlekla in verjetno tudi ogrozila črpanje več kot 70 milijonov evrov evropskih sredstev, ki so predvidena zanj.

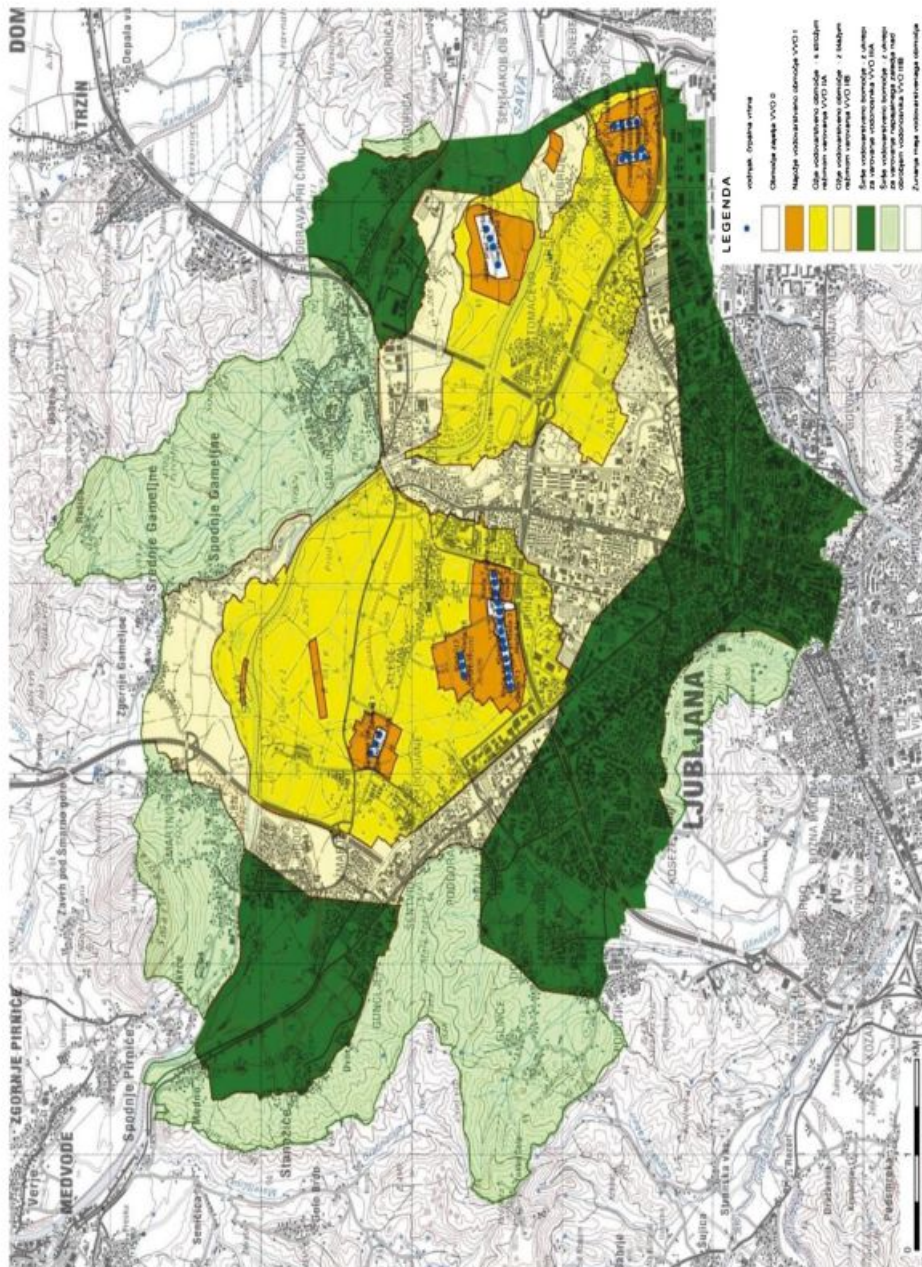
Doslej je projekt prestopal vse presoje in postopke. Kot so nam povedali na Direkciji za vode, so ugotovili, »da predvidena gradnja ne bo povzročila negativnega vpliva na vodni režim in stanje voda in da je skladna z določili Zakona o vodah in z določili Vodovarstvene uredbe, zato smo izdali vodno soglasje«.

Projektu so zeleno luč prižgali tudi strokovnjaki neodvisne strokovne institucije Jaspers, ki skrbijo za tehnično pomoč investitorjem pri projektih, podprtih z evropskimi sredstvi. Januarja 2017 je neznani prijavitelj vložil naknadno pritožbo, v kateri je trdil, da je projekt kanala C0 škodljiv in tvegan za okolje. Po polletnem preverjanju dejstev so pri Jaspersu sklenili, da so od slovenskih institucij dobili zadovoljive odgovore in da »pritožba ni utemeljena«.

Dober namen

Večja pokritost poselitev s kanalizacijskim omrežjem je vsekakor dobra stvar, temu ne oporeka nihče. To je najboljša obramba pred nenadzorovanim iztekanjem odpadnih vod v podtalnico in najboljše zagotovilo za njihovo ustrezno obdelavo. Direktor javnega podjetja VOKA Snaga Krištof Mlakar, ki v medijih pogosto nastopa kot praktično edini zagovornik trenutne trase kanala C0, rad poudarja, da bo po končanju projekta lahko ukinjenih 4500 greznic, »ki so marsikje vse prej kot vodotesne«.

PRILOGA 1: Prikaz VVO

Velik del Ljubljane stoji na različno strogo varovanih vodovarstvenih območjih. / Vir: Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja

Tudi strokovnjaki za hidrogeologijo z Geološkega zavoda vidijo nekatere pomembne prednosti. Kot so zapisali na spletni strani zavoda, bo »povezovalni cevovod v marsičem uredil in izboljšal sedanje stanje glede odvodnje odpadnih vod. Eden najpomembnejših prispevkov bo odprava izpusta iz čistilne naprave Brod, ki danes odvaja odpadno vodo v reko Savo nad odsekom med Brodom in Črnučami, kjer se iz reke v pomembni količini napaja tudi vodonosnik Ljubljanskega polja in tudi vodarne Šentvid, Kleče in Hrastje.«

Glavni očitki projektu so, da bo velik kanalizacijski vod po nepotrebnem speljan po strogo varovanem vodovarstvenem območju. Ljubljanski mestni svetniki iz vrst SDS, NSi in LMŠ so ta teden zahtevali sklic izredne seje ljubljanskega mestnega sveta, na kateri bi razpravljali o morebitni alternativni trasi za kanal C0. Kot najboljšo možnost se omenja trasa ob Celovski cesti, po kateri so Medvode denimo že danes povezane z ljubljanskim kanalizacijskim omrežjem.

Pogled projektanta

Kanal C0 je projektirala družba Hidroinženiring, največje slovensko projektantsko podjetje za vodovodne in kanalizacijske sisteme. Kot pravi projektant Igor Kodre, bi vsaka alternativna trasa, ki ne bi prečkala vodovarstvenega območja, močno otežila in podražila gradnjo. »Ob Celovski bi jo načeloma lahko speljali, a v tem primeru bi moral kanal dvakrat prečkati avtocesto, kar bi zahtevalo prečrpavanje, prav tako pa bi morali odpadno vodo črpati z Broda na hrib. Neprestano črpanje pa zahteva veliko energije in močno zviša stroške. Trenutna trasa je edina, po kateri lahko voda ves čas teče gravitacijsko, brez prečrpavanja.«

»Največja varnost bi bila dosežena, če cevovod ne bi bil vkopan oziroma bi bil po celotni dolžini viden. Kontrola je potem zelo enostavna, ravno tako tudi sanacija morebitnih poškodb.« –Hidrogeolog Joerg Prestor, Geološki zavod Slovenije

Prepričan je, da ima trenutno vsesplošno nasprotovanje predvideni trasi kanala C0 politično ozadje.

Zagotavlja, da so izbrali najboljše rešitve, ki ob sprejemljivih stroških zagotavljajo maksimalno varnost. »Zmotno se govori, da je to cev, ki pušča. Cev ne pušča. Obstajajo posebni standardi za tovrstne cevne sisteme, ki morajo zagotavljati vodotesnost.« Cevi nemškega proizvajalca so, zagotavlja, mercedes med cevmi. »Cevi imajo dopustne odklone, saj so v spojih nekoliko gibljive. Pri ceveh, ki jih vgrajujejo za kanal C0, se lahko spoj izvleče za 1,2 centimetra, pa še vedno zagotavlja tesnjenje. Prav tako se lahko spoj brez škode za stopinjo upogne.«

Da bi dodatno pomirili strahove glede morebitnega izlivanja odpadne vode v zemlji na vodovarstvenem območju, so se naknadno odločili, da na kritičnem odseku med Brodom in Ježico cev obdajo z betonskim sarkofagom oziroma kineto, kot betonskemu ovoju pravi Kodre.

»Mi smo sicer trdili, to ni potrebno, saj smo prepričani, da je cev že sama po sebi dovolj dobra, vendar pa je vseeno prevladalo mnenje za dodatek kinete, ki bo dopuščala možnost spremljanja cevovoda tudi v obratovanju. Zasnovana je tako, da je mogoče z robotom s kamero pregledati celotno dolžino zunanosti cevovoda na kritičnem odseku in preverjati, ali kje morda izteka voda.«

Beton za kineto je, zagotavlja, projektiran vodotesno, tudi spoji na kineti so zatesnjeni.

Kodre sicer priznava, da si je sam želel nekoliko drugačne rešitve. »Želel sem si, da bi naredili hodnik, ki bi omogočal človeški nadzor, vendar zaradi omejenih terenskih pogojev, omejitve širine **gradbene parcele**, to ni bilo mogoče.«

Takšna so bila tudi priporočila Geološkega zavoda Slovenije. Po besedah hidrogeologa Joerga Prestorja sta pri obratovanju takega kanala med najbolj kritičnimi stvarmi zagotavljanje in izvajanje nadzora vodotesnosti. »Največja varnost se v takih primerih doseže, če cevovod ni vkopan oziroma je po celotni dolžini viden. Kontrola je potem zelo enostavna, ravno tako tudi sanacija morebitnih poškodb.«

Betonska kineta je torej nekakšna kompromisna rešitev, ki sicer zagotavlja dodatno raven zaščite in omogoča nadzor zunanosti cevovoda, ne omogoča pa preprostega človeškega dostopa in hitrega odpravljanja morebitnih napak. »Koliko je projektantu v zvezi s tem uspelo izbrati najboljšo razpoložljivo tehnologijo, je seveda predmet presoje gradbene in ne geološke stroke,« pravi Prestor.

Ravno betonska kineta utegne sicer investitorju povzročati še veliko sivih las, saj zanjo nimajo gradbenega dovoljenja. Vlogo zanj so sicer vložili, a so jo nato umaknili, ko je postalo jasno, da bi se Agencija za okolje v novem postopku odločila za presojo vplivov na okolje.

Zastarel koncept?

Na ljubljanski Fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo deluje Inštitut za zdravstveno hidrotehniko. Tamkajšnji strokovnjaki se ukvarjajo prav z vprašanji, povezanimi z oskrbo s pitno vodo in odvajanjem odpadnih voda. Tam je zaposlena tudi dr. Lidija Globevnik, sicer predsednica Društva vodarjev. Že avgusta nam je povedala, da glede trase, gradnje in prihodnjega delovanja kanala C0 nima pripomb, ki bi se nanašale na okoljsko problematiko. »Tehnične rešitve so podobne, če ne enake vsem rešitvam in postopkom, ki jih strokovne institucije izvajajo pri takih projektih na vodovarstvenih območjih.« Tako ali tako večji del Ljubljane leži na vodovarstvenih območjih z različno strogim varovalnim režimom.

»Če ni potrebe za ustvarjanje dodatnih pritiskov na vodni vir, zakaj bi jih ustvarjali?« – Dr. Nataša Atanasova, Inštitut za zdravstveno hidrotehniko

»Ni nujno, da bo kanal C0 pomenil problem za okolje, če bo ustrezno narejen in vzdrževan,« nam je odgovorila ta teden, ob tem pa dodala, da je koncept obdelave odpadnih voda, na

kakršnega stavi Ljubljana, dandanes že precej zastarel. »Centralna obdelava odpadnih voda, iz katerih prej ne odvzamemo surovin in vode ne zavrtimo v notranjih krogih reciklaže in ponovne uporabe, je preživeta.« Podobno meni tudi njena kolegica dr. Nataša Atanasova. Po njenih besedah se decentralizirani sistemi bolj ujemajo z načeli krožnega gospodarstva, nadaljnja centralizacija čiščenja odpadnih voda pa gre v drugo smer. »Na velikih centraliziranih napravah je obnova virov veliko zahtevnejša zaradi večje obremenjenosti s težkimi kovinami in mikropolutanti. Na majhnih sistemih pa je lažje nadzorovati vire, ki se stekajo na čistilno napravo. Vodice denimo nimajo nobene pomembnejše industrije, iz njihove odpadne vode bi lahko dokaj preprosto pridobili veliko uporabnih snovi.« Iz odpadne vode je denimo mogoče obnoviti in znova uporabiti fosfor in dušik.

Predvidena trasa kanala C0 med Brodom in Ježico / VO-KA Snaga

Pri razpravi o kanalu C0 zato pogreša predvsem možnost pravočasne razprave o alternativnih rešitvah. »Verjetno trenutna rešitev ni edina mogoča varianta. Zato bi me zanimali rezultati študije variant, kot so na primer, da bi Vodice imele svojo čistilno napravo ob hkratni nadgradnji čistilne naprave Brod. Decentralizirani sistemi so ugodni iz dveh razlogov – ne potrebujemo dolgih kanalizacijskih vodov, ob tem pa spoštujemo načelo lokalnosti obdelave odpadnih snovi in ponovno izrabo virov. In če imajo ljudje sistem za čiščenje odpadnih voda v svoji bližini, tudi mnogo bolj pazijo, kaj mečejo v kanalizacijo.«

Ker v projekt kanala C0 ni bila vključena in z njim ni podrobno seznanjena, se tudi ne želi podrobneje opredeljevati do konkretnih rešitev. Hkrati pa poudarja, da je dolgoročno absolutno vodotesnost na kanalizacijskih vodih težko zagotoviti. »Če ni potrebe za ustvarjanje dodatnih pritiskov na vodni vir, zakaj bi jih ustvarjali?«

Zanemarjeno bogastvo

Po mnenju Joerga Prestorja je danes težko govoriti o alternativnih rešitvah projekta za nazaj, čeprav obenem poudarja, da je alternativne rešitve treba iskati ves čas, še posebej, ko gre za

tako pomemben poseg. »Taka javna razprava, kot se je odprla sedaj, bi morala potekati v času študije variant.« Lažje pa po njegovih besedah govorimo o alternativnih rešitvah za naprej, še posebej za druge projekte, ki siliijo v ta navidezno še nezasedeni prostor v zaledju vodarne Kleče. »Poleg že obstoječih virov ogrožanja, kot sta na primer Nemška cesta in transformatorska postaja Šentvid, načrtovalci v ta prostor pomikajo tudi druge posege, kot so ljubljansko železniško vozlišče, energetski vodi, hidroelektrarne na Savi, plinovodi, navezovalne ceste ter razvoj poselitve. Zato se je treba vprašati, ali so bile za te posege ustrezno preučene alternativne rešitve in kakšna je vizija stanja tega prostora v naslednjih desetletjih glede na vodni vir.«

Vsi strokovnjaki se strinjajo v oceni, da kanal C0 še zdaleč ni edina potencialna nevarnost za ljubljansko podtalnico. »Če bi tako pozornost, kot jo namenjamo kanalu C0, namenili tudi gnojenju in onesnaževanju s pesticidi zemljišč in posevkov tik ob ograjenem delu vodovarstvenega območja neposredno ob zajetjih, bi imeli veliko večji nadzor nad tveganji, kot ga želimo doseči sedaj z obvladovanjem tveganja zaradi kanala C0,« opozarja dr. Lidija Globevnik.

Dr. Nataša Atanasova pri opozarjanju na ogroženosti vodnih virov denimo izpostavlja vodarno Hrastje, ki leži ob vzhodnem delu ljubljanske severne obvoznice, kjer se onesnažene padavinske odpadne vode s cestišča in zaledja mesta stekajo v neposredno bližino vodnega zajetja, zaradi česar je bilo treba omejiti črpanje podtalnice.

Čista pitna voda je neprecenljiva. A v Ljubljani, pa tudi v drugih krajih po Sloveniji, javnost v večini primerov njeni ogroženosti ne namenja toliko pozornosti, kot bi si jo zaslužila. Morda se bo z razburjenjem, ki ga povzroča kanal C0, to vendarle spremenilo.

Delite članek

Čas za pripombe na predlog stanovanjskega zakona se končuje

Okoljsko ministrstvo napoveduje še eno krajšo javno razpravo

G. C. | 28. november 2019 ob 08:15

Ljubljana - MMC RTV SLO, STA, Radio Slovenija

45-dnevna razprava se je vrtela zlasti okrog mladih, ki naj bi jim bilo na razpolago več javnih najemni...

Izteka se 45-dnevna javna obravnava za osnutek novega stanovanjskega zakona, ki bo po navedbah ministrstva za okolje in prostor prinesel ukrepe za reševanje stanovanjske problematike, predvsem pri mladih in bolj ranljivih skupinah.

Novi stanovanjski zakon naj bi med drugim omogočil več javnih najemnih stanovanj, nakup stanovanja tudi prekarcem in učinkovitejše upravljanje večstanovanjskih stavb.

Osnutek predvideva zamenjavo sedanje neprofitne najemnine s stroškovno, s čimer naj bi republiški stanovanjski sklad in občinski skladi dobili več denarja, ki ga bodo lahko namenili za vzdrževanje in gradnjo novih stanovanj.

Pospešitev graditve bi morala biti določena kar v posebnem zakonu, je za Radio Slovenija poudaril **Franci Gerbec** iz nepremičninskega združenja FIABCI.

"Nam manjka stavbnih zemljišč. Nobene razprave ni bilo, kako zagotoviti dovolj cenena stavbna zemljišča, zlasti za gradnjo najemnih stanovanj," je opozoril.

Predvideno je tudi, da bo Stanovanjski sklad RS-a ustanovil javno najemniško službo, ki bo najemala stanovanja na trgu in jih oddajala kot javna, zakon pa prinaša tudi možnost državnega jamstva za posojila za mlade in mlade družine, ki zdaj ne morejo priti do posojila za nakup stanovanja. To je postalo še bolj aktualno po nedavni zaostitvi kreditnih standardov.

Predviden je dvig omejitve za zadolževanje občinskih stanovanjskih skladov za gradnjo stanovanj, in sicer s sedanjih 10 na 50 odstotkov kapitala sklada. Zakon bi po predlogih opredelil tudi pogoje za stanovanjske zadruge.

Novosti so predvidene tudi glede perečega vprašanja upravljanja večstanovanjskih stavb. Med drugim bi bil mandat upravnika omejen na pet let (sedanje pogodbe za nedoločen čas bi bile z zakonom avtomatično spremenjene v pogodbe za pet let), lastniki pa bi se glede upravnika odločali s 50-odstotno večino. Spremembe so npr. predvidene tudi glede soglasij in delitve stroškov v večstanovanjskih stavbah

Še ena javna razprava

Po zagotovilih ministrstva za okolje (MOP) bo kmalu sledila še ena javna razprava. *"Računamo, da bi bilo treba po novem letu, obnoviti javno razpravo v obdobju 14 dni,"* je za Radio Slovenija pojasnil Alen Červ z MOP-a. Stanovanjski zakon naj bi bil sprejet sredi leta 2020.

Kako sporna je kanalizacija, ki bo tekla čez ljubljanski vodonosnik?

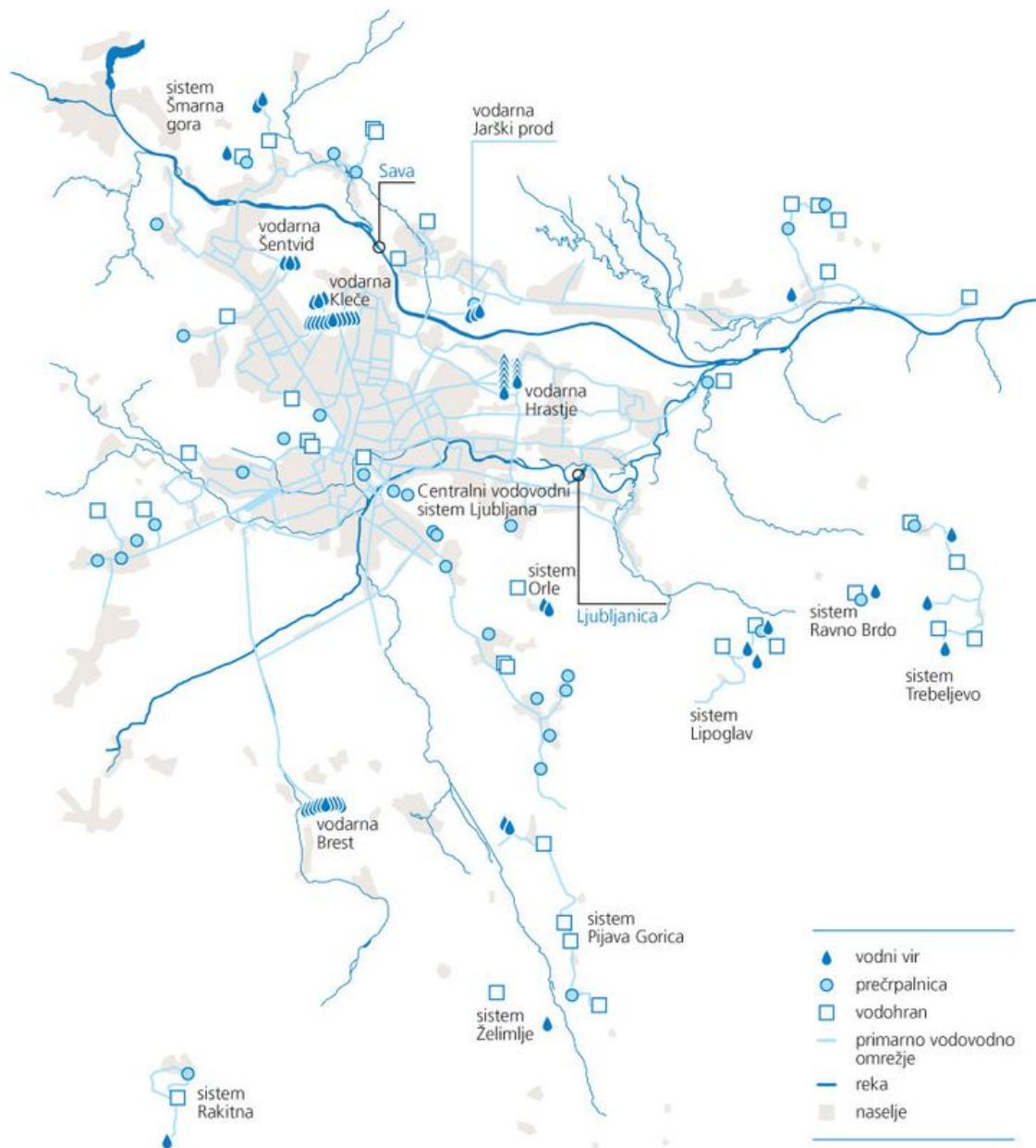
Največje tveganje predstavlja močan potres

Larisa Daugul | 28. november 2019 ob 18:45
Ljubljana - MMC RTV SLO

Začetki izkopavanja kanalizacijskega kanala C0 pri Vodicah. Foto: BoBo

Kanalizacijski kanal C0, ki bo speljan čez vodovarstveno območje v Ljubljani, razburja javnost in politiko, a še zdaleč ni edini tak primer v Sloveniji. Kljub temu se je križanjem vode in kanalizacije iz previdnosti bolje izogniti.

Že več kot leto dni javnost in politiko razburja 4,5 kilometra kanalizacije, ki jo Mestna občina Ljubljana gradi čez vodovarstveno območje v Klečah. Nasprotniki zloglasnega kanalizacijskega kanala C0 opozarjajo, da bi bilo v primeru potresa in izteka kanalizacije nemudoma ogroženih 300.000 Ljubljančanov, ki bi ostali brez pitne vode.

Vodovodni sistemi v Ljubljani in okolici v upravljanju JP VOKA SNAGA. Foto: VOKA Snaga

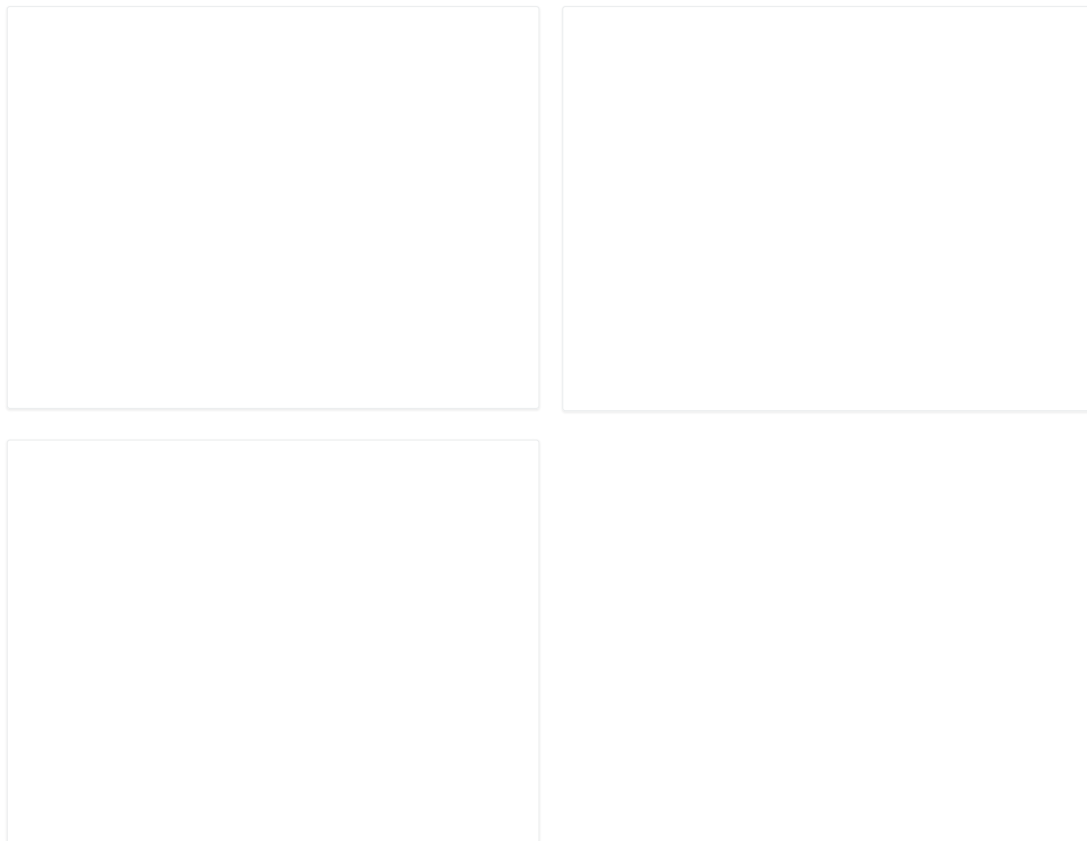
Na eni strani torej čista pitna voda, pravico do katere smo si zapisali v ustavo, in na drugi strani kanalizacija, po kateri se pretakajo fekalije in širi smrad. Mešanje teh dveh predstav vzbuja močan odpor, zato do problematike ni težko zavzeti stališča, prerasla pa je tudi v politični spor med stranko **SDS** in ljubljanskim županom **Zorankom Jankovičem**.

4,5 kilometra od Broda do Ježice

C0 je 12 kilometrov dolg kanalizacijski vod, ki bo odpadno vodo iz Medvod in Vodice pripeljal do centralne čistilne naprave v Zalogu. Problematičnega je 4,5 kilometra del trase, in sicer od Broda do Ježice. Ta del poteka po vodovarstvenem območju druge kategorije, približa pa se tudi prvi zaščitni coni.

Vodovarstvena območja po Sloveniji so razdeljena na tri kategorije. Najobčutljivejše je VVO prve kategorije. "Slovenija je en sam vodonosnik podzemne vode. Kar polovica ozemlja ima celo značaj zelo produktivnih vodonosnikov," pojasni **Lidija Globevnik** s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo.

"Priporočam, da vsak Ljubljčan pogleda in se seznani z režimi in prostorskim obsegom vodovarstvenih območij, kjer naj bi veljala posebna previdnost, saj gre za varovanje virov pitne vode Ljubljane. To so viri Kleče, Hrastje, Jarški Brod in Brest," poziva Globevnikova in doda [povezavo do Atlasa voda](#). "Tam izberite mapo VODE in poiščite VVO Državi nivo." Prikaže se spodnji zemljevid, na katerem so označena vodovarstvena območja v Sloveniji, zraven je še povečava Ljubljane, na kateri je razvidno, kje je VVO prve kategorije, ki ga označuje oranžna barva.

"Potres se lahko zgodi jutri ali pa čez mnogo let"

Na vprašanje, ali je umestitev kanala C0 med Brodom in Ježico res tvegana, **Joerg Prestor**, strokovnjak za vode z Geološkega zavoda Slovenije odgovori pritrdilno. "Največji riziko predstavljajo drastične poškodbe kanala, ki jih lahko povzroči res močan potres. Obstaja tveganje, da bi prišlo do prekinitve cevi, do reč, kjer bi vsebina točkovno iztekala. To je dejansko največja nevarnost in je treba biti nanjo pripravljenj," pojasni Prestor.

Arso bo ugotavljal, ali je za objekt potrebno okoljevarstveno dovoljenje

Agencija za okolje je začela ugotavljati, ali je za projekt izgradnje kanalizacijskega kanala med Brodom in Ježico vendarle potrebna presoja vplivov na okolje oziroma izdaja okoljevarstvenega soglasja. V času pridobivanja dovoljenj so sicer menili, da ta ni potrebna. Od Upravnih enot Ljubljana Arso po novem zahteva podatke, koliko gradbenih dovoljenj je bilo izdanih za kanal in ali so vključevala tudi izvedbo betonskega ovoja kot dodatne zaščite okoli cevi. Na delu trase, za katerega so bila izdana gradbena dovoljenja, namreč že gradijo, inšpektorji pa so agencijo za okolje obvestili, da vgrajujejo tudi betonski ovoj, ki pa ga predhodni postopki ne predvidevajo. Direktor javnega podjetja VOKA Snaga Krištof Mlakar je sicer javno povedal, da so vlogo za dodatno zaščito umaknili, ker bi Arso v tem primeru zahteval presojo vplivov na okolje, je poročal Radio Slovenija.

Da bi bilo območje, kjer bo potekal kanal C0 posebej potresno ogroženo, sicer ne drži. Tu velja potresna nevarnost, ki velja za večji del Ljubljane, toda potres se lahko zgodi *"jutri ali pa čez mnogo let"*. Na vprašanje, ali lahko betonske kanalete, v katere bodo vložene kanalizacijske cevi, kar koli preprečijo v primeru potresa, Prestor pojasni, da v primeru potresov *"običajno računamo s tem, da nič ne pomaga"*.

Načina gradnje Prestor sicer ni želel komentirati, saj je za izbor materialov, cevi in način izvedbe pristojna gradbena stroka. *"Teoretično je mogoče vse narediti zelo varno, a se zmeraj pojavijo določene napake. Zato je na papirju lahko vse 100-odstotno vodotesno, zagotavlja to v realnosti pa je težje."*

Kjer se cevovod približa Savi, je voda v višini kanala

Na terenu, kjer bo potekal kanal C0, so sicer sodelovali tudi strokovnjaki geološkega zavoda. *"Posredovali smo veliko podatkov o hidrogeoloških pogojih. Na primer, kje je gladina vode, ki se giblje zelo različno vzdolž cele trase kanala. Kanal je ponekod zelo blizu, drugje pod gladino vode ... Te podatke smo priskrbeli praktično za celotno traso. Informacije o tem, kje je voda, potrebuje projektant, ki mora vedeti, ali trasa teče pod vodo ali nad vodo, kako hitri so dvigi gladine vode, torej v kakšnem razponu voda niha, ali je to dva, tri metre,"* razloži Prestor in doda: *"Neposredno za Klečami je cevovod bistveno nad gladino vode, tam kjer se približa Savi, pa je voda mestoma na višini kanala."* In prav tam je tveganje največje.

Na Ljubljanskem polju številni viri onesnaženja

"Če se kaj pojavi v vodnjakih, je treba ugotoviti, od kod je to dejansko prišlo. Po celotnem Ljubljanskem polju imamo ogromno mogočih virov onesnaženja, zato včasih ni enostavno ugotoviti, kje je vzrok. Zagotavljanje varnosti in kontrole je zato problematično," še doda Prestor.

Še konkretnjša je Globevnikova: *"Kakovost vode v vodonosniku Ljubljanskega polja ogrožajo pravzaprav vse človekove dejavnosti."* Med nenehnimi pritiski na podzemne vode so izpusti goriv in drugi vplivi prometa, izcejanje vod iz odlagališč odpadkov, parkirišč, obrtnih ali servisnih delavnic. *"Tveganja so velika tudi zaradi intenzivne, neprimerne ali nevestne uporabe zaščitnih in pospeševalnih sredstev pri kmetovanju ter gnojenja ali celo polivanja gnojevke. Veliko od naštetega je na Ljubljanskem polju, predvsem pa vzdolž Celovške ceste in severne obvoznice, veliko. Že zdaj imamo preplet množice kritičnih dejavnikov, ki pomenijo velika tveganja za pitno vodo Ljubljane!"* opozarja Globevnikova.

Vsak prebivalec v Ljubljani in okolici porabi na dan 115–150 litrov pitne vode, ob upoštevanju industrijske in druge rabe pa je poraba na prebivalca okrog 200 litrov. Centralni vodovodni sistem in osem lokalnih vodovodnih sistemov obsega poleg petih vodarn s 44 vodnjaki še deset manjših lokalnih črpališč in 1.100 kilometrov vodovodnega omrežja, iz katerega se po 42.000 priključkih preskrbuje 330.000 uporabnikov.
Javno podjetje VOKA Snaga

Je nevarnejša greznica ali kanalizacija?

Na Mestni občini Ljubljana in na Vodovodu in kanalizaciji Snaga poudarjajo, da je namen izgradnje kanala C0 tudi v odstranjevanju kar 4.500 greznic, ki trenutno dejansko ogrožajo podtalnico. A kot pojasni Globevnikova, greznice same po sebi niso težava. *"Greznice, ki so ustrezno narejene po okoljskih in gradbenih standardih oziroma predpisih, ne predstavljajo tveganja za okolje."*

Toda to pomeni, da morajo biti na vodovarstvenih območjih povsem vodotesne in v tla nikakor ne smejo prepuščati nobenih odpadnih voda. *"Pričakovala bi torej, da so greznice na Ljubljanskem polju vodotesne. Če niso, pa imamo seveda težavo. In vsi vemo, da niso, kljub predpisom."* Toda kot poudarja Globevnikova, je to težava celotne Slovenije, ne le Ljubljane, pred njo pa si ves čas zatiskamo oči.

Na vprašanje, ali so za vodno zajetje nevarnejše greznice ali kanalizacijski kanal, odgovarja, da je po njenem mnenju velikost kanala C0 za ureditev problematike neprimernih greznic na Ljubljanskem polju večja od dejanskih potreb. *"Greznice, ki so neprimerne in predstavljajo tveganja za kakovost podzemne in površinske vode, je seveda treba sanirati oziroma razmere celovito urediti na celotnih območjih. Treba jih je prazniti in vsebino odpeljati na čistilno napravo. Toda ali ni že čas, da začnemo razmišljati moderno in v duhu 21. stoletja? Napredne tehnologije, krožno gospodarstvo, blažitev posledic globalnega ogrevanja – to so novi koncepti. Kanal C0 je konceptualno star nekaj deset let."*

Kanal C0 ni sicer edini primer, kjer se kanalizacija približa virom pitne vode. *"Pred kratkim je bil aktualen vodni vir Rižane, tam je kras in se kanalizacije ne da speljati nikjer drugje kot mimo izvira. Tudi tam se je naredilo dvojno zaščito, cevi se je ovilo s folijo ... Marsikje se pač ne da drugače, posebej na mestih, kjer že stojijo naselja,"* pojasni Prestor, a doda, da je primer kanala C0 poseben tudi zato, ker gre za precej velik cevovod in je zato tehnološko zahtevnejši. *"Če so cevi manjše, če imajo premer 20 centimetrov, je veliko lažje priskrbeti dvojno cev, dvojno zaščito itn. kot pa pri tako ogromnih ceveh."* Premer kanalizacijskih cevi v kanalu C0 pa je kar 1,2 metra.

Foto: BoBo

Marjetka Levstek, predsednica Društva za zaščito voda, je pri obsodbi kanalizacijskega kanala C0 nekoliko previdnejša. "Seveda spremljamo, kaj se dogaja, predvsem prek medijev, in smo zaskrbljeni, a stališča še nimamo dodelanega. In sicer zato, ker kot nevladna organizacija ne želimo vedno izpostavljati le negativnih stvari, ampak tudi predlagati, kaj se da narediti. Zato bomo najverjetneje največ poudarka dali na to, da pozovemo VOKO Snago, če se bo kanal zgradil, da bo resno nadzorovala gradnjo in bomo dobili kanalizacijo, ki bo vodotesna, predvsem pa, da bodo odgovorni obratovanje tega omrežja skrbno nadzorovali. Ne dvomim o strokovnjakih, vem, da imajo dober kader, bolj se bojim, da bodo težko dobili sredstva za tak nadzor. Tovrstna senzorika za stalno spremljanje je namreč zelo draga."

Celoten projekt dograditve javne kanalizacije v Ljubljani predvideva izgradnjo 88 kilometrov kanalizacije in je eden največjih infrastrukturnih projektov v Sloveniji. Vreden je 111 milijonov evrov, od tega skoraj dve tretjini financira Evropska unija. Pri izgradnji kanala C0 pa se pojavlja tudi vprašanje, ali je smiselno kanalizacijo vleči tako daleč, od Medvod do Centralne čistilne naprave Ljubljana in ali ne bi bilo bolj smiselno investirati v manjše, lokalne čistilne naprave.

Levstkova, pojasni, da je v takih pomislekih v ospredju običajno ekonomska računica. "Pogleda se, kaj je pametneje storiti. Ena možnost je pokanalizirati in speljati vse na veliko čistilno napravo, ki je boljše in lažje obvladovana, ker ima enakomernejši obtok in zaposlenih več ljudi." Individualne čistilne naprave so po njenih besedah veliko slabše nadzorovane kot veliki sistemi.

"A v omenjenem primeru je bilo verjetno mišljeno, da bi odpadne vode, ki so na drugi strani Save, torej iz Medvod in Vodic, prepeljali na manjšo, a še vedno "večjo" čistilno napravo," pojasnjuje Levstkova. A tak sistem mora imeti tako visoke standarde kot ljubljanska čistilna naprava, potrebuje svoje osebje, mora biti vzdrževan in nadzorovan, kar pa verjetno predstavlja precej večji strošek. Levstkova je predsednica društva za zaščito voda v prostem času, zaposlena pa je na Čistilni napravi Domžale, ki je četrta največja v Sloveniji. K njim se steka tudi kanalizacija iz Cerklj na Gorenjskem, ki so od Domžal primerljivo oddaljene kot Medvode od Ljubljane.

Kot še doda, je v Sloveniji poselitev tako razpršena, da več kot tretjina prebivalcev nima kanalizacije, greznice pa, kot omenjeno, večinoma niso zgrajene po predpisanih standardih. "Večinoma so to naluknjane betonske cevi, iz katerih vsebina prosto odteka v podzemlje, če je to kraški svet, gre direktno v vodo ... Niso pomembni le veliki vodni viri, kot je ta v Klečah, vsak vodni vir je pomemben in ga je treba obvarovati."

C0 kanalizacijski kanal Ljubljana vodovarstveno območje

50 NAJVEČJIH POSLOVNIH SKUPIN

Damir Simonović

28. november 2019

28. november 2019 18:00

Predviden čas branja: 4 min

Poslovanje: Na vrhu kraljčeta Petrol in Krka

Poslovna skupina Petrol ostaja na vrhu lestvice največjih poslovnih skupin po ustvarjenih prihodkih. Lani je namreč po podatkih bonitetne hiše Bisnode prihodke povečala za dobro petino, znašali so 5,5 milijarde evrov.

NAJNOVEJŠE

20 min	Novi generalni sekretar SMC Miha Rebolj, vodja programskega odbora Aleš Vidmar
40 min	Vojmir Urlep zapušča kabinet predsednika vlade
55 min	Arso začel postopek zaradi kanala C0
1 ura	Za pravilno pripravo prazničnega purana v ZDA tudi vroča linija
1 ura	Rusija preizkusila medcelinsko raketo topol

Vse objave

Največji trg za Krikne izdelke je vzhodna Evropa z 31-odstotnim tržnim deležem. (Foto: arhiv Krke)

Prvih pet mest na lestvici največjih poslovnih skupin je tako rezerviranih za skupine Petrol, Gen-I, Gen, Mercator in HSE. Gen-I in Gen sta v letu 2018 poslovala podobno kot leto prej, prvi je imel 2,379 milijarde, drugi pa 2,377 milijarde evrov prihodkov. Mercator je za dober odstotek zvišal svoje prihodke, na 2,211 milijarde evrov. HSE je imel za sedem odstotkov manj prihodkov kot leta 2017. Na šestem mestu je Krka lani zamenjal Lek, tako da je Krka pristala na sedmem mestu.

Večina poslovnih skupin je povečala dobiček

Po dobičku je najboljša poslovna skupina Krka s 174 milijoni evrov, povečala ga je za 14 odstotkov v primerjavi z letom 2017. Za njo je še eno farmacevtsko podjetje, to je Lek, ki je posloval izredno uspešno, saj je bilo dobička za kar 44 odstotkov več kot leto prej in je znašal skoraj 129 milijonov evrov. Sledi Petrol na tretjem mestu s približno 92 milijoni evrov dobička. Za njim je Luka Koper, ki je ustvarila skoraj 60 milijonov evrov dobička.

Tudi letos večina 50 največjih poslovnih skupin posluje uspešno, tako da so nekatera od njih lahko vesela letošnjih končnih podatkov o prihodkih in dobičku. Vendar bo težko premagati poslovanje v letu 2018, saj je bilo to leto presežkov, tako po prihodkih kot po dobičkih.

Največji delodajalec je Mercator

Največ zaposlenih v letu 2018 je imel Mercator, in sicer 18.847, kar je en odstotek več kot leta 2017. Krka je imela 2,83 odstotka več zaposlenih, kar pomeni, da je v tem podjetju imelo delo 11.129 ljudi. Gorenje je s 7490 zaposlenimi na tretjem mestu, sledijo pa Slovenske železnice, Pošta Slovenije in Petrol.

Vendar imajo zaposlovalci letos manjše težave pri zaposlovanju. V tretjem četrtletju letošnjega leta je bilo razpisanih okoli 17.700 prostih delovnih mest, torej je stanje enako, kot je bilo lani v enakem obdobju. Bojan Ivanc, glavni ekonomist pri Analitiki GZS, je zapisal, da se je povpraševanje po novi delovni sili najbolj zmanjšalo v drugih raznovrstnih dejavnostih, saj je bilo v tem segmentu razpisanih 200 delovnih mest manj kot v prejšnjem četrtletju. Več kot polovico prostih delovnih mest so razpisali delodajalci s področja predelovalnih dejavnosti, **gradbeništva** in trgovine.

Potrebe po delovni sili pri večjih delodajalcih manjše

Stopnja prostih delovnih mest je bila v tretjem četrletju 2019 2,2-odstotna. Najvišja je bila v **gradbeništvu**, 6-odstotna, najnižja pa v dejavnosti javne uprave in obrambe ter dejavnosti oskrbe z električno energijo. Stopnja v obeh dejavnostih je bila 0,5-odstotna. Med 17 evropskimi državami, za katere so bili podatki na voljo za drugo letošnje četrletje, sta najvišjo stopnjo prostih delovnih mest dosegli Češka, kjer je bila ta 6,4-odstotna, in Nizozemska, kjer je ta stopnja znašala 3,3 odstotka. Na zadnjem mestu je Bolgarija, ki je imela najnižjo stopnjo prostih delovnih mest, saj je bila ta le 0,9-odstotna. Slovenija se je med sedemnajstimi državami uvrstila na sedmo mesto, je ugotovil glavni ekonomist pri Analitiki GZS.

Septembrska rast plač spet višja

Medletna bruto rast plač se je septembra pričakovano dvignila na 4,9 odstotka. Povečanje neto plače je bilo 4,1-odstotno. Septembrska plača se je najbolj zvišala v sektorju javne uprave, za 163 evrov, sledi dejavnost finance, kjer so bile plače višje za 155 evrov, v panogi IKT so se povišale za 141 evrov. Zvišale so se predvsem plače, ki jih določa država.

Vse več zaposlitev za nedoločen čas

Letos se je v primerjavi z lani povečalo število prostih delovnih mest za poklice, za katere je potrebna visokošolska izobrazba; povečal se je tudi delež prostih delovnih mest za zaposlitev za nedoločen čas.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zavod za zaposlovanje je v letošnjih prvih desetih mesecih prejel od delodajalcev povpraševanje za 128.478 prostih delovnih mest, kar je bilo za 3,6 odstotka manj kot v primerljivem lanskem obdobju.

Najbolj iskani poklici

Med prostimi delovnimi mesti je bilo v primerjavi z lani za 8,3 odstotka več mest za poklice, za katera je praviloma potrebna visokošolska izobrazba. Delodajalci so pri teh poklicih največ iskali vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev predšolskih otrok, strokovnjake za zdravstveno nego, strokovnjake za oblikovanje, izvajanje in nadzor politik, programov in ukrepov, predmetne učitelje v osnovni šoli in učitelje razrednega pouka, v primerjavi z lani pa so bistveno več povpraševali po farmacevtskih, strokovnjakih za socialno delo in svetovanje, psihologih, učiteljih splošno-izobraževalnih predmetov v srednjih šolah in vzgojiteljih v dijaških domovih ter po različnih inšpektorjih in projektnih vodjah.

Število prostih delovnih mest, za katera se praviloma zahteva srednješolska in osnovnošolska izobrazba, se je v primerjavi z lani zmanjšalo – pri prvih za 6,1 odstotka in pri drugih za 6,7 odstotka. Delodajalci so pri poklicih z zahtevano srednješolsko izobrazbo sporočili zavodu največ prostih delovnih

izobrazbo pa so delodajalci največ iskali delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, čistilce, strežnike in gospodinjske pomočnike v uradih, hotelih in drugih ustanovah, kuhinjske pomočnike ter delavce za preprosta dela pri visokih in nizkih gradnjah, še enkrat večje kot lani pa je bilo povpraševa-

le nekaj več kot 27 odstotkov. Največji delež zaposlitev za nedoločen čas je sicer na področju računalništva, programiranja, informacijske tehnologije, prava, ekonomije, upravljanja, svetovanja, vodenja, upravljanja s človeškimi viri ter računovodstva in revizije.

Poklicni barometer

Da bi ugotovili razmerje med ponudbo in povpraševanjem, je zavod letos prvič v vseh svojih dvanajstih območnih službah izvedel raziskavo Poklicni barometer, iz katere izhaja, da bodo prihodnje leto pri velikem številu poklicev potrebe delodajalcev še vedno presegle ponudbo na trgu dela. Od 177 ocenjenih poklicnih skupin jih bo v naslednjem letu 110 v primanjkljaju, 54 v ravnovesju in 14 v presežku. Primanjkljaj bo med drugim pri poklicih s področja **gradbeništva**, pri delavcih v predelovalnih dejavnostih, inženirjih in tehnikih s področja strojništva, natakarijih, kuharjih, voznikih težkih tovornjakov in vlačilcev, pri poklicih s področja informacijske tehnologije ter pri poklicih s področja zdravstva in zdravstvene nege.

Zavod za zaposlovanje je včeraj organiziral EU dan delodajalcev. Sodeloval je pri izvedbi dogodka Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva, enajstih poslovnih zajtrkov z delodajalci ter seminarja za delodajalce Kako postopati z delavcem po nastanku invalidnosti, organiziral pa je tudi mednarodno konferenco Napovedovanje potreb na trgu dela.

mest za voznike težkih tovornjakov in vlačilcev, zidarje, natakarije, prodajalce, varilce, elektroinštalaterje, kuharje, strokovne sodelavce za zdravstveno nego, varnostnike, skladiščnike in uradnike za nabavo in prodajo, v primerjavi z lani je bilo še enkrat večje povpraševanje po delavcih s poklici za zdravstveno in socialno oskrbo, poštarjih, upravljavcih strojev in naprav za kemijsko predelavo in izdelavo kemijskih izdelkov, ... Pri poklicih z zahtevano osnovnošolsko

nje po kurirjih in dostavljavcih, ročnih pralcih in likalcih oblačil in tekstilij, čistilcih in kuhinjskih pomočnikih, pripravljavcih hitre hrane, ...

Trideset odstotkov ponudb za nedoločen čas

Ker nekaterih kadrov primanjkuje, se je povečala tudi pripravljenost delodajalcev, da zaposlijo delavce za nedoločen čas. V letošnjih prvih desetih mesecih je bilo takšnih prostih delovnih mest skoraj 30 odstotkov, lani v enakem obdobju

Magdalena: Visokofrekvenčni hrup iz bolnišnične smeri

Na zboru samoorganiziranih Magdalenčanov pretekli torek niso odprli nobene nove teme, beseda pa je večinoma tekla o odseku Ljubljanske ulice za železnico. Udeleženi je poročal, da so se z MOM prebivalci Ljubljanske 15-19 dogovorili za odškodnino za poškodbe dovoznih poti v času gradbenih del podvoza pod železnico. Občina je pripravila sporazum, po katerem bo odškodnina v obliki preplastitve ceste pred bloki, ki je v času del služila tudi kot obvozna pot. Sporazum morajo podpisati predstavniki nadzornih svetov, upravnik in zadeva bo šla v realizacijo. Parcele bodo na novo parcelirane, saj je bilo nekaj zemlje zaradi krožišča odvzete in jo bodo zato na drugi strani dodali. S temi zaključki so ljudje večinoma zadovoljni. Podvoz so odprli že 25. novembra, ko sicer še niso bila končana vsa dela, a cesta je odprta, cestne zapore ni več, Ljubljanska pa bo v smeri sever-jug znova v celoti prevozna.

Na zboru je bilo govora še o visokofrekvenčnem hrupu, ki ga prebivalci blokov v Ljubljanski slišijo iz smeri bolnice. Problem se je začel pojavljati junija, bil že rešen, odpravili so namreč okvaro ventilatorja, zdaj pa se občasno ponovno sliši moteč, neprijeten hrup. Udeleženci bodo pozorni, in če se bo hrup še pojavljal, se bodo obrnili na ustrezne naslove, opozorili nanj in odgovorne spodbudili, da hrup zatrejo. Naslednji zbor SČS Magdalena bo v torek, 3. decembra, ob 18. uri v Infopeki, Ob železnici 16.

Vitez, ki brani gradove

Marjana Vovk, 28.11.2019 11:00:00

42-letni Igor Sapač je gradoslovec (kastelolog). »To je tisti, ki se ukvarja z gradovi, lahko je arheolog, arhitekt, umetnostni zgodovinar, etnolog, sociolog ... Ni omejeno na poklic, saj za to nimamo posebnega študija,« razloži.

DELITE NA:

Grad Mirna Wikipedia

Sam je arhitekt in umetnostni zgodovinar, gradovi ga zanimajo že od malega, od leta 1986 pa se poklicno ukvarja z raziskovanjem stavbne dediščine v Sloveniji, zlasti gradov in dvorcev, čeprav je sicer profesor mariborske Fakultete za **gradbeništvo**, prometno **inženirstvo** in arhitekturo. V svoji glavi hrani

neverjetno število podatkov, zgodovinskih dejstev in zanimivih zgodbic - ne le o gradovih, ampak še o marsičem drugem.

Kdaj so vas pritegnili gradovi?

Že zelo zgodaj. Moja babica je odraščala na gradu Kočevje, dedek pa je veliko počitnic preživel na majhnem dvorcu Grič na Mirni in sta mi o tem veliko pripovedovala, teh stavb pa ni bilo več, ker sta v drugi svetovni vojni propadli, zato sta še toliko bolj burili mojo domišljijo. Druga zgodba pa je, da sem pri desetih letih s starši obiskal grad Turjak in me je stavba tako pritegnila, da sem si rekel, da bom naredil njeno maketo. In od takrat zanimanje za gradove ni popustilo, še zdaj »drajsam« grajske zidove. (smeh)

Igor Sapač

Marko Vavpotič/M24.si

Vaše makete gradov so razstavljene tudi na Ljubljanskem gradu v okviru razstave Mogočni varuhi preteklosti: Gradovi na Slovenskem. Te so še iz tistih časov?

Malo mlajše so, ker sem tiste prve v momentu samokritike uničil. (smeh) Najstarejša maketa tu je grad Kamen iz leta 1992; tako natančno vem zato, ker sem jo ustvarjal med vojno za Slovenijo, ko so streljali na oddajnik na Pohorju, starši pa so besneli, naj grem v klet. (smeh)

makete gradov

Marjana Vovk

Igor izdeluje tudi makete gradov, okoli dvesto jih ima v svoji zbirki, nekatere so razstavljene tudi na Ljubljanskem gradu v okviru razstave Mogočni varuhi preteklosti: Gradovi na Slovenskem.

Kdaj ste se zavedeli, da se želite z gradovi tudi poklicno ukvarjati?

Že v osnovni šoli me je zelo zanimala stavbna dediščina in sem si želel delati pri spomeniškem varstvu. Za to sta bili dve možnosti študija, arhitektura ali pa umetnostna zgodovina. Svetovali so mi arhitekturo, ker me bodo tam naučili risati. A je študij tako hitro minil, da sem si rekel, zakaj ne bi šel še čez cesto na Filozofsko fakulteto. In sem končal še to, kar je super kombinacija.

Zakaj so gradovi ljudem nasploh tako zanimivi?

Gradovi so fenomen, ki burijo domišljijo ogromnega števila ljudi po vsem svetu. Celo kralj Butana je po študiju v Angliji poklical švicarske arheologe, da so mu izkopali neki grad na nadmorski višini nad 2000 metri, kjer naj bi živeli zmaji. Skratka: težko je pojasniti to zanimanje za gradove, ni racionalno, bi rekel, da je bolj stvar srca kot glave. Gradovi imajo tako močno tradicijo, toliko zgodb se veže nanje, da nikoli niso dolgočasni in se lahko z njimi identificiramo.

- [Najlepša ulica v najlepšem mestu na svetu](#)

Ob omembi gradov imamo vedno neke romantične predstave, čeprav je v resnici bilo ravno obratno.

Res je, čeprav sam po duši nisem toliko romantik, bolj me je zanimala prava resnica. Če se vrnem k zgodbi dedka in babice in gradov, ki ju ni več in o katerih niti ni kaj dosti fotografij: zanimalo me je, kakšni sta bili ti stavbi v resnici. Na primer, babica je razlagala, da so knezi Auerspergi, kadar so ustrelili medveda, tega prinesli pod arkade - kako so bile te arkade videti? Zanimala so me realna dejstva, ne pa romantično življenje s kraljicami, belimi konji in graščaki. Zanimala me je surova arhitektura. Gradovi so tako zanimive stavbe, čisto drugačne od današnjih bolj ali manj brezobličnih škatel, v katerih bivamo. V njih se plasti nalagajo. Sodobna stavba je tridimenzionalna, grad pa je štiridimenzionalen, saj ima še dimenzijo časa.

predjamski grad

Dreamstime

Predjamski grad - edini v celoti ohranjeni jamski grad na svetu - se ponaša z legendo o roparskem vitezu Erazmu.

Razumem, vas torej zanima skelet, medtem ko večino bolj zanimajo zgodbe. Imate svoj najljubši grad?

Ne. Po navadi je to tisti, s katerim se trenutno ukvarjam. Danes je to na primer Lemberg, ker sem bil dopoldne tam, da vidim, kako napreduje obnova.

Na gradove gledamo kot na nekaj strašansko starega, a v resnici so stari največ okoli tisoč let, kajne?

Pred letom 1000 ni bilo gradov, imajo sicer neke predhodnike, ljudje so takoj, ko so se v mlajši kamni dobi za stalno naselili, začeli graditi obzidja in utrdbe, kar pa niso gradovi - jim je pa skupno, da človek vedno poskrbi za zaščito pred sočlovekom. Malo žalostno, a v to je vloženo ogromno energije, zato imajo gradovi tudi veliko sporočilno vrednost.

»Obnove gradov lahko tudi združijo ljudi. Najlepši primer za to sta grad Mirna in Marko Marin. Marin je kot deček videl, kako je med vojno grad gorel, potem je dve desetletji spremljal, kako so ljudje odnašali kamenje. Odločil se je, da mu vrne življenje in ponos. Leta 1962 je razvaline dobil v 99-letno uporabo, kot mladi profesor na AGRFT je rekrutiral svoje študente (tudi Mileno Zupančič, Borisa Cavazzo in Svetlano Makarovič), da so začeli čistiti ruševine. Najprej so ga ljudje označevali za norega, a v dveh desetletjih je to klimo spremenil in združil ves kraj, da mu je pomagal. V petdesetih letih je tako iz nič nazaj zgradil cel grad.«

Igor Sapač

Marko Vavpotič/M24.si

Trdite, da je bilo v Sloveniji okoli tisoč gradov in dvorcev, od tega med tristo in štiristo srednjeveških. Koliko jih je še danes ohranjenih?

Tega si skoraj ne upam reči. Ocene se zelo razhajajo, za zdaj je najzanesljivejši vir zbirka Grajske stavbe, ki jo je začel Ivan Stopar, jaz pa sem jo končal. Mislim, da jih je pod streho okoli štiristo.

Kakšno je stanje naših gradov?

Zelo različno. Nekateri so zgledno obnovljeni, revitalizirani, imajo neko svoje življenje in blišč, kot na primer protokolarni objekti (Brdo, Strmol), največ jih je muzejev, nekateri so v še razmeroma dobrem gradbenem stanju, a prazni in ne vemo, kaj bi z njimi (npr. Dornava), drugi pa so razbiti, razvaline, nekateri že od srednjega veka, recimo Celjski grofje so sistematično uničili približno 30 gradov, deloma celo lastne, da ne bi padli v roke Habsburžanom. Nekateri so zgoreli - v 16. in 17. stoletju je bilo ogromno požarov. Po propadu fevdalizma so jih kar nekaj razkrili, in to tudi kakšne zelo lepe, na primer grad Školj pri Škocjanskih jamah, biser nad reko Reko. Ogromno škode so naredili tudi prva in druga svetovna vojna in povojno plenjenje opreme. Danes pa se ne zavedamo oziroma ne znamo prepoznati niti tega, kateri so najpomembnejši gradovi, in poskrbeti vsaj zanje. Morda bi bila to tudi zelo zanimiva tema za raziskavo: umiranje gradov na obroke.

Se kažejo kakšne izboljšave?

Zelo slabo kaže. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja se je, predvsem po zaslugi Ivana Stoparja in splošne evropske klime, zanimanje za gradove pri nas zelo povečalo, ogromno se je delalo na njihovi obnovi. Tudi v devetdesetih letih, po osamosvojitvi, so gradovi veljali za slovenske simbole in se je vanje precej vlagalo. Po letu 2000 pa je zanimanje zanje hitro upadlo, potem se je zgodila še gospodarska kriza in absurdno varčevanje v okviru ministrstva za kulturo. Za zdaj ni premika in velikih obnov praktično ni več, tiste, ki so, so pa precej problematične, saj se je zgodil razpad spomeniške službe - do leta 1999 smo imeli regionalne zavode za varstvo kulturne dediščine, ki so bili strokovno na dokaj visokem nivoju, potem pa so se ti združili, in to na skrajno banalen in birokratski način, z upokojitvami, ni prišlo do obnove kadrov, znanje je upadlo. Zdrknili smo v zaskrbljujoč položaj. Drugje tega ni, na primer Hrvaška je po vojni začela z gradovi zelo skrbno ravnati.

Pohorski dvor

Wikipedia

Zakaj pri nas ne prepoznamo kulturne dediščine in turističnega potenciala?

Ključni problem je, da gradovi nimajo pravih skrbnikov. Večina stavb je bila po vojni nacionalizirana, največja napaka pa je bila, da so bile stavbe ločene od posestva. Posestva danes lahko še prinašajo dobiček, a ta ne gre v stavbo. Najbolj absurdno je, da smo po osamosvojitvi kar precej denarja vložili v nekatere stavbe, potem pa so se zamenjale garniture na ministrstvu in se je vse skupaj opustilo in stavbe propadajo. V zadnjih letih so neki premiki, nekatere stavbe so prešle iz državnega v občinsko lastništvo, a ogromno je zamujenega. Težava je tudi v tem, da so se vodilni strokovnjaki, ki so se s tem ukvarjali, poslovili - Ivan Stopar, Nace Šumi, Jože Curk, Ivan Komelj ... Zdi se, da gradovi zato nimajo več pravih zagovornikov. Vse druge skupine, vezane na kulturno ministrstvo, so bolj glasne - muzeji, teatri, režiserji, literati ... - kulturna dediščina pa molči in tiho propada.

Vi ste torej osamljeni vitez, ki brani gradove?

(smeh) Upam, da nisem edini.

Kako bi lahko gradove rešili?

To je vprašanje politike. Ena rešitev bi bila, da bi te stavbe zaupali javnim skupnostim. Gradovi so tudi idealen recept za butični turizem, seveda v povezavi z okolico. A najprej je treba imeti vizijo in voljo.

Zakaj moramo ohranjati gradove?

Ker najstarejši tu stojijo že celo tisočletje, dobili smo jih od svojih prednikov, ki so jih torej že videli kot nekaj, kar je treba ohraniti, naša moralna dolžnost je, da jih prenesemo na naslednjo generacijo. To so stavbe, ki so nastale v nekem čisto drugem času in okoliščinah, a imajo ogromno simbolno, pa tudi sodobno uporabno vrednost.

Igor Sapač

Marko Vavpotič/M24.si

»Ena dobrih zgodb je grad Hompoš oziroma Pohorski dvor. Nekoč je bila tam psihiatrična bolnišnica, potem je bil nekaj časa prazen, leta 2008 pa so tja preselili Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede, ki danes velja za eno najlepših fakultet na svetu.«

Kakšen je odnos Slovencev do gradov?

Problematičen, ker se je nekoč plemstvo postavilo na nemško stran in zato dobilo žig, da so tujci, zato so bili gradovi označeni kot dediščina, ki nima globljih povezav s slovenskim narodom. Na gradove se je zato gledalo dokaj negativno. Po drugi svetovni vojni gradovi še vedno niso imeli pomena spomenikov, ljudje so jih videli predvsem kot vir gradbenega materiala. Potem se je odnos počasi začel spreminjati v pozitivno smer, tudi država v sedemdesetih je začela namenjati ogromno denarja za njihovo obnovo. Po letu 2000 pa se zdi, kot da gradovi spet gredo iz mode.

Kdo danes pri nas živi v gradovih - če sploh kdo?

Vedno manj ljudi je pripravljenih živeti v gradovih. Ni tako pravilčno, kot se sliši. Nekaj manjših gradov je v zasebni lasti, večji kompleksi pa so težava, njihovo vzdrževanje namreč ni mačji kašelj.

Vi torej ne živite v gradu?

Ne, tudi nikoli nisem imel te želje. Sem samo kronist.

Z gradovi so vedno povezane legende - tudi pri nas?

Seveda, ogromno jih je, od zakletih princesk preko usnjenih mostov do sovražnih bratov.

Katera izstopa?

To je bolj tema za etnologe. Bi pa rekel, da je najlepša zgodba resnična: brezčasna ljubezenska štorija o Veroniki Deseniški in Frideriku Celjskem.

Katere grajske ruševine predlagate za nedeljski izlet?

Grad Vodriž v Mislinjski dolini, tam so v 14. stoletju živeli trije bratje Hebenstreit in si ga razdelili, vsak je imel en stolp. Grad Školj pri Škocjanskih jamah, biser nad kanjonom, ki ga je opeval že neki francoski popotnik konec 18. stoletja. Grad Luknja pri Novem mestu, tam sicer ni veliko ostalo, a je zanimiva lokacija pod skalnim previsom Lukenjske gore. Pa Fridrihtajin na markantni lokaciji in v povezavi z Veroniko Deseniško.

Slovenska Romeo in Julija

Friderik II. Celjski se je zagledal v nižjo plemkinjo Veroniko Deseniško in se z njo poročil na gradu Fridrihtajin. Friderikov oče Herman II. Celjski je bil nad sinovo potezo besen, sina je dal zapreti v stolp v Celjskem gradu, Veroniko pa v grad Ojstrica in jo obtožil čarovništva. Čeprav je bila sodba oprostilna, so Veroniko umorili - utopili so jo v kadi (po drugi legendi pa so jo potisnili čez prepadne stene Krvavice).

Grad ali dvorec?

Grad je utrjena stavba, kjer ima stanovanjska namembnost podrejeno vlogo, glavna je obrambna funkcija, dvorec pa je namenjen zgolj bivanju.

[Objavljeno v reviji Liza/Maja št. 45, 2.11.2019](#)

Pogodba o projektiranju in Pravilnik o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z **graditvijo** objektov

Avtor: **Agencija poti, d.o.o.** - 5. december, 2019

0

Datum / Čas

Date(s) - 5. december, 2019

9.00 - 15.00

Lokacija

Agencija POTI - Z znanjem do cilja

Kategorije

- Izobraževanje

NOVOSTI v zvezi z odgovornostjo, obveznostmi in pravicami projektanta in vodje projekta v skladu z **gradbeno zakonodajo** ter obveznosti pri pripravi projektne dokumentacije za objekte

*Po dogovoru z **Inženirsko zbornico Slovenije (IZS)** bodo pooblaščen in nadzorni inženirji za udeležbo na strokovnem seminarju pridobili 3 kreditne točke iz obveznih vsebin skladno s Splošnim aktom o stalnem poklicnem usposabljanju pooblaščenih inženirjev.*

Konceptualne spremembe v novi **gradbeni zakonodaji** močno vplivajo na obveznosti in pravice udeležencev v procesu načrtovanja **graditve** objektov. Vse to je potrebno uskladiti tudi v pogodbenih razmerjih v skladu z novo **gradbeno zakonodajo** in obligacijskim pravom.

Na strokovnem seminarju bodo podrobno predstavljene obveznosti projektanta in vodje projekta ter pogoji za opravljanje dejavnosti – vpis v imenik Inženirske zbornice Slovenije (**IZS**) in Zbornice za arhitekturo prostor Slovenije (ZAPS) ter kaj velja v prehodnem obdobju.

Še več informacij o seminarju, predavateljici ter prijavnico boste našli tukaj: <https://goo.gl/xRsw4U>

Zdravice najboljšim podjetjem

Potem ko sta Vestnik in Pomurska gospodarska zbornica razglasila najboljša pomurska podjetja v letu 2018, je sledilo sproščeno druženje v predverju Gledališča Park. **1** Prešerne volje sta bila ravnatelj Gimnazije Murska Sobota Roman Činč in Mitja Perš z lokalne Televizije AS. **2** Damir Pintarič iz Gostilne Rajh, Tadej Ružič iz Medicopa in Kristian Ravnič iz Pomgrada so našli skupne teme za pogovor.

3 Pred fotografskim objektivom so se znašli tudi Nada Nemec in Bernardka Maučec Cigan iz AC Profekta, Drago Franko, direktor Naftne Strojna, ter novinarka Silva Eöry. **4** Martino Mlakar (v sredini) iz Vestnikovega trženja in marketinga sta toplo pozdravili Cvetka Horvat s Čustvene svobode in Brigita Perhavec, direktorica Zavoda za kulturo, turizem in šport Murska Sobota. **5** Tako je poziral del Vestnikove ekipe. Ob Mlakarjevi še Sanja Ulen, Ines Baler, Adriana Gašpar, Vanesa Abraham, Ema Kovač in Marina Vrbnjak. **6** Podžupan Murske Sobote Zoran Hobljaj je klepetal z lanskim

prejemnikom nagrade Boštjanom Poredošem iz Miniplasta in njegovo partnerko, Tadejem Pintaričem iz podjetja Arcont IP ter Sabino Fekonja iz Gostilne-Pizzerie Nona. **7** Ena delovno, druga sproščeno sta se prireditve udeležili novinarki Vida Toš in Nataša Brulc Šiftar, družbo pa jima je delala direktorica Vestnika Adriana Gašpar.

8 Med nominiranimi podjetji je bilo tudi **gradbeništvo** Dengrad. Na fotografiji direktor Denis Rajbar s partnerko Marino, ob njiju pa Stanko Prelec s soprogo Miro. **9** Podjetnikom so prišli čestitat tudi Metod Grah iz Term Vivat z ženo Mileno in Marjan Marič iz sebeborske Gostilne Marič. **10** Ob dobri kapljici so se družili (z leve) Franc Cipot, direktor Ceropa, evangeličanski škof Leon Novak, Daniel Kalamar, direktor javnega podjetja Vodovod sistema B, ter evangeličanski duhovnik Mitja Andrejek.

11 Janeza Hanča iz Mikrobit senzorike in lendavskega župana Janeza Magyarja je naša fotografinja v trenutku fotografiranja nekoliko presenetila. **I. B.**

POPOLNA REKONSTRUKCIJA

Nov 240-metrski prispevek v razvoj Žič

Odsek Temnik. Poleg tega, da je cesta zdaj lepša, naj bi zagotavljala tudi boljšo protipoplavno varnost.

» Piše: Jure Mernik

Za krajanje Žič – predvsem tiste, ki živijo ob odseku ceste Temnik, je bil prejšnji petek velik dan. Uradno so namreč v uporabo predali 240 metrov popolnoma rekonstruirane ceste. Predsednik Krajevne skupnosti Žiče **Jožef Satler** je povedal, da je bila naložba vredna 52.000 evrov, krajevna skupnost pa jo bo pokrila v dveh letih.

Še vedno imajo dušo

Cesta naj bi bila zdaj narejena tako, da zaledne vode v prihodnje ne bodo več poplavljalje tamkajšnjih domačij. V imenu

V Žičah so veseli nove pridobitve.

krajanov je spregovorila **Majda Temnik**, ki je med drugim dejala, da so prvi test ob obilnejšem deževju že dobro prestali, zato upa in verjame, da bo tako tudi v prihodnje. Konjiški župan **Darko Ratajc** je dodal, da ga veseli, da se Žiče intenzivno razvijajo, ob tem pa razkril tudi nekaj naslednjih razvojnih korakov, ki čakajo to krajevno skupnost: »Tukaj se obetajo kar velike stvari, tako na področju cest, pa tudi na področju zagotavljanja oz. urejanja **gradbenih parcel** za

še hitrejši razvoj kraja. Takšnih trenutkov, kot je tokratni, bo torej v Žičah še veliko.«

Novo pridobitev je ob koncu uradnega dela blagoslovil žiški župnik **Marijan Vaternik**. Neformalno druženje pa se je po dogodku nadaljevalo na domačiji Kalšek – Podkrajšek. In prav druženju krajanov daje velik poudarek Satler: »V 21. stoletju, ko so marsikje pomembne samo materialne vrednote, lahko rečem, da Žiče pa še imajo tudi dušo.«

Voda, ki priteče po cesti, zdaj naj ne bi več poplavljalja hiš.

Dodali so nov kamenček v razvoju kraja.

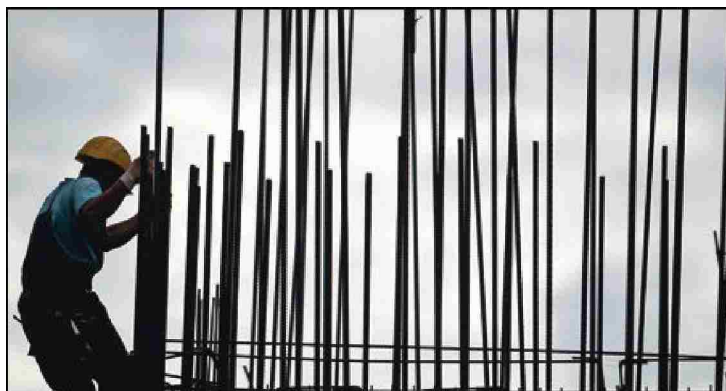
Asfalt je že bil, toda ...

Cesta je bila že prej asfaltna, vendar je pred rekonstrukcijo zaradi nepravilnih naklonov in neustreznih elementov odvodnjavanja tam voda ob močnih nalivih pogosto poplavljalja stanovanjske objekte ob cesti.

Gospodarsko razpoloženje pri nas slabše

Gospodarsko razpoloženje v Sloveniji se je tudi v novembru 2019 glede na prejšnji mesec poslabšalo in se tako že precej približalo dolgoletnemu povprečju. To je bilo že četrto zaporedno mesečno znižanje tega kazalnika, ugotavlja državni statistični urad (Surs). Nazadnje je bilo tako negativno konec leta 2014. Z izjemo storitev, glede katerih je bilo razpoloženje nekaj boljše, so se znižali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, v trgovini na drobno in med potrošniki, kazalnik zaupanja v **gradbeništvu** pa tokrat na mesečno spremembo ni vplival. **Gospodarsko razpoloženje se je precej poslabšalo tudi na letni ravni, in to na vseh pod-**

ročjih. V novembru 2019 je bil kazalnik gospodarske klime za 7,6 odstotne točke nižji kot novembra lani. Najbolj se je znižal kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 3,9 odstotne točke), sledili so kazalniki

zaupanja med potrošniki (za 1,7 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 0,9 odstotne točke), v **gradbeništvu** (za 0,8 odstotne točke) in v trgovini na drobno (za 0,3 odstotne točke). FOTO ROMAN ŠIPIČ

Dan inovativnosti v JUB-u

28. November 2019

0

Strokovnjaki raziskovalci predstavili 12 projektov, v JUB-u nagradili dva.

V JUB-u skladno s sprejeto strateško politiko podjetja uresničujejo zaveze, ki so jih na področju razvoja potrdili v svojih poslovnih načrtih. Ti vključujejo tudi širitev in poglobljeno sodelovanje z raziskovalci z različnih strokovnih področij, ki delujejo v naših javnih raziskovalnih organizacijah (JRO). Tak inovativen pristop na področju razvoja že koristijo nekatera napredna in v prihodnost usmerjena podjetja, k temu pa jih s svojimi zahtevami spodbujajo kupci, ki si želijo še boljših uporabniških izkušenj in nenehnih izboljšav gradbenih materialov. Strokovnjake, ki na svojih znanstvenih področjih delujejo v okviru JRO-jev, je podjetje preko razvojnega izziva Gradimo prihodnost z JUB-om k sodelovanju povabilo že v letošnjem maju, prve rezultate pa že prinaša konferenca Pot do tržne inovacije, ki je 21. novembra potekala v prostorih Jubovega razvojnega oddelka v Dolu pri Ljubljani in na kateri je svoje rešitve JUB-u predstavilo kar 12 slovenskih strokovnjakov.

Izvršni direktor družbe mag. Željko Kovačević

"V JUB-u se zavedamo, da je razvoj gonilo napredka, in da je trajnejše in bolj poglobljeno sodelovanje s centri znanja za nas pomemben razvojni korak do kakovostnih inovacij in tržno zanimivih rešitev, ki bodo ustrezale najnovejšim zahtevam v **gradbeništvu** in jih nameravamo ponuditi našim uporabnikom," je poudaril **izvršni direktor družbe mag. Željko Kovačević**. "Kot podjetje želimo biti inovativni in se v zahtevnem konkurenčnem okolju poskušamo razlikovati od drugih ponudnikov. Pri razvoju novih izdelkov nameravamo ideje in rešitve prenesti v našo proizvodnjo, zato vrata za sodelovanje na široko odpiramo prav raziskovalcem ali ekipam visoko usposobljenih strokovnjakov, ki delujejo na različnih znanstvenih področjih."

Da se **gradbeništvu** kot panoga nahaja na prelomni točki in da se v prihodnosti obetajo večje spremembe, zlasti v smeri digitalizacije, je udeležence uvodoma opozoril **mag. Voja Kos, direktorica strateškega trženja v Skupini JUB**. K digitalizaciji je po letu 2016 veliko pripomogla prav uporaba BIM tehnologij, ki služijo kot odlično digitalno orodje pri zasnovi in projektiranju objektov ter njihovi umestitvi v prostor, pa tudi pri oblikovanju, gradnji in vzdrževanju objekta skozi njihov življenjski cikel. "Javne raziskovalne organizacije so lahko vir zelo dobrih inovativnih, znanstvenih in tehnoloških idej, ki pa jih je treba smiselno pretvarjati v produkte, ki rešujejo težave našim potrošnikom," je poudarila in dodala: "Z dizajn raziskavami poskušamo v JUB-u prepoznati neizrečene potrebe kupcev, na te pa najti odgovor tudi med znanstvenimi in tehnološkimi inovacijami."

"V **gradbeništvu** bo velik porast uporabe pametnih materialov z velikim poudarkom na trajnostnosti in ugodju bivanja," meni **direktorica razvoja v JUB-u dr. Asja Grafy**. "Prihodnost bo usmerjena v pametne, trajnostno usmerjene in energijsko učinkovite zgradbe, ki bodo za svoje delovanje uporabljale obnovljive vire. Eksplozija kreativnosti in individualizacije se bo zato v tej dejavnosti v prihodnje nedvomno kazala v visoki stopnji inoviranja in rasti podjetij. V JUB-u razvijamo nove, pametne materiale, s katerimi bomo končnim in profesionalnim uporabnikom stavb poenostavili gradnjo ter izboljšali ugodje bivanja. Dejstvo je, da preživimo v notranjih prostorih kar 90 odstotkov našega časa, zato želimo trgu ponuditi pametne premaze, ki bodo bistveno doprinesli h kakovosti bivanja. Njihova več-funkcionalnost se bo izražala tudi na fasadnih sistemih. Za izbiro izdelkov, ki jih želimo razvijati, so naši kriteriji jasni – raven tehnološke razvitosti (TRL), umestitev v našo strategijo, tržna zanimivost, funkcionalnost, varnost izdelka, enostavnost uporabe, hitrost izvedbe, trajnostnost, tehnološka izvedljivost, poraba energije in pa seveda donosnost."

Na JUB-ovem **Dnevu inovativnosti 2019** so s svojimi rešitvami sodelovali predstavniki raziskovalnih institucij, kot sta **Zavod za gradbeništvo Slovenije (ZAG)** in **Institut Jožef Stefan (IJS)**, pa tudi raziskovalci iz **Biotehniške fakultete, Fakultete za strojništvo ter Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani**. S svojima zanimivima predstavitevma sta dogodek sooblikovala še ugledna predavatelja iz Ekonomske fakultete in Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani.

Po predstavitvi dvanajstih projektov so v JUB-u izbrali dva zmagovalna. Prvi, ki ga je za izboljševanje mikroklima v prostoru pripravil **dr. Peter Nadrah iz Zavoda za gradbeništvo Slovenije (ZAG)**, nosi naslov Razvoj indikatorjev za bivalne prostore, za svoj prispevek Pametni premazi - od laboratorija do komercialne uporabe (Smart coatings- from lab to commercial application) pa je enakovredno nagrado dobil **dr. Peter Rodič iz Instituta Jožef Stefan**.

Levo: dr. Peter Nadrah, ZAG (na levi), in mag. Željko Kovačević, direktor družbe JUB. Desno: dr. Peter Rodič, IJS, v družbi z direktorico razvoja dr. Asjo Grafy (na levi) in mag. Vojko Kos, direktorico strateškega trženja v družbi JUB

Koristi za podjetje in za raziskovalce so večplastne. Podjetje od sodelovanja pridobi znanje, nove in sveže ideje, kar seveda zahteva veliko prilagodljivosti, obenem pa ustvarja in razvija mrežo raziskovalcev, kar družbi lahko prinaša vedno nove sinergije in rešitve. Raziskovalci, ki delajo za potrebe industrije in jim to prinaša tudi finančne koristi, uresničujejo realne projekte ter si z referencami povečujejo ugled in prepoznavnost. Da nove inovativne ideje veljajo ne le za posamezne izdelke ali rešitve, pač pa tudi za poslovne modele, je na konferenci poudaril **doc. dr. Blaž Zupan** z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, ki obenem ugotavlja, da tak pristop zahteva dolgoročne povezave podjetij s centri znanja.

Foto: arhiv JUB

28.11.2019 17:44

Gospodarsko razpoloženje v območju z evrom in EU novembra rahlo navzgor

Bruselj, 28. novembra (STA) - Gospodarsko razpoloženje v območju evra in EU, ki se zadnje leto dni večinoma poslabšuje, se je novembra rahlo izboljšalo. Kazalnik gospodarskega razpoloženja (ESI) se je v območju z evrom na mesečni ravni zvišal za 0,5 točke na 101,3 točke, v celotni EU pa za 0,9 točke na 100 točk. V Sloveniji se je vrednost ESI spet občutneje znižala.

V območju z evrom je bila rahla novembrska rast posledica blagega izboljšanja razpoloženja med potrošniki in v trgovini na drobno, medtem ko je razpoloženje ostalo bolj ali manj nespremenjeno v predelovalni industriji in storitvah. Razpoloženje v **gradbeništvu** se je medtem znatneje poslabšalo, je pokazala danes objavljena najnovejša raziskava Evropske komisije o gospodarskem razpoloženju.

V celotni EU se je medtem vrednost kazalnika občutneje izboljšala v trgovini na drobno in storitvah, rahlo je šla navzgor med potrošniki in v predelovalni industriji, blago pa je upadla v **gradbeništvu**.

Med večjimi gospodarstvi območja z evrom je ESI narasel v Španiji (za 0,7 točke), Nemčiji in Franciji (za 0,4 točke), skoraj nespremenjen je ostal v Italiji, na Nizozemskem pa se je poslabšal za eno točko. Med večjimi gospodarstvi zunaj evrskega območja se je kazalnik v Veliki Britaniji zvišal za 1,1 točke, na Poljskem pa za 0,7 točke.

V Nemčiji in Italiji je kazalnik nekoliko pod dolgoletnim povprečjem od 1990 naprej, v Veliki Britaniji pa za njim zaostaja za devet točk. V drugih pomembnejših gospodarstvih vztraja še nad dolgoletnim povprečjem.

Kazalnik gospodarskega razpoloženja v Sloveniji se je novembra vnovič občutneje znižal. Po upadu za 2,9 točke v oktobru je tokrat nazadoval za 1,7 točke na 101 točko in bil tako le še malo nad dolgoletnim povprečjem. Glede na začetek leta je bila novembra njegova vrednost nižja za skoraj devet točk.

Evropska komisija meri tudi kazalnik poslovnega okolja (BCI). Ta se je v območju evra novembra znižal za 0,03 točke na -0,23 točke.

Dnevnik.si

Pozdravljeni, **Matjaž**

50 NAJVEČJIH POSLOVNIH SKUPIN

Damir Simonović

28. november 2019

28. november 2019 18:00

Predviden čas branja: 4 min

Poslovanje: Na vrhu kraljčeta Petrol in Krka

Poslovna skupina Petrol ostaja na vrhu lestvice največjih poslovnih skupin po ustvarjenih prihodkih. Lani je namreč po podatkih bonitetne hiše Bisnode prihodke povečala za dobro petino, znašali so 5,5 milijarde evrov.

NAJNOVEJŠE

23 min	Novi generalni sekretar SMC Miha Rebolj, vodja programskega odbora Aleš Vidmar
43 min	Vojmir Urlep zapušča kabinet predsednika vlade
58 min	Arso začel postopek zaradi kanala C0
1 ura	Za pravilno pripravo prazničnega purana v ZDA tudi vroča linija
1 ura	Rusija preizkusila medcelinsko raketo topol

Vse objave

Največji trg za Krikne izdelke je vzhodna Evropa z 31-odstotnim tržnim deležem. (Foto: arhiv Krke)

Prvih pet mest na lestvici največjih poslovnih skupin je tako rezerviranih za skupine Petrol, Gen-I, Gen, Mercator in HSE. Gen-I in Gen sta v letu 2018 poslovala podobno kot leto prej, prvi je imel 2,379 milijarde, drugi pa 2,377 milijarde evrov prihodkov. Mercator je za dober odstotek zvišal svoje prihodke, na 2,211 milijarde evrov. HSE je imel za sedem odstotkov manj prihodkov kot leta 2017. Na šestem mestu je Krka lani zamenjal Lek, tako da je Krka pristala na sedmem mestu.

Večina poslovnih skupin je povečala dobiček

Po dobičku je najboljša poslovna skupina Krka s 174 milijoni evrov, povečala ga je za 14 odstotkov v primerjavi z letom 2017. Za njo je še eno farmacevtsko podjetje, to je Lek, ki je posloval izredno uspešno, saj je bilo dobička za kar 44 odstotkov več kot leto prej in je znašal skoraj 129 milijonov evrov. Sledi Petrol na tretjem mestu s približno 92 milijoni evrov dobička. Za njim je Luka Koper, ki je ustvarila skoraj 60 milijonov evrov dobička.

Tudi letos večina 50 največjih poslovnih skupin posluje uspešno, tako da so nekatera od njih lahko vesela letošnjih končnih podatkov o prihodkih in dobičku. Vendar bo težko premagati poslovanje v letu 2018, saj je bilo to leto presežkov, tako po prihodkih kot po dobičkih.

Največji delodajalec je Mercator

Največ zaposlenih v letu 2018 je imel Mercator, in sicer 18.847, kar je en odstotek več kot leta 2017. Krka je imela 2,83 odstotka več zaposlenih, kar pomeni, da je v tem podjetju imelo delo 11.129 ljudi. Gorenje je s 7490 zaposlenimi na tretjem mestu, sledijo pa Slovenske železnice, Pošta Slovenije in Petrol.

Vendar imajo zaposlovalci letos manjše težave pri zaposlovanju. V tretjem četrtletju letošnjega leta je bilo razpisanih okoli 17.700 prostih delovnih mest, torej je stanje enako, kot je bilo lani v enakem obdobju. Bojan Ivanc, glavni ekonomist pri Analitiki GZS, je zapisal, da se je povpraševanje po novi delovni sili najbolj zmanjšalo v drugih raznovrstnih dejavnostih, saj je bilo v tem segmentu razpisanih 200 delovnih mest manj kot v prejšnjem četrtletju. Več kot polovico prostih delovnih mest so razpisali delodajalci s področja predelovalnih dejavnosti, **gradbeništva** in trgovine.

Potrebe po delovni sili pri večjih delodajalcih manjše

Stopnja prostih delovnih mest je bila v tretjem četrletju 2019 2,2-odstotna. Najvišja je bila v **gradbeništvu**, 6-odstotna, najnižja pa v dejavnosti javne uprave in obrambe ter dejavnosti oskrbe z električno energijo. Stopnja v obeh dejavnostih je bila 0,5-odstotna. Med 17 evropskimi državami, za katere so bili podatki na voljo za drugo letošnje četrletje, sta najvišjo stopnjo prostih delovnih mest dosegli Češka, kjer je bila ta 6,4-odstotna, in Nizozemska, kjer je ta stopnja znašala 3,3 odstotka. Na zadnjem mestu je Bolgarija, ki je imela najnižjo stopnjo prostih delovnih mest, saj je bila ta le 0,9-odstotna. Slovenija se je med sedemnajstimi državami uvrstila na sedmo mesto, je ugotovil glavni ekonomist pri Analitiki GZS.

Septembrska rast plač spet višja

Medletna bruto rast plač se je septembra pričakovano dvignila na 4,9 odstotka. Povečanje neto plače je bilo 4,1-odstotno. Septembrska plača se je najbolj zvišala v sektorju javne uprave, za 163 evrov, sledi dejavnost finance, kjer so bile plače višje za 155 evrov, v panogi IKT so se povišale za 141 evrov. Zvišale so se predvsem plače, ki jih določa država.

